:: અર્ક વિવાહ ::

લગ્ન કર્યા પછી પત્ની મરણ પામે એવું જીવનમાં બે વાર બને તો તે પુરુષે ત્રીજી વાર લગ્ન ન કરવાં. જો કરે તો તે પત્ની પણ મરણ પામે. આમ છતાં લગ્ન કરવા જ હોય તો પોતાને લાગેલા દોષનું પહેલાં નિવારણ કરવું. આ નિવારણ માટેનો વિધિ તે જ અર્ક વિવાહ. અર્ક વિવાહ કરવાથી દોષ દુર થાય અને પછી ત્રીજા લગ્ન થઈ શકે.

કન્યા માટે વસ્ત્રાલંકાર, લગ્નવિધિની યોગ્ય સામગ્રી તથા બ્રાહ્મણો વગેરે સાથે લગ્નના ચાર કે તેથી વધુ દિવસ પહેલાં હસ્તનક્ષત્ર હોય તેવા શનિ અથવા રવિવારે ગામ બહાર આકડાના ઝાડ પાસે જવું.

શાંતિપાઠ વગેરે ભણીને લગ્ન કરનાર સંકલ્પ કરે : અદ્યેત્યાદિ. તિથૌ મમ તૃતીય માનુષી વિવાહજન્ય દોષ પરિહારાર્થ અર્ક વિવાહં કરિષ્યે। આ પછી દિગ્રક્ષણથી શરૂ કરીને આચાર્યવરણ સુધીનું કર્મ કરવું. પુણ્યાહવાચન સમયે બીજા વધારાના આઠ કળશ પણ તૈયાર કરવા અને આકડાના વૃક્ષની આઠ દિશામાં ગોઠવવા.

આચાર્યનું વરણ કરીને પ્રાર્થના કરવી.

કન્યાપિતા યથા સૂર્યો દેવાનાં ચ પ્રજાપતિઃ।
તથા ત્વમર્કદાનાર્થ આચાર્ય ત્વં કુરૂ પ્રભો ॥

તે પછી કન્યાના પિતા તરીકે આચાર્ય જાતે વરનું (યજમાનનું) મધુપર્ક વગેરેથી પૂજન કરે. આ પછી યજમાને આકડા પાસે ચોખાનું સ્થાપન કરી તેના ઉપર વિધિપૂર્વક કળશ પધરાવવો. તેના ઉપર સોનાની સૂર્યપ્રતિમા છાયાદેવી સાથેની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠિા કરીને પધરાવવી.

ત્રિલોક સ્વામિ સપ્તાશ્વ છાયયા સહિતો રવિઃ।
તૃતીયો દ્વાહજં દોષં નિવારયતિ સત્વરમ્ ।

આમ બોલી સૂર્યની પૂજા કરવી.

સૂર્યને ગોળ તથા ચોખાનું નૈવેદ્ય અર્પણ કરવું (રાંધેલા ભાત). તે પછી આકડાના ઝાડને સૂત્ર વીંટાળવું તથા વસ્ત્ર અલંકાર ધરાવવા. તે પછી

ૐ **આપોહિષ્ઠા** । અથવા હ્રીં સુરાસ્ત્વા । વગેરેથી આકડાના વૃક્ષ પર જળ સિંચન કરવું અને આકડાની પ્રદક્ષિણા કરવી. તે પછી આંકડાની પ્રાર્થના કરવી.

નોંધ : છોકરાને અગ્નિની પ્રદક્ષીણા ના કરાવી.

અર્ક પ્રીતિકરા યેયં ત્વચા સૃષ્ટાપુરાતની । અર્કજા બ્રહ્મણા સૃષ્ટા હ્યસ્માંક પરિરક્ષતુ ॥ નમસ્તે મગલે દેવિ નમઃ સવિતુ રાત્મજે । ત્રાહિ માંકૃપયા દેવિ પત્ની ત્વં મઈહાગતા ॥ અર્કસ્ત્વં બ્રહ્મણા સૃષ્ટઃ સર્વ પ્રાણિહિતાય ય । વૃક્ષાણામાદિ ભૂતસ્ત્વં દેવાનાં પ્રીતિ વર્ધનઃ ॥ તૃતીયો દ્વાહજં મૃત્યું ત્વં મે ભો સુવિનાશય॥

તે પછી આંકડાના વૃક્ષ અને યજમાનની વચ્ચે અંતરપટ ધરી આચાર્ય મંગલાષ્ટક ભણે. તે પછી અંતરપટ લઈ લેવું. આચાર્ય બન્ને ઉપર અક્ષત વધાવે.

આચાર્ય અર્કદાન (કન્યાદાન) માટે સંકલ્પ કરે : અદ્યેત્યાદિ । તિથૌ અસ્ય વરસ્ય તૃતીયો દ્વાહજનિત દોષ પરિહારાર્થં અર્ક વિવાહ વિધિના અર્ક વિવાહં કરિષ્યે।

તે પછી યજમાનના હાથમાં "શિવા આપઃ સન્તુ... વગેરે બોલીને જળ અક્ષત ગંધ પુષ્પ વગેરે આચાર્ય આપે. આ પછી વરનો (યજમાનનો) ગોત્રોચ્ચાર થાય. તે પછી કન્યાનો (આકડાનો) ગોત્રોચ્ચાર કરવો."

કાશ્યપ ગોત્રોત્પન્નાં આદિત્યસ્ય પ્રપૌત્રીમ્, કાશ્યપ ગોત્રોત્પન્નાં સવિતુઃ પૌત્રીમ્, કાશ્યપ ગોત્રોત્પન્નાં અર્કસ્ય પુત્રીમ્, કાશ્યપ ગોત્રોત્પન્નાં આર્કીનામ્ની કન્યામ્ । અમુક ગોત્રાય અમુક વરાય દાસ્યે.

આ પ્રમાણે બોલીને આચાર્ય યજમાનના હાથમાં જળ આપે. તે પછી સંકલ્પ કરીને આચાર્ય વરને દક્ષિણા આપે. વર "સ્વસ્તિ" કહે.

આ પછી યજમાન (વર) આકડાને પાણીની ચાર અંજલી ચઢાવે તેના મંત્રો :

વૈદિક

ૐ યજ્ઞોમે કામઃ સમૃધ્યતામ્ ।
ૐ ધર્મો મે કામઃ સમૃધ્યતામ્ ।
ૐ યશો મે કામઃ સમૃધ્યતામ્ ।
ૐ ભૂર્ભુવઃ સ્વઃ તત્સવિતુ ।

પૌરાણિક

હ્રીં યજ્ઞનારાયણ નમઃ ।
હ્રીં ધર્માય નમઃ ।
હ્રીં યશસે નમઃ ।
હ્રીં બૃહત્સામ્ને નમઃ ।

આ પછી વરમાળાના મંત્રથી સૂતરનો તાર વીંટાળવો. તે પછી પેલા આઠ કળશમાં વિષ્ણુનું આવાહન કરીને શક્તિ પ્રમાણે પૂજન કરવું. પદ્ધતિ પ્રમાણે અગ્નિ સ્થાપન કરવું. અગ્નિ પૂજન કરીને નીચે મુજબ બે આહુતિ આપવી.

(૧) ૐ સગોભરાંગિરસો નક્ષમાણો ભગડઈ વેદર્યમણંનિનાય।
જનો મિત્રો ન દંપતીડઅનક્તિ બૃહસ્પતે વાજયા શૂંરિવાજૌ સ્વાહા।।
ઈદં બૃહસ્પતયે ન મમ।

(૨) યસ્મૈ ત્વા કામકામાય વયં સમ્રાડ્ યજામહે।
તામસ્મભ્યં કામં દત્વા યથેયં ધૃતં પિબસ્વાહા।।
ઈદં અગ્નયે ન મમ।

પૌરાણિક :-

(૧) બૃહસ્પતયે સ્વાહા।। ઈદં। (૨) અગ્નયે સ્વાહા।। ઈદં।

આ પછી યથાશક્તિ વ્યાહૃતિ હોમ, સ્વિષ્ટકૃત નવાહુતિ વગેરે કર્મપૂર્ણ કરવું. પ્રણિતા વિમોક પર્યંત કર્યા પછી વર આકડાની પ્રાર્થના કરે.

મયા કૃતમિદં કર્મ સ્થાવરેષુ જરાયુણા ।
અર્કાપત્યાનિનો દેહિં તત્સર્વં, ક્ષન્તુ મર્હસિ ।।

આ પછી આચાર્ય શાંતિપાઠ ભણે. યજમાન આચાર્યને ગાયનું દાન આપે તથા દક્ષિણા આપી આશીર્વાદ લે. બ્રાહ્મણ ભોજનનો સંકલ્પ કરે. દેવોનું વિસર્જન કરે. વિષ્ણુનું સ્મરણ કરે. તે પછી સુખપૂર્વક ત્રીજું લગ્ન કરે.

:: કુંભ વિવાહ ::

વૈધવ્યદોષ અથવા પુનર્ભૂદોષ જેવા દોષના નિવારણ માટે કન્યાના પિતાએ લગ્ન માટેની સામગ્રી લઈને પોતાનાં પત્ની તથા પુત્રીને સાથે રાખીને દેવ મંદિરમાં અથવા તીર્થમાં જવું. પવિત્રતાપૂર્વક આચમન વગેરે કરીને પિતા સંકલ્પ કરે.

સંકલ્પ - અધેત્યાદિ - તિથૌ મમ કન્યાયાઃ જન્મ સમયવશાત્ વિષકન્યાદિ કોપિ દુરિત દોષઃ તસ્ય નિરાસાર્થં પરમેશ્વર પ્રીત્યર્થં કુંભ વિવાહં કરિષ્યે।
આ પછી કન્યાના પિતાએ દિગ્રક્ષણથી બ્રાહ્મણ વરણ સુધીનું કર્મ કરવું. તે પછી પોતાની ડાબી તરફ ચોખાના સ્થાપન ઉપર વિધિસર કળશ સ્થાપન કરવું. તેના ઉપર અશ્વત્થ (પીપળો) રૂપી વિષ્ણુની સોનાંની મૂર્તિનું પ્રતિષ્ઠા કરીને પધરાવવી. વિષ્ણુનું ધ્યાનાવાહન વગેરે ઉપચારોથી પૂજન કરવું. તે પછી તે વિષ્ણુ મૂર્તિનું મધુપર્ક વગેરેથી પૂજન કરી અંતરપટ ધરીને મંગળાષ્ટક ગાવાં. તે પછી કન્યાને ઉત્તમ વસ્ત્રાલંકારથી સજજ કરી વિષ્ણુની સામે પધરાવવી અને કુંભને જ વર માનીને સઘળો વિધિ કરવો. વરમાળાના મંત્રથી કન્યા અને કુંભ બન્નેને ફરતું સૂતર દશ આંટા વીંટાળવું. પછી કન્યાના પિતા સંકલ્પ કરે.

સંકલ્પ - અદ્યૈ ત્યાદિ - તિથૌ અસ્યાં કન્યાયા : વિષાદિ દોષ નિવારણાર્થ વિષ્ણુરૂપિણે અશ્વત્થકુંભાય શ્રીરૂપિણીં ઈમાં કન્યાં તુભ્યમહં સંપ્રદદે। આમ બોલીને સંકલ્પનું જળ કન્યાના જમણા હાથમાં આપવું અને તે હાથ કુંભને સોંપવો (અડકાડાવવો) પછી પ્રાર્થનાં કરવી.

ગૌરીં કન્યામિમાં શ્લક્ષ્ણાં યથાશકિત વિભૂષિતામ્।
દદામિ વિષ્ણવે તુભ્યં સૌભાગ્યં સર્વદા ॥

આ પછી છેડા ગાંઠણ બાંધેલું હોય તે તથા સુતરના તાર વગેરે છોડી નાખવા. તે પછી કન્યાના પિતા પેલો કુંભ ઉપાડીને જળમાં પધરાવવો. આચાર્ય શુદ્ધ જળથી પંચલ્લવ વડે કન્યાને અભિષેક કરે.

આ પછી કન્યા શુદ્ધ જળથી સ્નાન કરે. બીજાં વસ્ત્રો ધારણ કરે અને વિધિ વખતે ધારણ કરેલાં વસ્ત્ર અલંકાર વગેરે આચાર્યને આપી દે. આચાર્ય તથા બ્રાહ્મણોને દાન દક્ષિણા આપીને ભોજન સંકલ્પ કરવો. પછી કન્યાએ

બ્રાહ્મણોને પૂછવું.

'ભો બ્રાહ્મણાઃ અનેન કર્મણા અહં અનધા અસ્મિ ?'

હે બ્રાહ્મણો આ વિધિ કરવાથી હવે મારો દોષ દૂર થયો ?

"ત્વમનઘાડસિ" તારો દોષ દૂર થયો એમ બ્રાહ્મણો જવાબ આપે. કન્યાએ આ પ્રશ્ન ત્રણ વાર પૂછવો. બ્રાહ્મણે જવાબ આપવો. તે પછી બાકીના દેવોનું વિસર્જન કરવું.

બાકીનું દરેક કર્મ યથાસમય યથાશકિત નિરાજન, વિસર્જન, તિલકાશિર્વાદ કરી સંકલ્પો કરી વિષ્ણવાર્પણ કરવું.

યસ્યસ્મૃત્યા૦ વિષ્ણવે નમઃ ॥

આકાશાત્ પતિતં તોયં યથાગચ્છતિ સાગરમ્ ।

સર્વદેવનમસ્કારઃ કેશવં પ્રતિ ગચ્છતિ ॥

:: એકનાડીદોષશાન્તિવિધાનમ્ ::

આદૌ લઘુપ્રાયશ્ચિતમ્ । વિષ્ણુપૂજનમ્ । સત્યેશસ્થાપનપૂજનમ્ । બ્રાહ્મણ પ્રાર્થના । પ્રાયશ્ચિત યાચના ।

સંકલ્પ :- દશવિધસ્નાનમ્ । અભિષેકસ્નાનમ્ । ઉત્તરાંગ વિષ્ણુઃ શ્રાદ્ધમ્ । આજયાવલોકનમ્ । ગણપતિપૂજનારાભ્ય બ્રાહ્મણવરણાન્તં કૃત્વા - મધ્યસ્થાપનમ્- અનન્તાદિ નાગદેવતાપૂજનમ્ । રુદ્રસ્થાપનમ્ - રુદ્રાભિષેકઃ - સૂકતજપઃ । મૃત્યુંજયજયઃ । જપનિવેદનમ્ । અગ્નિસ્થાપનમ્ - ગ્રહસ્થાપનમ્ - પૂજનમ્ । અનન્તાદિનાં આહુતયઃ - રુદ્રમન્ત્રાહુતયઃ । મૃત્યુંજપમંત્રાહુતયઃ । પ્રધાન સંકલ્પઃ દામ્પત્યપ્રતિપત્તયે કરિષ્યમાણ આવયોઃ દ્વયોઃ જન્મરાશૌ એકનાડીજનનાસૂચિતઆયુષ્યક્ષય છિન્નસન્તત્યા શુભપરિપૂર્વક સર્વારિષ્ટશાન્ત્યર્થ શ્રી પરમેશ્વરપ્રીત્યર્થ - સાગ્રહમખાં એકનાડી જનનશાન્તિ કરિષ્યે । તદંગતયા - ગણેશપુણ્યાહવાચનં - માતૃકા - વસોર્ધારા - આયુષ્યમંત્રજપઃ - વૈશ્વદેવસંકલ્પ - નાન્દ્રીશ્રાદ્ધં - બ્રહ્માચાર્ય ઋત્વિકવરણાદિકં કર્માહં કરિષ્યે। આચાર્યવરણાદિકં કર્મ કૃત્વા દિગ્રક્ષણં - પંચ્ચગવ્યકરણં દેવાવાહનં ભૂમિ- કૂર્માનન્તાદિનાં પૂજનં સમાપ્ય સ્થંડિલાત્પૂર્વપીઠે કૃષ્ણવસ્ત્ર પ્રસાર્ય તત્ર

તણ્ડુલૈર્નવકોણં મંડલં વા તણ્ડુલપૂજાન્ કૃત્વા અષ્ટદિક્ષુ, અષ્ટૌ, મધ્યે ચ એકઃ, તત્ર તામ્રકલશાન્ સંસ્થાપ્ય પુણ્યાહવાચન રીત્યા વિધાય નિમ્નક્રમેણ અનન્તાદિ નાગાન્ સંસ્થાપયેત્ । આવાહનમ્ - સ્થાપનમ્ । પૂર્વકુંભે અનન્તમ્ - આગ્નેયકુંભે વાસુકિમ્ - દક્ષિણકુંભે તક્ષકમ્ - નૈર્ઋત્યે કર્કોટકમ્ - પશ્ચિમે પદ્મમ્ - વાયવ્યાં મહાપદ્મમ્ - ઉત્તરે શંખમ્ ઈશાંને કમ્બલમ્ મધ્યે કુલિકમ્ - તતઃ પ્રતિષ્ઠા સર્વ દેવાનાં....

ઈતિ પ્રતિષ્ઠાપ્ય યથાલાભેન સંપૂજયેત્ । પૂજયિત્વા પ્રાર્થયેત્ મંત્રત્રયૈઃ ।

:: રુદ્રસ્થાપનમ્ ::

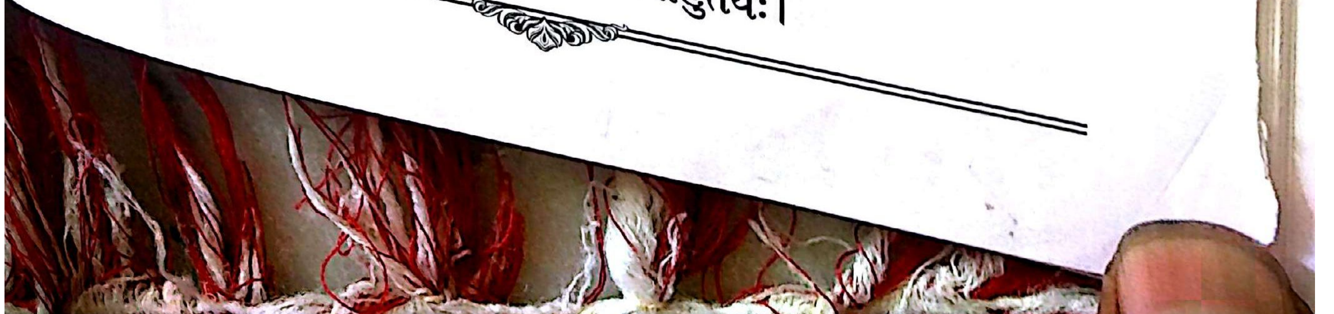
નાગપીઠાદુત્તરે શ્વેતવસ્ત્રોપરિ તંડુલૈઃ અષ્ટદલં વિરચ્ય તતો મધ્યકલશોપરિ ક્ષૌમં વસ્ત્ર પ્રસાર્ય તદુપરિ કૃતાગ્ન્યુત્તારણપૂર્વિકાં સૌવર્ણી રુદ્રપ્રતિમાં સંસ્થાપ્ય ચતુર્દિક્ષુ ચત્વારિ કલશાન્ સંસ્થાપ્ય પિધાય તત્ર પૂર્વોદિ દિક્ષુક્રમેણ વરુણં આવાહયેત્ :- આવાહનમ્ (૧) શાન્તિસૂક્ત (શક્રાદયઃ) (૨) અગ્નિસૂક્ત (રુદ્રતેજઃ સમુ) (૩) રુદ્રક્સૂક્ત (મહિમ્નઃ પારં તે) (૪) મૃત્યુંજય જપઃ (મૃત્યુંજય મહાદેવ) યથાલાભેન સર્વાન્ સંપૂજયેત્ રુદ્રાભિષેકશ્ચ । અત્ર જપયોગ્યતા વાપ્તિઃ । એકો વિપ્રઃ વરુણાન્તે મૃત્યુંજય જપં કુર્યાત્ । સહસ્ત્ર - દશસહસ્ત્ર સંખ્યા જપ પુરુશ્ચરણં કરણીયમ્ । પૂજનાન્તે અક્ષસૂત્રેણ મધ્ય કુંભે રુદ્રકુંભં સ્પૃષ્ટ્વા એકાદશધા - એકાવૃત્યા વા રુદ્રસૂક્તં જપેત્ । તતો સર્પસૂક્તાનિ (સર્પપીઠે) પઠેયુઃ । ઈન્દ્રસૂક્તમ્ - અગ્નિસૂક્તમ્ - વરુણસૂક્તમ્ -પ્રેતસૂક્તમ્ - નિર્ઋતિસૂક્તમ્ - વાયુસૂક્તમ્ -પવમાનસૂક્તમ્ - રુદ્રસૂક્તમ્ - સૂર્યસૂક્તમ્ - વિષ્ણુસૂક્તમ્ - સર્પસૂક્તમ્ - શાન્તિસૂક્તમ્ અનન્તાદિનવનાગેભ્યઃ સૂક્તં પઠિત્વા જપ નિવેદનમ્ ।

:: અગ્નિસ્થાપનમ્ ::

પંચભૂસંસ્કારપૂર્વકં અગ્નિપ્રતિષ્ઠાપ્ય કુશકંડિકાદિ સંસ્કારકર્મ સમાપ્ય આધારાદિ હુત્વા દ્રવ્યત્યાગં કુર્યાત્ । વરદનામાનં અગ્નિં પૂજયેત્ । આદિત્યાદિગ્રહાણાં હોમ :-

૧. અથ ચતુર્ગૃહીત દુગ્ધ શર્કરા મધુમિશ્રિત આજયેન નવાહુતયઃ ।

૨. કેવલમાજયેન નવ નાગાનાં નામમંત્રેણ નવાહુતયઃ ।

૩. તતઃ દુગ્ધ-શર્કરા-મધુ આજયસંયુકત પાયસા ચરુણા નામમંત્રૈર્નવાહુતયઃ।

૪. શર્કરા-દુગ્ધ-શર્કરા-મધુ આજયસંયુકત કૃષ્ણતિલૈઃ- નમોસ્તુ સર્પેભ્યો-મંત્રેણ ૧૦૮ આહુતયઃ।

૫. પાયસમધ્યે તિલાત્રિક્ષિપ્ય કૃસરપાયસેન અષ્ટાષ્ટસંખ્યયા વક્ષ્યમાણં હોમં કુર્યાત્।નિર્ઋતયે ૮ - સવિત્રે ૮ - દુર્ગાયૈ ૮ - રુદ્રાય ૮ - વાસ્તોષ્પતયે ૮ - અગ્નયે ૮ - ક્ષેત્રાધિપતયે ૮ - મિત્રાવરુણાભ્યામ્ ૮ - અગ્નયે ૮॥

૬. તતઃ સમિધાજયચરુદ્રવ્યૈઃ અષ્ટસંખ્યયા ૐ શ્રિયૈ નમઃ।

૭. કેવલેન પાયસેન - સોમાય નમઃ

૮. ચતુર્વારં સ્રુવેણાજયં શુચૌ ગૃહીત્વા ૐ રુદ્રાય નમઃ।

૯. આચારાત્ નમોસ્તુ સર્પેભ્યો મંત્રેણ ફલહોમં કુર્યાત્।

તતઃ આજયેન તિલૈઃ- અગ્નયે-વાયવે-સૂર્યાય-પ્રજાપતયે-૨૭ આહુતયશ્ચ। સર્વાઃ ૧૦૮ તતો પુજાદિસ્વિષ્ટ કૃદાદિ કાર્ય સમાપ્ય બલિદાનં કુર્યાત્। અથ કૃસરાપૂપકૈઃ ઈન્દ્રાદિ લોકપાલેભ્યો બલિં દધાત્ । યથાઃ- પૂર્વે ઈન્દ્રાય અનન્તયુકતાય એષ બલિઃ। નૈર્ઋત્યામ્ રક્ષોધિપતયે કર્કોટકસહિતાય એષ બલિઃ । પશ્ચિમે વરુણાય પદ્મયુતાય એષ બલિઃ । વાયવ્યાં મૃગાધિપતયે મહાપદ્મયુતાય એષ બલિઃ । ઉત્તરે ધનદાય શંખયુતાય એષ બલિઃ । ઈશાન્યાં મહાદેવાય કંબલયુતાય એષ બલિઃ । ઉર્ધ્વબ્રહ્મણે કુલિકયુક્તાય એષ બલિઃ । અધસ્તાત્ અનંતરૂપાય કાલિકયુક્તાય એષ બલિઃ । ઈન્દ્રાદિદશદિકપાલાન્ કાલિકયુક્તાન્ અનંતાદિ નવનાગાન્ સાંગાન્ સપરિવારાન્ સાયુધાન્ સશકિતકાન્ એભિઃ ગંધાધુપચારૈઃ વોડહં પૂજયામિરુદ્રબલિઃ તતઃ સંપાદિત બલિદ્રવ્યેણ ક્ષેત્રપાલબલિં ચ સમાપ્ય પૂર્ણાહુતિઃ। પૂર્ણાહુત્યાન્તે સર્વકલશોદકૈઃ શૂર્પવિધાય।

અભિષેકઃ- સુરાસ્ત્વાં અભિષિચન્તુ ઈત્યાદિ મંત્રૈઃ । ઉત્તર-સંકલ્પાન્કૃત્વા આજયાવલોકનં।

આશીર્વાદઃ- યોજનમ્।

॥ ઈતિ નાડીદોષ વિધાનમ્ ॥

પૂરાણોક્ત સૂક્ત

:: અથ શાંતિ સૂક્ત ::

શ્રી ગણેશાય નમઃ ।

વિશ્વતઃક્રતવોભદ્રા આયન્ત્વાનોવૃધે યથા ।
દિવેદિવે રક્ષિતાર અસન્દેવા હિનિત્યશઃ ॥૧॥

ઋજુયતા નો દેવાનાંધીર્ભદ્રાદુર્વિનિવિર્તત્તામ્ ।
ઉપસેદિમસખ્યં ચા યુ ર્દેવાઃ પ્રતિરન્તુનઃ ॥૨॥

ભગંમિત્રાય મા દક્ષા દાન્વય હ્મહેશ્વિનૌ ।
પૂર્વયા નિવિદાવાણી સુભગા નો મયસ્કરત્ ॥૩॥

વાતોમયો ભૂર્નોવાતુ પૃથ્વી માતાપિતા ચાદ્યૌ ।
તદ્ ગ્રાવાણઃ સોમસુતોડથાશ્વિનૌ શ્રુણુતં યુવામ્ ॥૪॥

ધિયંજિન્વતમીશાનં જગત સ્તસ્થુષસ્પતિમ્ ।
વેદસ રક્ષિતા પૂષા નો વૃધેહુમહેડવસે ॥૫॥

ઈન્દ્રોવૃદ્ધ શ્રવાસ્તાક્ષ્યડરિષ્ટનેમિ બૃહસ્પતિઃ ।
દધાતુ સ્વસ્તિનઃ પૂષા વિશ્વેદેવાશ્ચ સ્વસ્તિનઃ ॥૬॥

મરુતઃ પૃષદશ્વાશ્ચ યજ્ઞોષુ શુભદાશ્વનાઃ ।
અગ્નિ જિહ્વા સૂર્યનેત્રાવિશ્વેદેવાઈહા ગમન્ ॥૭॥

શ્રુણુયામઃ સ્થિરૈરંગૈ ર્ભદ્રંકર્ણૅભિરક્ષિભિઃ ।
ભદ્રં પશ્યેમ યદેવહિતમાયુર્વ્યશે મહિ ॥૮॥

શતં દેવાં નઃ શરદો દેવાસૂર્જરસાંયદા ।
સ્યુઃ પુત્રાઃ પિતરૌ યત્રતત્રાયુ ર્ગચ્છતાંહિનઃ ॥૯॥

દ્યૌરન્ત રિક્ષમદિતિઃ પિતા માતાસ આત્મજઃ ।
વિશ્વદેવાઃ પંચજના જાતંયજ્જનિતંતથા ॥૧૦॥

વિશ્વાનિ દેવ સવિતર્દુરિતાનિ પરાસુવ ।
સુભકત્યા પ્રણતાનાં તુ યદ્ભદ્રં તન્ન આસુવ ॥૧૧॥

પરદારસ્તાઃ કેચિત્સ્વામિદ્રોહ રતાઃ પરે ।

મિત્રદ્રોહસ્તાઃ કેચિત્સ્વાદેશેઽસ્મિન્ બહુદારુણે ॥૧૨॥
મમૈતોભૃત્યતાં યાતા અન્નપાન કૃતેઽનઘ ।
અક્ષયો ભગવાન્વિષ્ણુઃ પરમાત્મા સનાતનઃ ॥૧૩॥
દદતો યત્સમુદિશ્ય ચાક્ષયં તત્પ્રકીર્તિતમ્ ।
અક્ષયેનાપિ ચાન્નેન તૃપ્રાસ્મૈતે પુનઃ પુનઃ ॥૧૪॥
પ્રેત ભાવાચ્ચ દૌર્ગત્યાન્નિર્મુક્તઃ પરમાં ગતિમ્ ।
મયા વિહીનાઃ કિન્ત્વેતે વનેઽસ્મિન્ભૃશદારુણે ॥૧૫॥
પીડામનુ ભવિષ્યન્તિ દારુણાં કર્મ યોગજામ્ ।
એતેષાં ચ મહાભાગ મામનુગ્રહકામ્યયા ॥૧૬॥
એતેષાં નામ ગોત્રાણિ ગૃહિત્વા લાપિતેન ચ ।
પઠેત્સૂકતં તત્પુરુષં પ્રેતશાન્તિ ર્ભવેત્સદા ॥૧૭॥
અતિકષ્ટગતશ્ચૈષાં વંશાન્તસ્તુ પુરાતનઃ ॥૧૮॥
અનાદિ નિધનો દેવ શંખચક્રગદાધરઃ ।
અક્ષય્યઃ પુંડરીકાક્ષ પ્રેતમોક્ષ પ્રદોભવ ॥૫૦॥

:: રાક્ષોઘ્ન સુક્ત ::

શ્રી ગણેશાય નમઃ ।

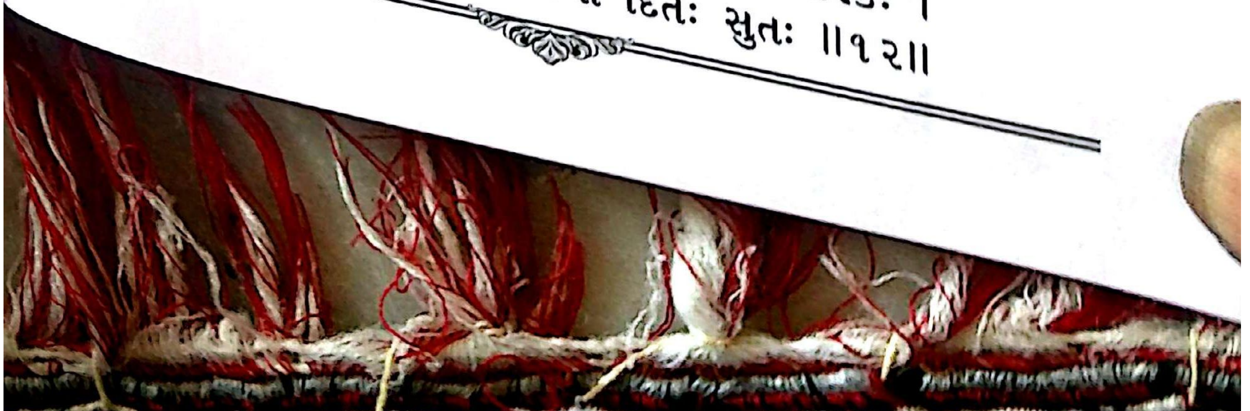
અપસર્પન્તુ તે ભૂતા યે ભૂતા ભૂમિસંસ્થિતાઃ ।
યે ભૂતા વિઘ્નકર્ત્તાર સ્તે નશ્યન્તુ શિવાજ્ઞયા ॥૧॥
અપક્રામન્તુ ભૂતાનિ પિશાચાઃ સર્વતોદિશમ્ ।
સર્વેષામ વિરોધેન શાન્તિકર્મ કરોમ્યહમ્ ॥૨॥
યદત્રસંસ્થિતં ભૂતં સ્થાનમાશ્રિત્ય સર્વતઃ ।
સ્થાનંત્યકત્વા તુ તત્સર્વં યત્રસ્થં તત્ર ગચ્છતુ ॥૩॥
ભૂતાનિ રાક્ષસા વાપિ યેઽત્ર તિષ્ઠન્તિ કેચન ।
તે સર્વેપ્યપ ગચ્છન્તુ શાન્તિ કર્મ કરોમ્યહમ્ ॥૪॥
ભૂત પ્રેત પિશાચ ચાદ્યા અપક્રામન્તુ રાક્ષસાઃ ।
મૃત્યુરોગ ભયક્રોધાઃ પતન્તુ રિપુ મસ્તકે ॥૫॥

:: સૂર્ય સૂક્ત ::

શ્રી ગણેશાય નમઃ ।
વૈશંપાયન ઉવાચ ।

શ્રુણષ્વાવહિતો રાજન્ શુચિર્ભૂત્વાસમાહિતઃ ।
ક્ષણં ચ કુરુ રાજેન્દ્ર ગુહ્યં વક્ષ્યામિ તે હિતમ્ ॥૧॥
ધૌમ્યેન તુ યથા પ્રોકતં પાર્થાય સુમહાત્મને ।
નામ્નામષ્ટોત્તરં પુણ્યં શતંતચ્છ્રુણુ ભૂપતે ॥૨॥
સૂર્ય્યોર્યમા ભગસ્ત્વષ્ટાપૂષાડર્કઃ સવિતાઃ રવિઃ ।
ગભસ્તિ માનવઃ કાલો મૃત્યુર્ધાતા પ્રભાકરઃ ॥૩॥
પૃથિવ્યપશ્ચ તેજશ્ચખં વાયુશ્ચ પરાયણમ્ ।
સોમો બૃહસ્પતિઃ શુક્રો બુધોંડગારક એવચ ॥૪॥
ઈન્દ્રો વિવસ્વાન્દીપ્તાંશુઃ શુચિઃ શૌરિઃ શનૈશ્ચર ।
બ્રહ્મા વિષ્ણુશ્ચ રુપ્રશ્ચસ્કન્દે વૈશ્રવણોયમઃ ॥૫॥
વિદ્યુતો જઠશ્ચાગ્નિ રૈન્ધનસ્તેજ સાં પતિઃ ।
ધર્મધ્વજો વેદકર્તા વેદાંગોવેદ વાહનઃ ॥૬॥
કૃતાગ્રેતા દ્વાપરશ્ચ કલિઃસર્વામરાશ્રયઃ ।
કલાકાષ્ઠા મુહૂર્તશ્ચ ક્ષપાયામ સ્તથાક્ષણઃ ॥૭॥
સંવત્સર કરોડશ્વત્થઃ કાલચક્રો વિભાવસુઃ ।
પુરુષઃશાશ્વતો યોગી વ્યક્તા વ્યક્તઃ સમાતનઃ ॥૮॥
કાલાધ્યક્ષઃ પ્રજાધ્યક્ષો વિવ્વકર્માતમોનુદઃ ।
વરુણઃ સગરેશશ્ચ જલદો જીવનોડરિહા ॥૯॥
ભૂતાશ્રયો ભૂતપતિઃસર્વ લોક નામસ્કૃતઃ ।
સ્રષ્ટા સંવર્તકોવહ્નિઃ સર્વસ્યાહિરલોલુપઃ ॥૧૦॥
અનન્તઃ કપિલો ભાનુઃ કામદઃસર્વતો મુખઃ ।
શયો વિશાલો વરદઃ સર્વધાતુનિષેચિતા ॥૧૧॥
મનુઃ સુપર્ણો ભૂતાદિઃ શીઘ્રગઃ પ્રાણધારકઃ ।
ધન્વન્તરિ ધૂમકેતુરાદિ દેવો દિતેઃ સુતઃ ॥૧૨॥

દ્વાદશાત્માઽરવિન્દાક્ષઃપિતામાતા પિતામહઃ ।
સ્વર્ગદ્વારં પ્રજાદ્વારં મોક્ષદ્વારં ત્રિવિષ્ટપમ્ ॥૧૩॥
દેવકર્તા પ્રશાન્તાત્મા વિશ્વાત્મા વ્વિશ્વતોમુખઃ ।
ચર ચરત્મા સૂક્ષ્માત્મા મૈત્રેણ વપુષાન્વિતઃ ॥૧૪॥
એતદ્વૈ કીર્તનીયસ્ય સૂર્યસ્યા મિતતેજસઃ ।
નામ્ના અષ્ટ શતં પુણ્યં પ્રોક્ત મેતત્સ્વયં ભુવા ॥૧૫॥
સુરગણ પિતૃયક્ષાસેવિતં હ્યસુર નિશાચર સિદ્ધવંદિતં
વરકનક હુતાશનપ્રભં પ્રણિપતિતોઽસ્મિ હિતાય ભાસ્કરમ્ ॥૧
સૂર્યોદયે યઃ સુસમાહિતઃ પઠેત્સ પુત્ર દારાન્ધન રત્ન સંચયા
લભેત જાતિસ્મરતાં નમઃ સદાધૃર્તિં ચ મેધાં યશ વિંદતે પુમાન્ ॥
ઈમં સ્તવંદેવવરસ્ય યોનરઃ પ્રકીર્તયેચ્છુચિમનાઃ સમાહિ
વિમુચ્ય તેશોક દવાગ્નિ સાગરાલ્લભેત કામાન્મનસા યથેપ્સિતાન્॥

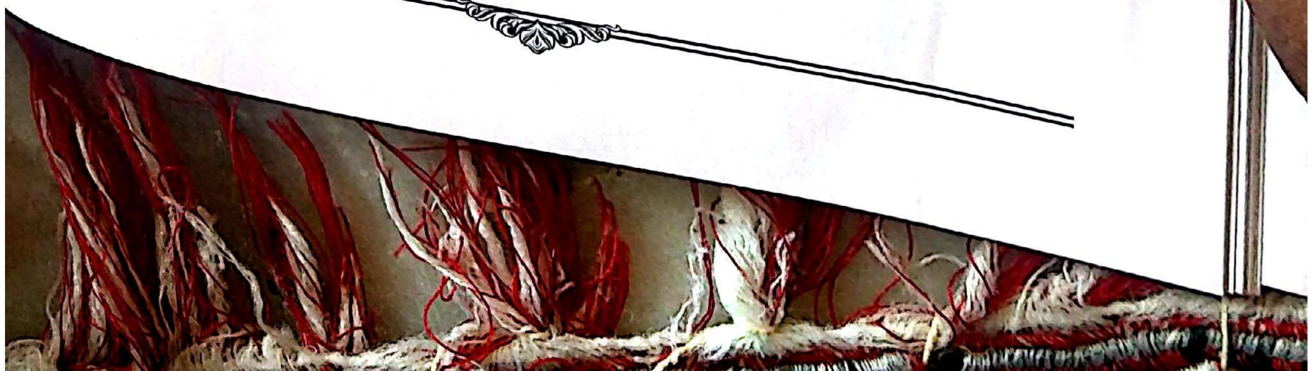
:: અથરુદ્રસૂક્ત ::

શ્રી ગણેશાય નમઃ ।
દેવા ઉચુઃ ।

જયશંભો વિભો રુદ્ર સર્વ ભો જય શંકર ।
જયેશ્વર જયેશાન જય સર્વજ્ઞ કામદ ॥૧॥
નીલકંઠ જય શ્રીશ શ્રી કંઠ જયધૂર્જટે ।
અષ્ટમૂર્તેઽનન્ત મૂર્તે મહામૂર્તેજયાનઘ ॥૨॥
જય પાપ હરાનંગનિઃસંગા નાગનાશન ।
જયત્વં ત્રિદશાધાર ત્રિલોકેશ ત્રિલોચન ॥૩॥
જયત્વં ત્રિપથાધાર ત્રિમાર્ગ ત્રિભિરુર્જિત ।
ત્રિપુરારે ત્રિધામૂર્તે જયૈકત્રિજટાત્મક ॥૪॥
શશિશેખર શૂલેશ પશુપાલ શિવાપ્રિય ।
શિવાત્મ શિવ શ્રી દેવસુકૃચ્છીશતનો જય ॥૫॥

સર્વ સર્વેશ ભૂતેશગિરિશત્વં ગિરીશ્વર ।
જ્યોગ્રરૂપ ભીમેશ ભવ ભર્ગ જય પ્રભો ॥૬॥
જય દશાધ્વરધ્વસ્ત અંધકધ્વંસાકારક ।
રુંડમાલી કપાલી સ્ત્વં ભુજંગાજિન ભૂષણ ॥૭॥
દિગમ્બર દિશાનાથ વ્યોમકેશ ચિતાંપતે ।
જયાધાર નિરાધાર ભસ્માધાર ધરાધર ॥૮॥
દેવદેવમહાદેવ દેવતોશાધિ દૈવત ।
વન્હિવીર્યજય સ્થાણો જયયોનિજ સંભવ ॥૯॥
ભવશર્વ મહાકાલ ભસ્માંગસાર્પભૂષણ ।
ત્ર્યંબક સ્થપતે વાચાં પતે ભો જગતાં પતે ॥૧૦॥
શિપિવિષ્ટ વિરૂપાક્ષ જગલ્લિંગ વૃષધ્વજ ।
નિલલોહિત પિંગાક્ષ જય ખદ્યાંગમંડન ॥૧૧॥
કૃત્તિવાસ અહિર્બુધ્ન્ય મૃડાનીશ જટાંબુભૃત ।
જગદ્દ્ ભ્રાતર્જગન્માતૃર્જગત્તાત જગદ્દ્ ગુરો ॥૧૨॥
પંચ વક્ત્ર મહાવક્ત્ર કાલવક્ત્ર ગજાસ્યભૃત ।
દશ બાહોમહાબાહો મહાવીર્ય મહાબલ ॥૧૩॥
અઘોર ઘોર વક્ત્ર ત્વં સદ્યોજાત ઉમાપતે ।
સદાનન્દ મહાનન્દ નન્દમૂર્તે જયેશ્વર ॥૧૪॥
એવ મષ્ટોત્તરશતં નામ્નાં દેવ કૃતં તુ યે ।
શંભોર્ભકત્યા સ્મરન્તીહ શ્રુણ્વન્તિ ચ પઠન્તિ ચ ॥૧૫॥
ન તાપા સ્ત્રિવિધાસ્તેષાં ન શોકો ન રુજાદયઃ ।
ગ્રહગોચર પીડાચ તેષાં ક્વાપિ ન વિદ્યતે ॥૧૬॥
શ્રીઃ પ્રજ્ઞાડડરોગ્ય માયુષ્યં સોભાગ્યં ભાગ્ય મુન્નતિમ્ ।
વિદ્યાધર્મે મતિઃ શંભોર્ભક્તિસ્તેષાં ન સંશયઃ ॥૧૭॥

:: અથ અગ્નિ સૂક્ત ::

રુદ્રતેજઃ સમુદ્‌ભૂતં દ્વિમૂર્ધાનં દ્વિનાસિકમ્ ।
ષણ્ણેત્રં ચ ચતુઃ શ્રોત્રં ત્રિપાદં સપ્તહસ્તકમ્ ॥૧॥
યામ્યભાગે ચતુર્હસ્તાંસવ્યભાગે વિહસ્તકમ્ ।
શ્રુચં સ્રુવં ચ શક્તિં ચ અક્ષમાલાં ચ દક્ષિણે ॥૨॥
તોમરં વ્યજનં ચૈવ ધૃતપાત્રં ચં વામકે ।
બિભ્રન્તં સપ્તભિર્હસ્તૈ ર્દ્વિમુખં સપ્તજિહ્‌વકમ્ ॥૩॥
દક્ષિણે ચ ચતુર્જિહ્‌વ સ્ત્રિજિહ્‌વમુત્તરં મુખં ।
દ્વાદશ કોટિ મૂર્ત્યાખ્યં દ્વિપંચાશત્કલાયુત્તમ્ ॥૪॥
સ્વાહા સ્વધાવષટ્ કારૈ રંકિતં મેષવાહનમ્ ।
રક્તમાલ્યંબરધરં રક્તપદ્‌માસને સ્થિતમ્ ॥૫॥
રૌદ્રં ત્વાં શિવનામાનં વન્હિંધ્યાયામ્યહર્નિશમ્ ।
ત્વં મુખં સર્વ દેવાનાં સપ્તાર્ચિરમિત દ્યુતે ॥૬॥
ધ્યાયામિ ભગવન્ દેવ સર્વદા સન્નિધોભવ ॥૭॥

:: અથ વરુણ સૂક્ત ::

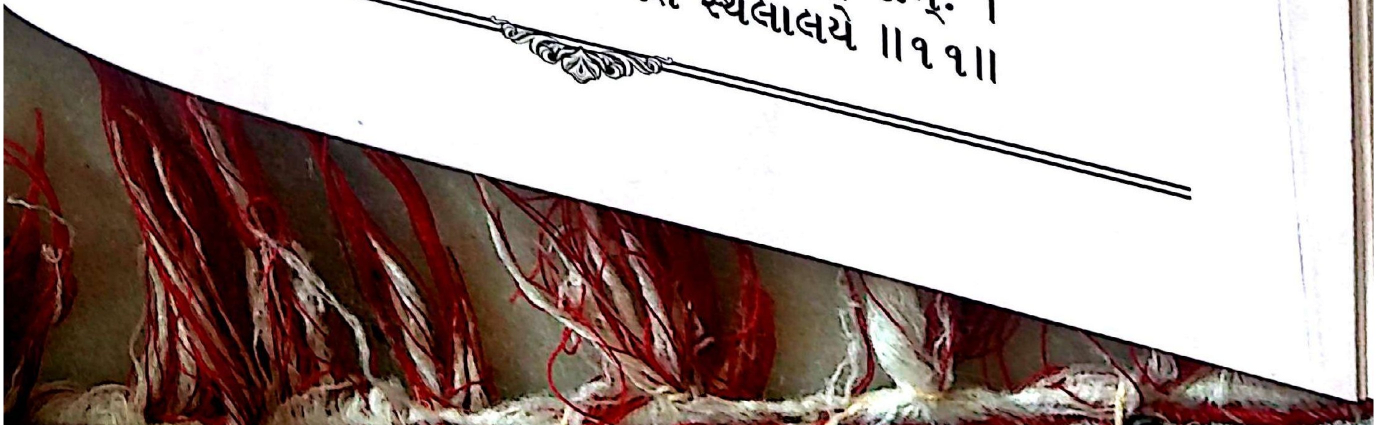
દેવદાનવસાંવાદે મથ્યમાનો મહોદધૌ ।
ઉત્પન્નોડસિતદાકુંભ વિધૃતો વિષ્ણુના સ્વયમ્ ॥૧॥
ત્વત્તોય સર્વતીર્થાનિ દેવાઃ સર્વેત્વયિ સ્થિતાઃ ।
ત્વયિ તિષ્ઠન્તિ ભૂતાનિ ત્વયિ પ્રાણાઃ પ્રતિષ્ઠિતાઃ ॥૨॥
શિવઃ સ્વયં ત્વમેવાડસિ વિષ્ણુસ્તવંચ પ્રજાપતિઃ ।
આદિત્યા વસવો રુદ્રાઃ વિશ્વેદેવા સપૈતૃકાઃ ॥૩॥
ત્વયિ તિષ્ઠતિ સર્વેડપિ યતઃ કામ ફલ પ્રદાઃ ।
ત્વપ્રસાદા દિમંયજ્ઞ કર્તુમીહે જલોદ્‌ભવ ।
સાન્નિધ્યં કુરુ મે દેવ પ્રસન્નો ભવ સર્વદા ॥૪॥
પાશપાણે નમસ્તુભ્યં પદ્મિની જીવનાયક ।
પુણ્યાહવાચનં દૈવે બ્રાહ્મણસ્ય વિધીયતે ॥૫॥

નમો નમસ્તે સ્ફટિક પ્રભાય સુશ્વેતહારાય સુમંગલાય ।
સુપાશહસ્તાય ઝષાસનાય જલાધિનાથાય નમો નમસ્તે ॥૬॥

:: અથ લક્ષ્મી સૂક્ત ::

ઈન્દ્ર ઉવાચ ।
નમસ્તે સર્વલોકનાં જનનીં ત્રિગુણાત્મિકાંમ્ ।
શ્રેયસ્કૃતાં ચ પદ્મક્ષીં વિષ્ણોર્વક્ષઃ સ્થલેસ્થિતામ્ ॥૧॥
ત્વંસિદ્ધિસ્ત્વં સ્વધા સ્વાહા સુધા ત્વં લોકપાવિની ।
સંધ્યા રાત્રિઃ પ્રભાભૂમિ મેધા શ્રધ્ધા સરસ્વતી ॥૨॥
યક્ષવિદ્યા મહાવિદ્યા ગુહ્યવિદ્યા સુશોભના ।
આત્મવિદ્યા ચ દેવિ ત્વં વિમુક્તિઃ ફલદાયિની ॥૩॥
આન્વીક્ષિકી ત્રયી વાર્તા દંડનીતિસ્ત્વમેવચ ।
સૌમ્યા સૌમ્યૈર્જગત્પૂજ્યે ત્વયૈત વી પૂરિતમ્ ॥૪॥
કાન્ત્યા ત્વયા ભૃતં દેવિ સર્વયજ્ઞ મય વપુઃ ।
અધ્યાસ્તે દેવદેવેશિ યોગચિન્ત્ય ગદાભૃતા ॥૫॥
ત્વયા દેવિ પરિત્યકતં સકલં ભુવનાત્રયમ્ ।
નિવિષ્ટપ્રાયમ ભવત્ ત્વયેદાની સમેધિતમ્ ॥૬॥
દારાપુત્રાસ્તથા ગાવઃ સુરધાન્યં ધનાદિકમ્ ।
ભવત્યેત્વં મહાભાગે નિત્યં ત્વદીક્ષણાન્નૃણામ્ ॥૭॥
શરીરારોગ્યમૈશ્વર્ય મરિપક્ષાક્ષયઃ સુખમ્ ।
દેવિત્વદ્દષ્ટિ દૃષ્ટાનાં પુરુષાણાં નદુર્લભમ્ ॥૮॥
ત્વં માતા સર્વભૂતાનાં દેવદેવો હરિઃ પિતા ।
ત્વયૈત દ્વિષ્ણુનાચાંબ જગદ્ વ્યાપ્તં ચરાચરમ્ ॥૯॥
માતઃ કોશસ્તથા કુપ્યં મદ્ગૃહં મત્પરિચ્છદમ્ ।
માં શરીરં કલત્રં ચ ત્યજેથાઃ સર્વપાવનિ ॥૧૦॥
મત્પુત્રાન્ સત્સુહૃદ્વર્ગ મત્પશૂન્ મદ્વિભૂષણમ્ઃ ।
ત્યજેથા મમ દેવસ્ય વિષ્ણોર્વક્ષ સ્થલાલયે ॥૧૧॥

સત્ત્વેન સત્ત્વ શૌચાભ્યાં તથા શીલાદિભિર્ગુણૈઃ ।
ત્યજયતે તે નરાઃ સદ્યઃ સંત્યક્તાઃ યે ત્વયાનઘે ॥૧૨॥

ત્વયા વિલોક્તિસદ્યઃ શીલાદ્યૈ રખિલૈ ર્ગુણૈઃ ।
કુલૈશ્ચર્યૈશ્ચ વર્ધન્તે પુરુષા નિર્ગુણાહ્યપિ ॥૧૩॥

સ શ્લાધ્યઃ સ ગુણીધન્યઃ સ કુલીનઃ સ બુદ્ધિમાન્ ।
સશૂરઃ સત્વ વિક્રાન્તસ્ત્વયા દેવિ વિલોકિતઃ ॥૧૪॥

સદ્યસ્ત્રૈગુણ્યમાયાતિ શીલાદ્યાઃ સકલાગુણાઃ ।
પરાઙ્ મૂખીજગદ્ધાત્રિ યસ્યત્વ વિષ્ણુવલ્લભે ॥૧૫॥

ન તે વર્ણયિતું શક્યા ગુણા વાસુકિ જિહ્વયા ।
પ્રસીદ દેવિ પદ્માક્ષિ નાસ્મા ભિસ્તુ કદાચન ॥૧૬॥

શ્રી પરાશર ઉવાચ ।
એવં શ્રીઃ સંસ્તુતા સમ્યક્ પ્રાહ તુષ્ટા શતક્રતુમ્ ।
શૃણ્વતાં સર્વદેવાનાં સર્વભૂત સ્થિતાદિજા ॥૧૭॥

શ્રી રુવાચ ।
પરિતુષ્ટાસ્મિ દેવેશ સ્તોત્રેણાનેન તે હરે ।
વરં વૃણીષ્વ ભદ્રંભો વરદાહ તવાગતા ॥૧૮॥

ઈન્દ્ર ઉવાચ ।
વરદા યદિ મે દેવિ વરાર્હો યદિ વાસવઃ ।
ત્રૈલોક્યં ન ત્વયાત્યાજ્ય મેષમેડસ્તુવરઃ પરઃ ॥૧૯॥

સ્તોત્રેણ યસ્તથૈતેન ત્વાં સ્તોષ્યત્યબ્ધિસંભવે ।
સ ત્વયા ન પરિત્યાજ્યો દ્વિતીયોડસ્તુ વરો મમ ॥૨૦॥

શ્રી રુવાચ ।
દત્તો વરોમયા યસ્તે સ્તોત્રારાધન તોષિતા ।
યશ્ચ સાયં તથા પ્રાતઃ સ્તોત્રેણાનેન માનવઃ ॥૨૧॥

માંસ્તોષ્યતિ ન તસ્યાહં ભવિષ્યામિ પરાંગમુખી ॥૨૨॥

શ્રી પરાશર ઉવાચ ।
એવં દદૌ વરં દેવી દેવરાજાય વૈ પુરા ।
મૈત્રેય શ્રી ર્મહાભાગા સ્તોત્રારાધનતોષિતા ॥૨૩॥

ભૃગોઃખ્યાતા સમુત્પન્ના શ્રીઃ પૂર્વમુદધેઃ પુનઃ ।
દેવદાનવ યત્નેન સંભૂતાઽમૃતમન્થને ॥૨૪॥

એવં યદા જગત્સ્વામી દેવદેવો જર્નાદનઃ ।
અવતારં કરોત્યેષસ્તથા શ્રી સ્તત્સહાયિની ॥૨૫॥

પુનશ્ચપદ્માદુદ્ભૂત આદિતોભૂદ્યદાહરિઃ ।
યદા ભાર્ગવો શ્રીરામસ્તદાભુદધરિણીસ્વયમ્ ॥૨૬॥

રાઘવત્વે ભવેત્સીતા રુક્મિણી કૃષ્ણજન્મનિ ।
અન્યેષુ ચાવતારેષુ વિષ્ણોરેષા સહાયિની ॥૨૭॥

દેવિ દેવેષુ દેવત્વે મનુષ્યત્વે તુ માનુષી ।
વિષ્ણુદેહાનુ રૂપાં વૈ કરોષિ હ્યાત્મનઃ કૃતિમ્ ॥૨૮॥

યશ્ચૈતચ્છૃણુયાજ્જન્મ લક્ષ્મ્યાશ્ચ સતતં નરઃ ।
શ્રિયા નાપિ સ્યુતિસ્તસ્ય ગૃહે યાવત્કુલત્રયમ્ ॥૨૯॥

પઠતે યેષુ ચૈવેયં ગૃહેષુ શ્રીસ્તુતિર્મુને ।
અલક્ષ્મીઃ કલહો વ્યાધિર્ન ભવન્તિ કદાચન ॥૩૦॥

એતત્તે કથિતં બ્રહ્મન્ યન્માં ત્વં પરિપૃચ્છસિ ।
ક્ષીરાબ્ધે શ્રીર્યથાજાતા પૂર્વં ભૃગુસુતાસતી ॥૩૧॥

ઈતિસકલ વિભૂતિ લબ્ધિ હેતો સ્તુતિરિયમિન્દ્ર મુખોદ્દ્ ગતા હિ લક્ષ્મ્યા ।
અનુચિતમિહ પટ્ઠયતે નૃભિર્યૈ ર્ભવતિ ન તેષુ કદાચિદલ્પ લક્ષ્મી ॥૩૨॥

સરસિજ નિલયેસરોજહસ્તો ધવલતરાંબુજગંધ માલ્યશોભે ।
ભગવતિ હરિવલ્લભે મનોજ્ઞે સકલવિભૂતિ કરિ પ્રસીદ મહ્યમ્ ॥૩૩॥

:: અથ પુરુષ સૂક્ત ::

જિતંતે પુંડરીકાક્ષ નમસ્તે વિશ્વભાવન ।
નમસ્તેઽસ્તુ હૃષીકેશ મહાપુરુષ પૂર્વજ ॥૧॥

દેવાનાં દાનવાનાં ચ સામાન્ય મધિદૈવતમ્ ।
સર્વદા ચરણ દ્વન્દ્વં વ્રજામિ શરણં તવ ॥૨॥

એકસ્ત્વમસિ લોકસ્ય સ્રષ્ટા સંહારકસ્તથા ।
અવ્યકતશ્ચાનુમંતા ચ ગુણમાયા સમાવૃતઃ ॥૩॥
સંસારસાગરં ઘોરમનન્તં કલેશ ભાજનમ્ ।
ત્વામેવ શરણં પ્રાપ્ય નિસ્તરન્તિ મનીષિણઃ ॥૪॥
ન તે રૂપં ન ચાકારો નાયુધાનિ ન ચાસ્પદમ્ ।
તથાપિ પુરુષાકારો ભક્તાનાં ત્વં પ્રકાશસે ॥૫॥
નૈવ કિંચિત્પરોક્ષં તે પ્રત્યક્ષોઙસિ ન કસ્યચિત્ ।
નૈવ કિંચિદસાધ્યં તે ન ચ સાધ્યોઙસિ કસ્યચિન્ ॥૬॥
કાર્યાણાં કારણં પૂર્વ વચસાં વાચ્યમુત્તમમ્ ।
યોગિનાં પરમાં સિદ્ધિં પરમંતે પદં વિદુઃ ॥૭॥
અહં ભીતોઙસ્મિ દેવેશ સંસારેઙસ્મિન્ભયાવહે ।
ત્રાહિ માં પુંડરીકાક્ષ ન જાને પરમં પદમ્ ॥૮॥
કાલેષ્વપિ ચ સર્વેષુ દિક્ષુ સર્વાસુ ચાચ્યુત ।
શરીરે ચ ગતૌ ચાપિ વર્તતે મે મહદ્ભયમ્ ॥૯॥
ત્વત્પાદ કમલાદન્યત્ર મે જન્માન્તરેષ્વપિ ।
વિજ્ઞાનં યદિદં પ્રાપ્યં યદિદં જ્ઞાનમાર્જિતમ્ ॥૧૦॥
જન્માન્તરેઙપિ મે દેવ માભૂદસ્ય પરિક્ષયઃ ।
દુર્ગતાવપિ જાતસ્ય ત્વદ્ગતો મે મનોરથઃ ॥૧૧॥
યદિ નાથં ચ વિંદેત તાવતાસ્મિન્ કૃતિ સદા ।
કામયે વિણુષ્પાદૌ તુ સર્વજન્મસુ કેવલમ્ ॥૧૨॥
પુરુષંસ્ય હરેઃ સૂક્તં સ્વર્ગ્ય ધન્યં યશસ્કરમ્ ।
આત્મજ્ઞાનમિદં પુણ્યં યોગધ્યાનમિદં પરમ્ ॥૧૩॥

ધ્યેયઃ સદા સવિતૃમંડલ મધ્યવર્તિ નારાયણઃ સરસિજાસનસંનિવિષ્ટઃ ।
કેયૂરવાન્ મકરકુંડલવાન્ કિરીટી । હારીહિરણ્યમયવપુ ર્ધૃતશંખચક્રઃ ॥૧૪॥
એતતુ યઃ પઠતિ કેવલમેવ સૂક્તં નારાયણસ્ય ચરણાવભિવંદ્ય વંદ્યૌ ।
પાઠેન તેન પરમેણ સનાતનસ્ય સ્થાનં જરામરણવર્જિતમેતિ વિષ્ણોઃ ॥૧૫॥

હવિષાગ્નૌ જલે પુષ્પૈર્ધ્યાનેન હૃદયે હરિમ્ ।

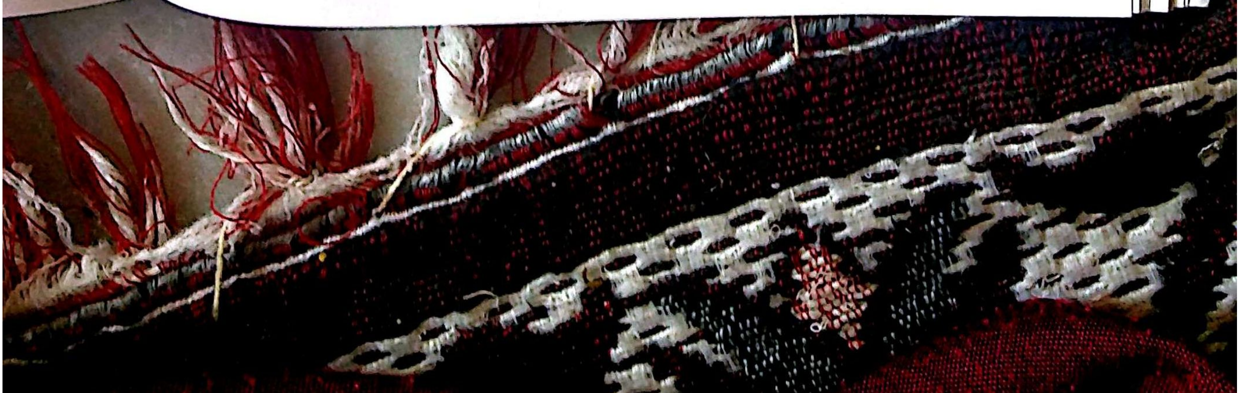

યજન્તિ સૂરયો નિત્યં જપેચ્ચ રવિમંડલે ॥૧૬॥
બિલ્વપત્રં શમીપત્રં પત્રં ભૃંગારકસ્ય ચ ।
માલતી કુશપત્રં ચ સદ્યસ્તુષ્ટિ કરં હરેઃ ॥૧૭॥
યશોપપદ્યતો કિંચિદ્ધ્યાનોન મનાસૌવ તુ ।
સંપદ્યતે પ્રસાદાત્તુ દેવદેવસ્ય ચક્રિણઃ ॥૧૮॥
પત્રૈશ્ચ પુષ્પૈશ્ચ ફલૈશ્ચ તોયૈ સ્ક્રીત લબ્ધૈશ્ચ સદૈવ સદ્‌ભિઃ ।
ભક્ત્યૈકલભ્યે પુરુષે પુરાણે મુક્ત્યૈ કિમર્થ ક્રિયતે ન યત્નઃ ॥૧૯॥
ઈત્યેવમુક્તઃ પુરુષસ્ય વિષ્ણો ર્ચાવિધિ ર્વિષ્ણુ કુમાર નામ્ના ।
મુક્ત્યૈ કમાર્ગ પ્રતિ બોધનાય દૃષ્ટ્વા વિધાનં ત્વિહ નારદોક્તમ્ ॥૨૦॥
નમોઽસ્ત્વનંતાય સહસ્રમૂર્તયે સહસ્રપાદાક્ષિશિરોરુબાહવે ।
સહસ્રનામ્ને પુરુષાય શાશ્વતે સહસ્રકોટિયુગધારિણે નમઃ ॥૨૧॥
લક્ષ્મીકલત્રં શતપપત્રનેત્રં પૂર્ણેન્દુ વકત્રં પુરુષોતમચ ।
કારુણ્યપાત્રં કમનીયગાત્રં વંદે પવિત્રં વસુદેવપુત્રમ્ ॥૨૨॥

:: પુરુષ સૂક્ત (ભાગવતોક્ત) ::

સહસ્તોર્વઙ્ઘ્રિબાહ્વક્ષઃ સહસ્રાનન શીર્ષવાન્ ।
યસ્યહાવયવૈર્લોકાન્ કલ્પયન્તિ મનીષિણઃ ॥૧॥
કટ્યાદિભિરધઃ સપ્ત સપ્તોર્ધ્વ જઘનાદિભિઃ ।
પુરુષસ્ય મુખં બ્રહ્મ ક્ષાત્રમેતસ્ય બાહવઃ ।
ઉર્વોર્વૈશ્યો ભગવતઃ પદ્‌ભ્યાં શુદ્રોઽભ્યજાયત ॥૨॥
ભૂર્લોકઃ કલ્પિતઃ પદ્‌ભ્યાં ભુવર્લોકોઽસ્ય નાભિતઃ ।
સ્વર્લોકઃ કલ્પિતો મૂર્ધ્ના ઈતિ વા લોકકલ્પના ॥૩॥
અહં ભવાન્ ભવશ્ચૈવ ત ઈમે મુનયોઽગ્રજાઃ ।
સુરાસુરનરા નાગાઃ ખગા મૃગસરીસૃપાઃ ॥૪॥
ગન્ધર્વાપ્સરસો યક્ષા રક્ષો ભૂતગણોરગાઃ ।
પશવઃ પિતરઃ સિદ્ધા વિદ્યાધ્રાશ્ચારણા દ્રુમાઃ ॥૫॥

ષ્ટઃ ।
૧૪॥
ધૌ ।
૧૫॥

અન્યે ચ વિવિધા જીવા જલસ્થલ નભૌકસઃ ।
ગ્રહર્ક્ષ કેતવસ્તારા સ્તડિતઃ સ્તનયિત્નવઃ ॥૬॥

સર્વં પુરુષ એવેદં ભૂતં ભવ્યં ભવચ્ચયત્ ।
તેનેદમાવૃતં વિશ્વં વિતસ્તિ મધિષ્ઠિતિ ॥૭॥

સ્વવિષ્ણ્યં પ્રતપન્ પ્રાણો બહિશ્ચ પ્રતપત્યસૌ ।
એવં વિરાજં ન્પ્રતપં સ્તપત્યન્ત ર્બહિઃ પુમાન્ ॥૮॥

સોઽમૃતસ્યા ભયસ્યેશો મર્ત્યમન્નં યદત્યગાત્ ।
મહિમૈષ તતો બ્રહ્મન્ પુરુષસ્ય દુરત્યયઃ ॥૯॥

પાદેષુ સર્વભૂતાનિ પુંસઃ સ્થિતિપદો વિદુઃ ।
અમૃતં ક્ષેમમભયં ત્રિમૂર્ધ્નોઽધાયિ મૂર્ધસુ ॥૧૦॥

પાદાસ્ત્રયો બહિશ્ચાસન્ન પ્રજાનાં ય આશ્રમાઃ ।
અન્તસ્ત્રિલોક્યાસ્ત્વપરો ગૃહમેધોઽબૃહદ્વ્રતઃ ॥૧૧॥

સૃતી વિચક્રમે વિષ્વં સાશનાનશને ઉભે ।
યદ્વિદ્યા ચ વિદ્યા ચ પુરુષસ્તૂભયાશ્રયઃ ॥૧૨॥

યસ્માદંડં વિરાડ્ જજ્ઞે ભૂતેન્દ્રિય ગુણાત્મકઃ ।
તદ્દ્રવ્યમત્યગા દ્વિશ્વં ગોભિઃ સૂર્ય ઈવાતપન્ ॥૧૩॥

યદાસ્ય નાભ્યાં નલિના દહમાસં મહાત્મનઃ ।
નાર્વિદં યજ્ઞ સંભારાન્ પુરુષાવયવાદતે ॥૧૪॥

તેષુ યજ્ઞસ્ય પશવઃ સવનસ્પતયઃ કુશાઃ ।
ઈદં ચ દેવયજનં કાલશ્ચોરુ ગુણાન્વિતઃ ॥૧૫॥

વસ્તૂન્યૌષધયઃ સ્નેહા રસલોહમૃદો જલમ્ ।
ઋચો યજૂંષિ સામાનિ ચાતુહોત્રં ચ સત્તમ ॥૧૬॥

માનધેયાનિ મન્ત્રાશ્ચ દક્ષિણાશ્ચ વ્રતાનિ ચ ।
દેવતાનુક્રમઃ કલ્પઃ સંકલ્પસ્તન્ત્ર મેવ ચ ॥૧૭॥

ગતયો મતયશ્ચૈવ પ્રાયશ્ચિત્ત સામર્પણમ્ ।
પુરુષાવયવૈરેતે સંભારાઃ સંભૃતા મયા ॥૧૮॥

ઈતિ સાંભૃતસાંભારઃ પુરુષાવયવૈરહમ્ ।

તમેવ પુરુષં યજ્ઞં તેનૈવાયજ મીશ્વરમ્ ॥૧૯॥

તતસ્તે ભ્રાતર ઈમે પ્રજાનાં પતયો નવ ।
અયજન્ વ્યક્તમવ્યકતં પુરુષં સુસમાહિતાઃ ॥૨૦॥

તતશ્ચ મનવઃ કાલે ઈજિરે ઋષયોઽપરે ।
પિતરો વિબુધા દૈત્યા મનુષ્યાઃ ક્રતુભિર્વિભુમ્ ॥૨૧॥

નારાયણે ભગવતિ તદિદં વિશ્વમાહિતમ્ ।
ગૃહીતમાયોરુગુણઃ સર્વાદા વગુણઃ સ્મૃતઃ ॥૨૨॥

સુજામિ તન્નિયુક્તોઽહં હરો હરતિ તદ્વશઃ ।
વિશ્વં પુરુષરૂપેણ પરિપાતિ ત્રિશક્તિધૃક્ ॥૨૩॥

:: દેવી સૂક્ત ::

નમો દેવ્યૈ મગાદેવ્યૈ શિવાયૈ સતતં નમઃ ।
નમઃ પ્રકૃત્યૈ ભદ્રાયૈ નિયતાઃ પ્રણતાઃ સ્મ તામ્ ॥૧॥

રૌદ્રાયૈ નમો નિત્યાયૈ ગૌર્યૈ ધાત્ર્યૈ નમો નમઃ ।
જ્યોત્સ્નાયૈ ચેન્દુરૂપિણ્યૈ સુખાયૈ સતતં નમઃ ॥૨॥

કલ્યાણ્યૈ પ્રણતાં વૃદ્ધયૈ કુર્મ્યૈ નમો નમઃ ।
નૈર્ઋત્યૈ ભૂભૃતાં લક્ષ્મ્યૈ શર્વાણ્યૈ તે નમો નમઃ ॥૩॥

દુર્ગાયૈ દુર્ગપારાયૈ સારાયૈ સર્વકારિણ્યૈ ।
ખ્યાત્યૈ તથૈવ કૃષ્ણાયૈ ધૂમ્રાયૈ સતતં નમઃ ॥૪॥

અતિસૌમ્યાતિરૌદ્રાયૈ નતાસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ।
નમો જગત્પ્રતિષ્ઠાયૈ દેવ્યૈ કૃત્યૈ નમો નમઃ ॥૫॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ વિષ્ણુમાયેતિ શબ્દિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૬॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ બુદ્ધિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૦॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ છાયારૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૧॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ શક્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૨॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ તૃષ્ણારૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૩॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ ક્ષાન્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૪॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ જાતિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૫॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ લજ્જારૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૬॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ શાન્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૭॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ શ્રદ્ધારૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૮॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ કાન્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૧૯॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ લક્ષ્મીરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૦॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ વૃત્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૧॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ સ્મૃતિરૂપણે સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૨॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ દયારૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૩॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ તૃષ્ટિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૪॥

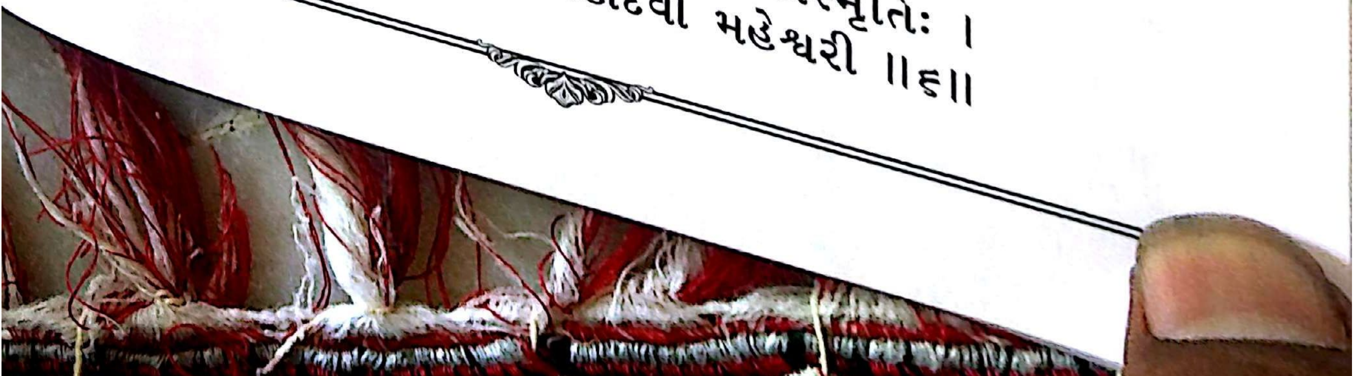
યા દેવી સર્વભૂતેષુ માતૃરૂપેણ સંસ્થિતા ।

નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૫॥
યા દેવી સર્વભૂતેષુ ભ્રાન્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૬॥
ઈન્દ્રિયાણામધિષ્ઠાત્રી ભૂતાનાં ચાખિલેષુ યા ।
ભૂતેષુ સતતં તસ્યૈ વ્યાપ્ત્યૈ દેવ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૭॥
ચિતિરૂપેણ યા કૃતસ્નમેતદ્વ્યાપ્ય સ્થિતા જગત્ ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥૨૮॥
સ્તુતા સુરૈઃ પૂર્વમભીષ્ટસંશ્રયાત્તથા સુરેન્દ્રેણ દિનેષુ સેવિતા ।
કરોતુ સા નઃ શુભહેતુરીશ્વરી શુભાનિ ભદ્રાણ્યભિહન્તુ ચાપદઃ ॥૨૯॥
યા સામ્પ્રતં ચોદ્ધતદૈત્યતાપિતૈરસ્માભિરીશા ચ સુરૈર્નમસ્યતે ।
યા ચ સ્મૃતા તત્ક્ષણમેવ હન્તિ નઃ સર્વાપદો ભક્તિવિનમ્ર મૂર્તિભિઃ ॥૩૦॥

રાત્રિ સૂક્ત :-

વિશ્વેશ્વરીં જગદ્ધાત્રીં સ્થિતિ સંહારકારિણીમ્ ।
નિદ્રાં ભગવતીં વિષ્ણોરતુલાં તેજસઃ પ્રભુઃ ॥૧॥
બ્રહ્મોવાચ
ત્વં સ્વાહા ત્વં સ્વધા ત્વંહિ વષટ્કારઃ સ્વરાત્મિકા ।
સુધા ત્વમક્ષરે નિત્યે ત્રિધા માત્રાત્મિકા સ્થિતા ॥૨॥
અર્ધમાત્રા સ્થિતા નિત્યા યાનુચ્ચાર્યા વિશેષતઃ ।
ત્વમેવ સન્ધ્યા સાવિત્રિ ત્વં દેવિ જનની પરા ॥૩॥
ત્વયૈતદ્ધાર્યતે વિશ્વં ત્વયૈતત્સૃજયતે જગત્ ।
ત્વયૈતત્પાલ્યતે દેવિ ત્વમત્સ્યન્તે ચ સર્વદા ॥૪॥
વિસૃષ્ટૌસૃષ્ટિરૂપા ત્વં સ્થિતિરૂપા ચ પાલને ।
તથા સંહૃતિરૂપાન્તે જગતોઽસ્ય જગન્મયે ॥૫॥
મહાવિદ્યા મહામાયા મહામેધા મહાસ્મૃતિઃ ।
મહામોહા ચ ભવતી મહાદેવી મહેશ્વરી ॥૬॥

પ્રકૃતિસ્ત્વં ચ સર્વસ્ય ગુણત્રય વિભાવિની ।
કાલરાત્રિર્મહારાત્રિર્મોહરાત્રિશ્ચ દારુણા ॥૭॥

ત્વં શ્રીસ્ત્વમીશ્વરી ત્વં હ્રીસ્ત્વં બુધ્ધિર્બોધલક્ષણા ।
લજ્જા પુષ્ટિસ્તથા તુષ્ટિસ્ત્વં શાન્તિઃ ક્ષાન્તિરેવ ચ ॥૮॥

ખડ્ગિની શૂલિની ઘોરા ગદિની ચક્રિણી તથા ।
શંખિની ચાપિની બાણ ભુશુણ્ડી પરિધાયુધા ॥૯॥

સૌમ્યા સૌમ્યતરાશેસૌમ્યેભ્યસ્ત્વતિ સુન્દરી ।
પરાપરાણાં પરમા ત્વમેવ પરમેશ્વરી ॥૧૦॥

યચ્ચ કિંચિત્ ક્વચિદ્વસ્તુ સદસદ્વાખિલાત્મિકે ।
તસ્ય સર્વસ્ય યા શક્તિઃ સ્વા ત્વં કિં સ્તૂયસે મયાઃ ॥૧૧॥

યયા ત્વયા જગત્ સ્રષ્ટા જગત્પાત્યતિ યો જગત્ ।
સોડપિ નિદ્રાવશં નીતઃ કસ્ત્વાં સ્તોતુમિહેશ્વરઃ ॥૧૨॥

વિષ્ણુઃ શરીરગ્રહણમહમીશાન એવ ચ ।
કારિતાસ્તે યતોડતસ્ત્વાં કઃ સ્તોતું શક્તિમાન્ ભવેત્ ॥૧૩॥

સા ત્વમિત્થં પ્રભાવૈઃ સ્વૈરુદારૈર્દેવિ સંસ્તુતા ।
મોહયૈતૌ દુરાધર્ષાવસુરૌ મધુકૈટભૌ ॥૧૪॥

પ્રબોધં ચ જગત્સ્વામી નીયતામચ્યુતો લઘુ ।
બોધશ્ચ ક્રિયાતામસ્ય હન્તુમેતૌ મહાસુરૌ ॥૧૫॥

:: શક્રાદય સ્તુતિ ::

ઋષિરુવાચ ॥૧॥

શક્રાદયઃ સુરગણા નિહતેડતિ વીર્યે તસ્મિન્દુરાત્મનિ સુરારિ બલે ચ દેવ્યા ।
તાં તુષ્ટુવુઃ પ્રણતિ નમ્ર શિરોધરાસાં વાગ્ભિઃ પ્રહર્ષ પુલકોદ્ગમ ચારુ દેહાઃ ॥૨॥

દેવ્યા યયા તતમિદં જગદાત્મ શક્ત્યા નિઃશેષ દેવ ગણશક્તિ સમૂહ મૂર્ત્યા ।
તામંબિકામખિલ દેવ મહર્ષિ પૂજ્યાં ભક્ત્યા નતાઃ સ્મ વિદધાતુ શુભાનિ સાનઃ ॥૩॥

યસ્યાઃ પ્રભાવ મતુલં ભગવાન નંતો બ્રહ્મા હરશ્ચ નહિ વક્તુમલં બલં ચ ।
સા ચંડિકાખિલજગત્પરિપાલનાય નાશાય ચાશુભભયસ્ય મતિં કરોતુ ॥૪॥

યાશ્રી સ્વયં સુકૃતિનાં ભવનેષ્વલક્ષ્મીઃ પાપાત્મનાં કૃતધિયાં હૃદયેષુઃ બુદ્ધિઃ।
શ્રદ્ધા સતાં કુલજન પ્રભવસ્ય લજ્જા તાં ત્વાં નતાઃ સ્મ પરિપાલય દેવિ વિશ્વમ્ ॥૫॥

કિં વર્ણયામ તવ રૂપ મચિંત્યમેતત્ કિં ચાતિવીર્ય મસુરક્ષયકારિ ભૂરિ ।
કિં ચાહવેષુ ચરિતાનિ તવાભૂતાનિ સર્વેષુ દેવ્ય-સુરદેવગણાદિકેષુ ॥૬॥

હેતુઃ સમસ્ત જગતાં ત્રિગુણાપિદોષૈ ર્ન જ્ઞાયસે હરિહરા દિભિરપ્યપારા ।
સર્વાશ્રયા ખિલમિદં જગદંશ ભૂત મવ્યાકૃતા હિ પરમા પ્રકૃતિ સ્ત્વમાદ્યા ॥૭॥

યસ્યાઃ સમસ્તસુરતા સમુદિરણેન તૃપ્તિં પ્રાયતિ સકલેષુ મખેષુ દેવિ ।
સ્વાહા સિ વૈ પિતૃગણસ્ય ચ તૃપ્તિ-હેતુ રુચ્ચાર્યસે ત્વમત એવ જનૈઃ સ્વધા ચ ॥૮॥

યા મુક્તિહેતુરવિચિંત્ય મહાવ્રતાત્વ મભ્યસ્યસે સુનિયતેન્દ્રિય તત્ત્વ સારૈઃ ।
મૌક્ષાર્થિભિર્મુનિભિરસ્ત સમસ્ત દોષૈ ર્વિદ્યાસિ સા ભગવતી પરમા હિ દેવિ ॥૯॥

શબ્દાત્મિકા સુવિમલગ્ર્ય જુષાં નિધાન મુદ્ગીથ રમ્ય પદ પાઠ વતાં ચ સામ્નામ્ ।
દેવી ત્રયી ભગવતી ભવ ભાવનાય વાર્તાસિ સર્વ જગતાં પરમાર્તિ હંત્રી ॥૧૦॥

મેધાસિ દેવિ વિદિતાખિલશાસ્ત્ર સારા દુર્ગાસિ દુર્ગ ભવસાગર નૌરસંગા ।
શ્રીઃ કૈટભારિ હૃદયૈક કૃતાધિવાસા ગૌરી ત્વમેવ શશિમૌલિ કૃતપ્રતિષ્ઠા ॥૧૧॥

ઈષત્સહા સમમલં પરિપૂર્ણ ચંદ્ર બિંબાનુકારિ કનકોત્તમકાંતિ કાંતમ્ ।
અત્યદ્ભૂતં પ્રહૃતમાત્તરુષા તથાપિ વક્ત્રં વિલોક્ય સહસા મહિષા સુરેણ ॥૧૨॥

દષ્ટ્વા તુ દેવિ કંપિતં ભૃકુટીકરાલ મુદ્યચ્છશાંક સદૃશચ્છવિંયન્ન સદ્યઃ ।
પ્રાણાન્મુમોચ મહિષસ્તદતીવ ચિત્રં કૈર્જીવ્યતે હિ કુપિતાંતક દર્શનેન ॥૧૩॥

દેવિ પ્રસીદ પરમા ભવતી ભવાય સદ્યો વિનાશયસિ કોપવતી કુલાનિ ।
વિજ્ઞાતમેતદધુનૈવ યદસ્તમેતન્નીતં બલં સુવિપુલં મહિષાસુરસ્ય ॥૧૪॥

તે સમ્મતા જનપદેષુ ધનાનિ તેષાં તેષાં યશાંસિ ન ચ સીદતિ ધર્મવર્ગઃ ।
ધન્યાસ્ત એવ નિભૃતાત્મજ ભૃત્યદારા યેષાં સદાભ્યુદયદાઃ ભવતી પ્રસન્નતા ॥૧૫॥

ધર્મ્યાણિ દેવિ સકલાનિ સદૈવ કર્મા ણ્યત્યાદતઃ પ્રતિદિનં સુકૃતી કરોતિ ।
સ્વર્ગં પ્રયાતિ ચ તતો ભવતી પ્રસાદા લ્લોકત્રયેપિ ફલદા નનુ દેવિ તેન ॥૧૬॥

દુર્ગે સ્મૃતા હરસિ ભીતિમશેષ જન્તોઃ સ્વસ્થૈઃ સ્મૃતા મતિમતીવ શુભાં દદાસિ ।
દારિદ્ય દુઃખ ભયહારિણિ કા ત્વદન્યા સર્વોપકાર કરણાય સદાર્દ્ર ચિત્તા ॥૧૭॥

એભિર્હતૈર્જગદુપૈતિ સુખં તથૈતે કુર્વંતુ નામ નરકાય ચિરાય પાપમ્ ।
સંગ્રામમૃત્યુમધિગમ્ય દિવં પ્રયાંતુ મત્વેતિ નૂનમહિતાન્વિનિહંસિ દેવિ ॥૧૮॥

દૃષ્ટ્વૈવ કિં ન ભવતી પ્રકરોતિ ભસ્મ સર્વાસુરાનરિષુ યત્પ્રહિણોષિ શસ્ત્રમ્ ।
લોકાન્પ્રયાન્તુ રિપવોડપિ હિ શસ્ત્રપૂતા ઈત્થં મતિર્ભવતિ તેષ્વહિતેષુ સાધ્વી ॥૧૯॥

ખડ્ગપ્રભાનિકરવિસ્ફુરણૈસ્તથોગ્રૈઃ શુલાગ્રક્રાન્તિનિવહેન દશોસુરાણામ્ ।
યન્નાગતાવિલયમંશુમદિન્દુ ખંડ્યોગ્યાનનંતવ વિલોક્યતાંતદેતત્ ॥૨૦॥

દૃર્વૃત્તવૃત્તશમનં તવ દેવિ શીલં રૂપં તથૈતદવિચિન્ત્યમતુલ્યમન્યૈઃ ।
વીર્યં ચ હન્તૃ હૃતદેવપરાક્રમાણાં વૈરિષ્વપિ પ્રકટિતૈવ દયા ત્વયેત્થમ્ ॥૨૧॥

કેનોપમા ભવતુ તેડસ્ય પરાક્રમસ્ય રૂપં ચ શત્રુભયકાર્યતિહારિ કુત્ર ।
ચિત્તે કૃપા સમરનિષ્ઠુરતા ચ દ્રષ્ટા ત્વયેવ દેવિ વરદે ભુવનત્રયેડપિ ॥૨૨॥

ત્રૈલોક્યમેતદખિલં રિપુનાશનેન ત્રાતં ત્વયા સમરમૂર્ધનિ તેડપિ હત્વા ।
નીતા દિવં રિપુગણા ભયમપ્યપાસ્તમસ્માકમુન્મદસુરારિભવં નમસ્તે ॥૨૩॥

શૂલેન પાહિ ના દેવિ પાહિ ખડ્ગેન ચામ્બિકે ।
ઘંટાસ્વનેન નઃ પાહિ ચાપજ્યાનિઃ સ્વનેન ચ ॥૨૪॥

પ્રાચ્યાં રક્ષ પ્રતીચ્યાં ચ ચંણ્ડિક રેક્ષ દક્ષિણે ।
ભ્રામણેનાત્મશૂલસ્ય ઉત્તરસ્યાં તથેશ્વરિ ॥૨૫॥

સૌમ્યાનિ યાનિ રૂપાણિ ત્રૈલોક્યે વિચરન્તિ તે ।
યાનિ ચાત્યર્થધોરાણિ તૈ રક્ષાસ્માંસ્તથા ભુવમ્ ॥૨૬॥

ખડ્ગશૂલગદાદીનિ યાનિ ચાસ્ત્રાણિ તેમ્બિકે ।
કરપલ્લવસંગીનિ તૈરસ્માન્ રક્ષ સર્વતઃ ॥૨૭॥

ઋષિરુવાચ ॥૨૮॥

એવં સ્તુતા સુરૈ ર્દિવ્યૈઃ કુસુમૈર્નન્દનોદ્ભવૈઃ ।
અર્ચિતા જગતાં ધાત્રી તથા ગન્ધાનુલેપનૈઃ ॥૨૯॥

ભક્ત્યા સમસ્તૈસ્ત્રિદશૈર્દિવ્યૈર્ધૂપૈસ્તુ ધૂપિતા ।
પ્રાહ પ્રસાદસુમુખી સમસ્તાન્ પ્રણતાન્ સુરાન્ ॥૩૦॥

દેવ્યુવાચ ॥૩૧॥

વ્રિયતાં ત્રિદશાઃ સર્વે યદસ્મત્તોઽભિવાંછિતમ્ ॥૩૨॥

દેવા ઊચુઃ ॥૩૩॥

ભગવત્યા કૃતં સર્વં ન કિંચિદવશિષ્યતે ॥૩૪॥

યદયં નિહતઃ શત્રુરસ્માકં મહિષાસુરઃ ।
યદિ ચાપિ વરો દેયસ્ત્વયાસ્માકં મહેશ્વરિ ॥૩૫॥

સંસ્મૃતા સંસ્મૃતા ત્વં નો હિંસેથાઃ પરમાપદઃ ।
યશ્ચ મર્ત્યઃ સ્તવૈરેભિસ્ત્વાં સ્તોષ્યત્યમલાનને ॥૩૬॥

તસ્ય વિત્તર્દ્ધિવિભવૈર્ધનદારાદિસમ્પદામ્ ।
વૃદ્ધયેઽસ્મત્પ્રસન્નાં ત્વં ભવેથાઃ સર્વદામ્બિકે ॥૩૭॥

ઋષિરુવાચ ॥૩૮॥

ઈતિ પ્રસાદિતા દેવૈર્જગતોર્થે તથાઽઽત્મનઃ ।
તથેત્યુક્ત્વા ભદ્રકાલી બભૂવાન્તર્હિતા નૃપ ॥૩૯॥

ઈત્યેતત્કથિતં ભૂપ સંભૂતા સા યથા પુરા ।
દેવી દેવશરીરેભ્યો જગત્ત્રયહિતૈષિણી ॥૪૦॥

પુનશ્ચ ગૌરીદેહાત્સા સમુદ્ભૂતા યથાભવત્ ।
વધાય દુષ્ટદૈત્યાનાં તથા શુમ્ભનિશુંભયોઃ ॥૪૧॥

રક્ષણાય ચ લોકાનાં દેવાનામુપકારિણી ।
તચ્છૃણુષ્વ મયાઽઽખ્યાતં યથાવત્કથયામિ તે હ્રીં ૐ ॥૪૨॥

:: વૈદિક સૂક્ત ::

:: ષડંગન્યાસા ::

ૐ મનો જૂતિર્જુષતામાજ્યસ્ય બૃહસ્પતિર્યજ્ઞમિમં તનોત્વરિષ્ટં યજ્ઞ ગું સમિમં દધાતુ । વિશ્વે દેવાસઽઈહ માદયન્તામોરૂમ્પ્રતિષ્ઠ ॥
હૃદયાય નમઃ ॥

ૐ અબોધ્યગ્નિઃ સમિધા જનાનાં પ્રતિ ધેનુમિવાયતીમુષાસમ્ ।
યહ્વા ઈવ પ્ર વયામુજ્જિહાનાઃ પ્ર ભાનવઃ સિસ્રતે નાકમચ્છ ॥

(શિરસે સ્વાહા)
ૐ મૂર્ધાનં દિવોઽઅરતિં પૃથિવ્યા વૈશ્વાનરમૃતઽઆ જાતમગ્નિમ્ ।
કવિ ગું સમ્રાજમતિથિં જનાનામાસન્ના પાત્રં જનયન્ત દેવાઃ ॥

(શિખાયૈ વષટ્)
ૐ મર્માણિ તે વર્મણા છાદયામિ સોમસ્ત્વા રાજાઽમૃતેનાનુવસ્તામ્ ।
ઉરોર્વરીયો વરુણસ્તે કુણોતુ જયન્તં ત્વાઽનુ દેવા મદન્તુ ॥

(કવચાય હુમ્)
ૐ વિશ્વતશ્ચક્ષુરુત વિશ્વતોમુખો વિશ્વતોબાહુરુત વિશ્વતસ્પાત્ ।
સં બાહુભ્યાં ધમતિ સં પતત્રૈર્દ્યાવાભૂમી જનયન્ દેવઽએકઃ ॥

(નેત્રત્રયાય વૌષટ્)
ૐ માન સ્તોકે૦ (અસ્ત્રાય ફટ્)

'ૐ નમઃ શિવાય' ઈતિ મંત્રેણ ન્યાસઃ ।
શિવં ધ્યાત્વા અભિષેકમારભેત્ ॥

:: પ્રથમોઽધ્યાય ::

ૐ ગણાનાન્ત્વા ગણપતિ ગું હવામહે પ્રિયાણાં ત્વા પ્રિયપતિ ગું હવામહે નિધીનાંન્ત્વા નિધિપતિ ગું હવામહે વસો મમ । આહમજાનિ ગર્ભધમા ત્વમજાસિ ગર્ભધમ્ ॥૧॥

ગાયત્રી ત્રિષ્ટુબજગત્યનુષ્ટુપ્પઙ્ક્ત્યા સહ ।
બૃહત્યુષ્ણિહા કકુપ્સૂચીભિઃ શમ્યન્તુ ત્વા ॥૨॥

દ્વિપદા યાશ્ચતુષ્પદાસ્ત્રિપદા યાશ્ચ ષટ્પદાઃ ।
વિચ્છન્દા યાશ્ચ સચ્છન્દાઃ સૂચીભિઃ શમ્યન્તુ ત્વા ॥૩॥
સહસ્તોમાઃ સહચ્છન્દસઙ આવૃતઃ સહપ્રમાઙઋષયઃ સપ્ત દૈવ્યાઃ ।
પૂર્વષાં પન્થામનુદશ્ય ધીરાઙઅન્વાલેભિરે રથ્યો ન રશ્મીન્ ॥૪॥

:: શિવ સંકલ્પ સુક્ત ::

ૐ યજ્જાગ્રતો દૂર મદૈતિદૈવન્તદુ સુપ્તસ્યતથૈવૈતિ ।
દૂરંગમં જ્યોતિષાન્જ્યો તિરેકન્તન્મેમનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥
યેન કર્માણ્યપસોમનીષિણો યજ્ઞેકૃણ્વન્તિ વ્વિદથેષુધીરાઃ ।
યદપૂર્વ્વંય્યક્ષમન્તઃ પ્રજાનાન્તન્મે મનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥
યત્પ્રજ્ઞાન મુતચેતો ધૃતિશ્ચ યજ્યોતિરન્તરમૃતમ્પ્રજાસુ ।
યસ્માન્નઙઋતેકિંચનકર્મ્મક્રિયતે તન્મેમનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥
યેનેદમ્ભૂ ત્તમ્ભુવનમ્ભવિષ્યત્પરિ ગૃહીત મમૃતેન સર્વ્વમ્ ।
યેનોયજ્ઞાસ્તાયતેસપ્તહોતા તન્મેમનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥
યસ્મિન્નૃચઃસામયજૂ (ગ્ગૂં)ષિ યસ્મિન્પ્રતિષ્ઠિતારથના ભાવિવારાઃ ।
યસ્મિશ્ચિત્ત (ગ્ગૂં) સર્વ્વમોતમ્પ્રજા નાન્તન્મેમનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥
સુષારથિરશ્વાનિવ જન્મનુષ્યાન્નેનીયતેભીશુભિર્વ્વાજિનઙઈવ ।
હૃત્પ્રતિષ્ઠંજદજિરં જવિષ્ઠન્તન્મે મનઃ શિવસંકલ્પમસ્તુ ॥

પુરુષ સૂક્ત (વિષ્ણુ સૂક્ત)

ૐ સહસ્રશીર્ષાપુરુષઃ સહસ્રાક્ષઃ સહસ્રપાત્ ।
સભૂમિ (ગ્ગૂં) સર્વ્વતસ્પૃત્વા ત્યતિષ્ઠ દશાંગુલમ્ ॥
પુરુષઙએવેદ (ગ્ગૂં) સર્વંયદ્દભૂતં યચ્ચભાવ્યમ્ ।
ઉતામૃતત્વસ્યેશાનો યદન્નેના તિરોહતિ ॥
એતાવ્વાનસ્ય મહિમાતો જ્યાયાંશ્ચપુરુષઃ ।
પાદોસ્ય વ્વિશ્વાભૂતાનિ ત્રિપાદસ્યામૃતદિવિ ॥

ત્રિપાદૂર્ધ્વઽઉદૈત્પુરુષઃ પાદોસ્યેહાભવત્પુનઃ ।
તતો વિષ્વંવ્યક્રામત્સાશનાન શનોઽઅભિ ॥

તતોવ્વિરાઽજાયત વ્વિરાજોઽઅધિપુરુષઃ ।
સજાતોઽઅત્યરિચ્યતપશ્ચાદ્‌ભૂમિમથોપુરઃ ॥

તસ્માદ્યજ્ઞા ત્સર્વહુતઃ સમ્ભૃતમ્પૃષદાજયમ્‌ ।
પશૂંસ્તાંશ્ચક્રે વાયવ્વ્યા નારણ્યાગ્રામ્યાશ્ચયે ॥

તસ્માદ્યજ્ઞાત્સર્વ્વં હુતઽઋચ સામાનિજજ્ઞિરે ।
છન્દા (ઙ્ગૂં) સિજજ્ઞિરે તસ્માદ્યજુસ્તસ્માદજાયત ॥

તસ્માદશ્વાઽઅજાયન્ત યેકેચોભતાદતઃ ।
ગાવોહ જજ્ઞિરે તસ્માત્તસ્મા જ્જાતાઽઅજાવયઃ ॥

તંયજ્ઞમ્બર્હિ વિ પ્રૌક્ષન્પુરુષં જાતમગ્રતઃ ।
તેન દેવાઽઅયજન્તસા ધ્વાઽઋષયશ્ચયે ॥

યત્પુરુષં વ્યદધુઃ કતિધાવ્વ્યકલ્પયન્‌ ।
મુખં કિમસ્યા સીત્કિંબાહૂ કિમૂરૂપાદાઽઉચ્યેતે ॥

બ્રાહ્મણોસ્ય મુખમાસીદ્‌ બાહૂરાજન્યઃકૃતઃ ।
ઉરૂતદસ્યયદ્વૈશ્યઃ પદ્‌ભ્યા (ઙ્ગૂં) શીદ્રોઽઅજાયત ॥

ચન્દ્રમા મનસોજાતશ્ચક્ષોઃ સૂર્ય્યોઽઅજાયત ।
શ્રોત્રાદ્‌વાયુશ્ચ પ્રાણશ્ચમુખા દગ્નિરજાયત ॥

નાભ્યાઽઆસીદન્તરિક્ષ (ઙ્ગૂં) શીર્ષ્ણો દ્યૌઃ સમવર્તત ।
પદ્‌ભ્યાં ભૂમિર્દિશઃ શ્રોત્રાત્તથા લોકાં (૨) અકલ્પયન્‌ ॥

યત્પુરુષેણ હવિષા દેવા યજ્ઞમતન્વત ।
વ્વસન્તો સ્યાસી દાજ્યં ગ્રીષ્મઽઈધ્મઃ શરદ્ધવિઃ ॥

સપ્તાસ્યાસન્પરિધયસ્ત્રિઃ સપ્તસમિધઃ કૃતાઃ ।
દેવાયદ્યજ્ઞન્તન્વાના અબધ્નન્પુરુષં પશુમ્‌ ॥

યજ્ઞેનયજ્ઞ મયજન્ત દેવાસ્તાનિધર્મ્માણિ પ્રથમાન્યાસન્‌ ।
તેહના કમ્મહિમાનઃ સચન્ત યત્રપૂર્વેસાધ્યાઃ સન્તિ દેવાઃ ॥

ઉત્તર નારાયણ સૂક્ત

અદ્ભ્યઃ સમ્ભૃતઃ પૃથિવ્યૈ રસાચ્ચ વિશ્વકર્મણઃ સમવર્તતાગ્રે।
તસ્યત્વષ્ટા વ્વિદધદ્રૂપમેતિતન્મર્ત્યસ્ય દેવત્વમા જાનમગ્રે ॥

વ્વેદાહમેતમ્પુરષં મહાન્ત માદિત્યવર્ણન્તમસઃ પરસ્તાત્।
તમેવવ્વિદિત્વાતિ મૃત્યુમેતિ નાન્યઃ પન્થા વ્વિદ્યતે યનાય ॥

પ્રજાપતિશ્ચરતિગર્ભેઽઅન્તરજાયમાનો બહુધા વ્વિજાયતે।
તસ્ય યોનિમ્પરિ પશ્યન્તિધીરા સ્તસ્મિન્હ
તસ્થુર્ભુવનાનિ વ્વિશ્વા ॥

યો દેવેભ્યઽઆતપતિ યો દેવાનામ્પુરોહિતઃ ।
પૂર્વ્વોયોદેવેભ્યો જાતોનમો રુચાય બ્રાહ્મયે ॥

રુચં બ્રાહ્મન્જનયન્તો દેવાઽઅગ્રેતદબ્રુવન્ ।
યસ્ત્વૈવમ્બ્રાહ્મણો વ્વિદ્યાત્તસ્ય દેવાઽઅસન્વશે ॥

શ્રીશ્ચતે લક્ષ્મીશ્ચપત્ન્યાવ્વહો રાત્રેપાર્શ્વે
નક્ષત્રાણિ રૂપમશ્વિનૌ વ્યાત્તમ્।
ઈષ્ણન્નિષાણામુમ્મઽઈષાણ સર્વ્વલોકમ્મઽઈષાણ ॥

:: અપ્રતિરથ સૂક્ત (ત્રીજો અધ્યાય) ::

ૐ આશુઃ શિશાનો વૃષભોનભીમોઘનાઘનઃ ક્ષોભણશ્ચર્ષણીનામ્ ।
સંક્રદનો નિમિષઽએકવીરાઃશત (ગ્ગૂં) સેનાઽઅજયત્સાકમિન્દ્રઃ ॥

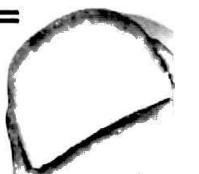
સંક્રન્દનેનાનિમિષેણ જિષ્ણુના યુત્કારેણદુશ્ચ્યવનેનધૃષ્ણુના ।
તદિન્દ્રેણજયતતત્સહદ્ધ્વં યુધોનરઽઈષુહસ્તોનવૃષ્ણા ॥

સઽઈષુહસ્તૈઃ સનિષંગિભિ વ્વંશીસ (ગ્ગૂં) સ્ત્રષ્ટાસયુધઽઈન્દ્રોગણેન।
સ (ગ્ગૂં) સૃષ્ટજિત્સોમપાબાહુશર્ધ્યુગ્રધન્વ પ્રતિહિતા ભિરસ્તા ॥

બૃહસ્પતે પરિદીયારથેનરક્ષોહામિત્રાં(૨) ઽઅપબાધમાનઃ ।
પ્રભંજન્ત્સેનાઃ પ્રમૃણોયુધાજયન્નસ્માકમેધ્યવિતારથાનામ્ ॥

બલવિજ્ઞાયત્સ્થવિરઃ પ્રવીરઃ સહસ્વાન્વાજીસહમાનઽઉગ્રઃ ।

અભિવીરોડ અભિસત્વાસહોજાજૈત્ર મિન્દ્રરથમાતિષ્ઠગોવિત્ ॥
ગોત્રભિદં ગોવિદંવ્વજ્રબાહુંજયન્તમજમપ્રમૃણન્તમોજસા ।
ઈમ(ગ્ગૂં) સજાતાડઅનુવીરયદ્ધ્વમિન્દ્ર(ગ્ગૂં)
સખાયોડઅનુસ(ગ્ગૂં) રભદ્ધ્વમ્ ॥

અભિગોત્રાણિસહસાગાહમાનો દયોવ્વીરઃ શતમન્યુરિન્દ્રઃ ।
દુશ્ચવનઃપૃતનાષાડયુધ્યો સ્માક (ગ્ગૂં) સેના અવતુ પ્રયુત્સુ ॥

ઈન્દ્રડઆસાન્નેતા બૃહસ્પતિ ર્દક્ષિણાયજ્ઞઃ પુરડએતુસોમઃ ।
દેવસેનાનામભિભંજતીનાં જયન્તીનામ્મરુતો યન્ત્વગ્રમ્ ॥

ઈન્દ્રસ્યવ્વૃષ્ણોવ્વરુણસ્યરાજ્ઞઆદિત્યાના મ્મરુતા(ગ્ગૂં) શર્દ્ધડઉગ્રમ્ ।
મહામનસામ્ભુવનચ્યવાનાં ઘોષોદેવાંનાંજયતા મુદસ્થાત્ ॥

ઉદ્ધર્ષયમઘવન્નાયુધાન્યુત્સત્વનામ્મામકાનામ્મના (ગ્ગૂં) સિ ।
ઉદ્વૃત્રહન્વાજિનાંવ્વાજિનાન્યુદ્રથાનાં જયતાંજન્તુઘોષાઃ ॥

અસ્માકમિન્દ્રઃ સમૃતેષુદ્ધ્વજેષ્વ સ્મા કંય્યાડઈષવસ્તાજયન્તુ ।
અસ્માકં વ્વીરાડઉત્તરે ભવન્ત્વસ્માં(૨) ડઉદેવાડઅવતાહવેષુ ॥

અમીષાંન્ચિત્તંપ્રતિલોભયન્તીગૃહાણાં ગાન્યપ્વેપરેહિ ।
અભિપ્રેહિનિર્દહ હૃત્સુશોકૈરન્ધેના મિત્રાસ્તમસા સચન્તામ્ ॥

અવસૃષ્ટાપરાપતશરવ્યે બ્રહ્મશ (ગ્ગૂં) શિતે ।
ગચ્છામિત્રાન્પ્રપદ્યસ્વમામીષાંકંચનોછિષઃ ॥

પ્રેતાજયતાનરડઈન્દ્રોવઃ શર્મ્મંયચ્છતુ ।
ઉગ્રાવઃ સન્તુબાહવોનાધૃષ્યાયથાસથ ॥

અસૌયાસેના મરુતઃ પરેષામભ્યૈતિનડઓજસાસ્પર્ધમાના ।
તાંગૂહત તમસા પવ્વ્રતેન યથામીડઅન્યોડઅન્યન્નજાનન્ ॥

યત્રબાણાઃ સમ્પતન્તિ કુમરાવિશિખાડઈવ ।
તન્નડઈન્દ્રો બૃહસ્પતિરદિતિઃ શર્મ્મયચ્છતુ વ્વિશ્વાહાશર્મયચ્છતુ ॥

મર્મ્માણિ તે વ્વર્મણાચ્છાદયામિ સોમસ્વ રાજામૃતેનાનુવસ્તામ્ ।
ઉરોર્વ્વરીયો વ્વરુણસ્તે કૃષ્ણોતુ જયન્તત્વાનુદેવામદન્તુ ॥

:: સૂર્યસૂક્ત ::

ૐ વ્વિભ્રાડ્ બૃહત્પિબતુ સોમ્યમ્મદ્ધ ધ્વાયુર્દધજ્ઞપતાવવિહુતમ્ ।
વ્વાતજૂતોયોડઅભિરક્ષતિત્મના પ્રજાઃ પુપોષપુરુધા વ્વિરાજતિ ॥

ઉદુત્યંજાત વેદસં દેવંવ્વહન્તિકેતવઃ । દશેવ્વિશ્વાયસૂર્ય્યમ્ ॥

યેનાપાવકચક્ષસાભુરણ્યન્તં જર્ના (૨) અનુ । ત્વં વ્વરુણ પશ્યસિ ॥

દૈવ્યાવદ્ધ્વર્ય્યૂડઆગત (ગ્ગૂં) રથેન સૂર્ય્યત્વચા ।
મદ્ધ્વા યજ્ઞ (ગ્ગૂં) સમંજાથે ।
તમ્પ્રત્નથાયંવ્વેનાશ્ચિત્રન્દેવાનામ્ ॥

તમ્પ્રત્નથાપૂર્વ્વથા વ્વિશ્વથેમથાજ્યેષ્ઠતાતિમ્બર્હિષદ (ગ્ગૂં) સ્વર્વ્વિદમ્
પ્રતીચીનં વ્વૃજનન્દોહ સેધુનિમા શુંજયન્ત મનુયા સુવ્વર્ધ્ધસે અયં
વ્વેનશ્ચોદય ત્પૃશ્નિગર્ભા જ્યોતજરાયૂરજસો વ્વિમાને ॥

ઈમમપા (ગ્ગૂં) સંગમે સૂર્ય્યસ્ય શિશુન્નવિપ્રા મતિભીરિહન્તિ ॥

ચિત્રં-દેવાના મૃદગાદનીકં ચક્ષુર્મિત્રસ્ય વ્વરુણસ્યાગ્નેઃ ।
આપ્રા દ્યાવાપૃથિવીડઅન્તરિક્ષ (ગ્ગૂં) સૂર્ય્યડઆત્મા જગતસ્તસ્થુષશ્ચ ॥

આનડઈડા ભિર્વ્વિદથે સુશસ્તિ વ્વિશ્વાનરઃ સવિતા દેવ ડ એતુ
અપિયથાયુવાનો મત્સથાનો વ્વિશ્વન્જગદ ભિપિત્વે મનીષા ॥

યદદ્ય કચ્ચ વ્વૃત્રહન્નુદગાડઅભિસૂર્ય્ય । સર્વ્વન્તદિન્દ્ર તે વ્વશે ॥

તરણિ વ્વિશ્વદર્શતો જ્યોતિષ્કૃદસિ સૂર્ય્ય । વ્વિશ્વમા ભાસિ રોચનમ્ ॥

તત્સૂર્યસ્ય દેવત્વં તન્મહિત્વં મધ્યા કર્તોર્વિતત ગું સં જભાર ।
અનન્તમન્યદ્રુશદસ્યપજઃ કૃષ્ણમન્યધ્ધરિતઃ સંભરન્તિ ॥

બણ્મહાં (૨) અસિ સૂર્ય્યબડા દિત્ય મહાં (૨)ડઅસિ ।
મહસ્તે સતો મહિમા પનસ્યતે ધ્ધાદેવમહાં (૨)ડઅસિ ॥

બટ્સૂર્ય્યશ્રવસા મહાં (૨)ડઅસિ સત્રાદેવમહાં (૨)ડઅસિ ।
મહ્ના દેવાનામસુર્ય્યઃ પુરોહિતો વ્વિભુજ્યોતિ રદાભ્યમ્ ॥

શ્રાયન્તડઈવસૂર્ય્યં વ્વિશ્વેદિન્દ્રસ્ય ભક્ષત ।
વસૂનિ જાતે જનમાનડઓજસા પ્રતિ ભાગં ન દીધિમ્ ॥

અધ્ધા દેવા ડઉદિતા સૂર્યસ્ય નિર ગું હસઃ પિપૃતા નિરવદ્યાત્ ।
તન્નો મિત્રો વરુણો મામહન્તામદિતિઃ સિન્ધુઃ પૃથિવીડઉત દ્યૌઃ ॥

ૐ આ કૃષ્ણેન રજસા વર્તમાનો નિવેશયન્નમૃતં મર્ત્યં ચ ।
હિરણ્યયેન સવિતા રથેના દેવો યાતિ ભુવનાનિ પશ્યન્ ॥

:: અથરુદ્રસૂક્ત પ્રારંભ ::

ૐ નમસ્તે રુદ્રમન્યવડઉતોતડઈષવે નમઃ ।
બાહુભ્યામુતતે નમઃ ॥

યાતો રુદ્રશિવાતાનૂરઘોરાપાપકાશિની ।
તયાનસ્તન્વાશન્તમયા ગિરિશન્તા ભિચાકશીહિ ॥

યામિષું ગિરિશન્ત હસ્તો બિભર્ષ્યસ્તવે ।
શિવાં ગિરિત્રતાંકુરુમાહિ (ઙ્ગૂં) સીઃ પુરુષંજગત્ ॥

શિવેનવ્વચસાત્વા ગિરિશાચ્છાવ્વદામસિ ।
યથાનઃ સર્વ્વમિજ્જગદ યક્ષ્મ (ઙ્ગૂં) સુમનાડઅસત્ ॥

અધ્યવોચદધિવકતાપ્રથમો દૈવ્વ્યોભિષક્ ।
અહીં શ્ચસર્વ્વાન્જંભયં
ન્ત્સર્વ્વાશ્ચયાતુધાન્યોધરાચીઃ પરાસુવ ॥

અસૌયસ્તામ્રોડઅરુણડઉતબભ્રુઃસુમંગલઃ ।
યેચૈન (ઙ્ગૂં) રુદ્રાડઅભિતોદિક્ષુશ્રિતાઃ
સહસ્રશો વૈષા (ઙ્ગૂં) હેડડઈમહે ॥

અસૌયોવ્વસર્પતિ નીલગ્રીવોવ્વિલોહિતઃ ।
ઉતૈનંગોપા અદશ્રન્નદશ્રન્નુદહાર્ય્યઃ સદષ્ટો મૃડયાતિનઃ ॥

નમોસ્તુ નીલગ્રીવાયસહસ્રાક્ષાય મીઢુષે ।
અથોયેડઅસ્ય સત્વાનો હન્તેભ્યો કરન્નમઃ ॥

પ્રમુંચધન્વનાસ્ત્વમુભયો રાત્ક્ન્યોર્જ્યામ્ ।
યા શ્ચતેહસ્તડઈષવઃ પરાતાભગવો વ્વપ ॥

વ્વિજ્યંધનુઃકપર્દિનો વ્વિશલ્યો બાણવાં(૨) ઉત ।
અનેશન્નસ્ય યાડઈષવડઆભુરસ્ય નિષંગધિઃ ॥
યાતે હેતિમ્ર્મીઢુષ્ટમહસ્તેબાભૂવતેધનુઃ ।
તયાસ્મા ન્વિશ્વતસ્ત્વમયક્ષ્મયા પરિભુજ ॥
પરિતેધન્વનો હેતિરસ્માન્વૃણક્તુ વ્વિશ્વતઃ ।
અથોયડઈષુધિસ્તવા રેડઅસ્મન્નિધેહિતમ્ ॥
અવતત્યધનુષ્ટ્વ (ગ્ગૂં) સહસાક્ષશતેષુધે ।
નિશીર્ય્યશલ્યાના મ્મુખા શિવોનઃ સુમનાભવ ॥
નમસ્તડઆયુધાયાનાતતાય ધૃષ્ણવે ।
ઉભાભ્યા મુતતેનમો બાહુભ્યાન્તવધન્વને ॥
માનો મહાન્ત મુતમાનોડઅર્ભ્ભ કમ્માનડઉક્ષન્તમુતમાનડઉક્ષિતમ્ ।
માનો વ્વવધીઃ પિતરમ્મોતમાતરમ્માનઃ પ્રિયાસ્તન્વો રુદ્રરીરિષઃ ॥
માનસ્તોકે તનયેમાનડઆયુષિ માનોગોષુમાનોડઅશ્વેષુરીરિષઃ ।
માનો વ્વીરાન્રુદ્રભામિનો વ્વધી ર્હવિષ્મન્તઃસદમિત્વા હવામહે ॥

નમો હિરણ્ય બાહવે સેનાન્યે દિશાંચ પતયે નમો નમો વ્વૃક્ષેભ્યો હરિકેશેભ્યઃપશૂનામ્પતયે નમોનમઃ, શષ્પિંજરાયત્વિષીમતે પથીનામ્પતયે નમોનમો હરિકેશાયો પવીતિને પુષ્ટાનામ્પતયે નમોનમો બભ્લુશાયવ્વ્યાધિનેન્નાનામ્પતયે નમો નમો ભવસ્ય હેત્યૈ જગતામ્પતયે નમોનમો રુદ્રાયાતતાયિ નક્ષેત્રાણામ્પતયે નમોનમઃ સૂતાયા હન્ત્યૈ વ્વનાનામ્પતયે નમો નમો રોહિતાયસ્થપતયે વ્વૃક્ષાણાં પતયે નમો નમો ભુવન્તયે વ્વારિવસ્કૃતા યૌષધીનામ્પતયે નમો નમો મંત્રિણે વ્વાણિજાયકક્ષાણા મ્પતયે નમો નમડઉચ્ચૈર્ઘોષાયાક્રન્દયતેપત્તીનામ્પતયે નમો નમઃ કૃત્સ્નાયતયાધાવતેસત્વનામ્પતયે નમો નમઃ સહમાનાયનિવ્વ્યાધિનડઆવ્વ્યાધિનીનામ્પતયે નમો નમઃ નિષગિણે કકુભાયસ્તેના મ્પતયે નમો નમો નિચેરવે પરિચરાયા રણ્યાનામ્પતયે નમો નમો વંચતે પરિવ્વંચતેસ્તાયૂનામ્પતયો નમોનમોઃ નિષંગિણડ ઈષુધિમતે તસ્કરાણામ્પતયે નમોનમઃ સૃકાયિભ્યોજિઘા (ગ્ગૂં) સદ્દભ્યો મુષ્ણ્ણામ્પતયે નમો નમો સિમદ્દભ્યો નક્તંચરદ્દભ્યો વ્વિકૃન્તાનામ્પતયે નમઃ ॥

નમડઉષ્ણીષિણે ગિરિચરાય કુલુંચાનામ્પતયે નમોનમડઈષુમદ્‌ભ્યો ધન્વાયિભ્યશ્ચવો નમો નમડઆતન્વાનેભ્યઃ પ્રતિદધાનેભ્યશ્ચવો નમોનમડઆયચ્છદ્‌ભ્યોસ્યદ્‌ભ્યશ્ચવો નમો નમો વ્વિસૃજદ્‌ભ્યો વ્વિદ્‌ધ્યદ્‌ભ્યશ્ચવો નમો નમઃ સ્વપદ્‌ભ્યો જાગ્રદ્‌ભ્યશ્ચવો નમોનમઃ સભાભ્યઃ સભાપતિભ્યશ્ચવો નમો નમો શ્વેભ્યોશ્વપતિભ્યશ્ચવો નમોનમડઆવ્વ્યાધિનીભ્યો વ્વિવિદ્‌ધ્યન્તીભ્યશ્ચવો નમોનમડ-ઉગણાભ્યસ્તૃ (ગ્ગૂં) હતીભ્યશ્ચવો નમો નમો ગણેભ્યો ગણપતિભ્યશ્ચવો નમો નમો વ્રાતેભ્યો વ્રાત પતિભ્યશ્ચવો નમો નમો ગૃત્સેભ્યો ગૃત્સપતિભ્યશ્ચવો નમો નમો વ્વિરૂપેભ્યો વ્વિશ્વરુપેભ્યશ્ચવો નમો નમઃ સેનાભ્યઃ સેનાનિભ્યશ્ચવો નમો નમો રથિભ્યોડ અરથેભ્યશ્ચવો નમોનમઃ ક્ષતૃભ્યઃ સંગૃહીતૃભ્યશ્ચવે। નમો નમે। મહદ્‌ભ્યોડઅર્ભકેભ્ય-શ્ચવોનમઃ॥

નમસ્તક્ષભ્યો રથકારેભ્યશ્ચવો નમો નમઃ કુલાલેભ્યઃ કમ્માંરે ભ્યશ્તવોનમો નમો નિષાદેભ્દ્યઃ પુંજિષ્ઠે ભ્યશ્ચવો નમો નમઃ શ્વનિભ્યો મૃગભ્યશ્ચવો નમો નમઃ શ્વભ્યઃ શ્વપતિભ્યશ્ચવો નમો નમો ભવાય ચરુદ્રાયચ નમઃ શર્વ્વાયચ પશુપતયે ચ નમો નીલગ્રીવાયચ શિતિકંઠાયચ॥

નમઃ કપર્દિનેચવ્યુપ્ત કેશાયચ નમઃ સહસ્રાક્ષાયચ શતધન્વનેચ નમો ગિરિશયાયચ શિપિવિષ્ટાયચ નમો મીઢુષ્ટ માય ચેષુમતેચ॥

નમો હ્સ્વાયચ વ્વામનાયચ નમો બૃહતે ચ વ્વર્ષીયસેચનમો વ્વૃદ્ધાયચ સવ્વૃધેચનમો ગ્ગ્રાયચ પ્પ્રથમાયચ॥

નમડઆશવેચા જિરાયચનમઃ શીગ્ધ્યાપચશીભ્યાયચનમડઉમ્માંય ચાવસ્વન્યાય ચનમો નાદેવાયચ દ્વિપ્યાયચ॥

નમો જયેષ્ઠાયચ કનિષ્ઠાયચ નમઃ પૂર્વ્વજાયચાપરજાયચનમો મધ્યમાયચાપગલ્ભાયચ નમો જધન્યાયચબુધ્ન્યાયચ॥

નમઃ સોભ્યાયચ પ્રતિસર્યા યચનમો યામ્યાયચ ક્ષેમ્યાયચ નમઃ શ્લોકયાયચાવસાન્યાયચ નમડઉર્વ્વર્યાયચ ખલ્યાયચ॥

નમો વ્વન્યાયચ ચકક્ષ્યાયચનમઃ શ્રવાયચ પ્રતિશ્રવાયચનમડઆશુષેણાય-ચાશુરથાયચ નમઃ શૂરાયચાવભેદિને ચ॥

નમો બિલ્મિને ચ કવચિને ચનમો વ્વર્મ્મિણેચવ્વરુથિને ચનમઃ શ્રૃતાયચશ્રુતસેનાય ચનમો દુન્દુભ્યાયચાહનન્ન્યાયચ॥

નમો ધૃષ્ણવે ચ પ્રમૃશાયચ નમો નિષંગિણે ચેષુધિમતે ચનમસ્તીક્ષ્ણેષવે ચાયુધિને ચ નમઃ સ્વાયુધાય ચ સુધન્વનેચ॥

નમઃ સ્રુત્યાયચ પત્થ્યાયચ નમઃ કાટ્યાયચ નીપ્પ્યાયચ નમઃકુલ્યા યચ સરસ્યાયચ નમો ના દેયાયચ વ્વૈશન્તાયચ॥

નમઃ કુપ્પ્યાચા વટયાય ચ નમો વ્વીધ્ધ્રાય ચાતપ્યાયચ નમોમેગ્ધ્યા યચ વ્વિદ્યુત્યાયચ નમો વ્વષ્ર્યાયચા વ્વષ્ર્યાયચ॥

નમો વ્વાત્યાય ચ રેષ્મ્યાયચ નમો વ્વાસ્તવ્યાચ વ્વાસ્તુપાયચ નમઃ સોમાયચ રુદ્રાય ચનમસ્તામ્રાય ચારુણાયચ॥

નમઃશંગવે ચ પશુપતયેચનડઉગ્રાયચભીમાય ચ નમો ગ્ગ્રેવધાયચ દૂરેવધાંયચ નમો હન્ત્રેચહનીયસેચ નમો વ્વૃક્ષેભ્યો હરિકેશેભ્યો નમસ્તારાય॥

નમઃશંભવાય ચ મયોભવાયચ નમઃ શંકરાયચ મયસ્કરાયચ । નમઃ શિવાયચ શિવતરાયચ॥

નમઃ પાર્યાયચાવ્વાર્ય્યાયચનમઃ પ્રતરણાયચોત્તરણાયચન મસ્તીર્ત્થ્યાય ચકૂલ્યાય ચ નમઃ શપ્પ્યાય ચ ફેન્યાયચ॥

નમઃ સિકત્યાયચ પ્રવાહયાય યચનમઃ કિ (ગ્ગૂં) શિલા યચ ક્ષયણાયચનમઃ કપર્દિનેચ પુલસ્તયેચ નમડઈરિણ્યા યચ પ્રપથ્થાયચ॥

નમો વ્વ્રજયાયચ ગોષ્ઠયાયચ નમસ્તલ્પ્યાયચ ગેહ્યાચનમોહ્દય્યાયચ-નિવેષ્પ્યાયચનમઃ કાટ્યાયચ ગહ્વરેષ્ઠાયચ॥

નમઃ શુષ્ક્યાયચ હરિત્યાયચ નમઃ પા(ગ્ગૂં) સવ્યાયચ રજસ્યાયચ નમો લોપ્યાયચોલપ્યાયચ નમડઉર્વ્યાયચ સૂર્વ્યાયચ ॥

નમઃ પર્ણાયચ પણ્ર્ણશદાયચ નમડઉદ્ગુરમાણાયચાભિગ્ઘ્નતેચ-નમડઆખિદતે ચપ્રખિદતેચનમડ ઈષુ કૃદ્ભ્યોધનુષ્કૃદ્ભ્યશ્ચવો નમો નમો વઃ કિરિકેભ્યો દેવાના (ગ્ગૂં) હૃદયેભ્યો નમો વ્વિચિન્વત્કેભ્યો નમો વ્વિક્ષિણત્કેભ્યો નમડઆનિર્હતેભ્યઃ ॥

દ્રાપેડઅન્ધસસ્પતે દરિદ્રનીલલોહિત ।
આસામ્પ્રજાનામેષાં મ્પશૂનામ્માભેર્મારોઙ્ મોચનઃ કિંચના મમત્ ॥

ઈમારુદ્રાયતવસે કપર્દિનેક્ષયદ્વીરાય પ્રભરા મહેમતીઃ ।
યથાશમસદ્વિપદે ચતુષ્પદે વ્વિશ્વંપુષ્ટં ગ્રામેડઅસ્મિન્નનાતુરમ્ ॥

યાતેરુદ્ર શિવાતનૂઃ શિવાવ્વિશ્વાહાભેષજી ।
શિવારુતસ્યભેષજીતયાનો મૃડ જીવસે ॥

પરિનોરુદ્રસ્ય હેતિર્વ્વૃણક્તુપરિત્વેષસ્યદુર્મ્મતિરઘાયોઃ ।
અવસ્થિરા મઘવદ્ભ્યસ્તનુષ્વમીઢ્વસ્તોકાય તનયાયમૃડ ॥

મીઢુષ્ટમ શિવતમ શિવોનઃસુમનાભવ ।
પરમેવ્વૃક્ષડ આયુધન્નિધાયકૃત્તિં વ્વસાનડઆચર પિનાકં બિભ્રદાગહિ ॥

વ્વિકિરિદ્ર વ્વિલોહિત નમસ્તેડઅસ્તુ ભગવઃ ।
યા સ્તે સહસ્ર (ગ્ગૂં) હેતયોઽન્યમસ્મન્નિવપન્તુતાઃ ॥

સહસ્રાણિસહસ્રશો બાહવોસ્તવહેતયઃ ।
તાસામીશાનો ભગવઃ પરાચીના મુખા કૃધિ ॥

અસંખ્યાતા સહસ્રાણિ યેરુદ્રાડઅધિભૂમ્યામ્ ।
તેષા (ગ્ગૂં) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

અસ્મિન્મહત્યર્ણવેન્તારિક્ષેભવાડઅધિ ।
તેષા (ગ્ગૂં) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

નીલગ્રીવાઃ શિતિકંઠાદિવ (ગ્ગું) રુદ્રાડઉપશ્રિતાઃ ।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

નીલાગ્રીવાઃ શિતકંઠાઃ શર્વાડઅધઃ ક્ષમાચરાઃ ।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

યે વૃક્ષેષુશષ્પિંજરા નીલગ્રીવા વ્વિલોહિતાઃ ।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

યે ભૂતાનામધિપતયો વ્વિશિખાસઃ કપર્દિનઃ ।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

યે યથામ્પાથિરક્ષયડઐલવૃદાઆયુર્ય્યુધઃ ।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

યે તીર્થાનિપ્પ્રચરન્તિસૃકાહસ્તા નિષંગિણઃ ।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

યેન્નેષુ વ્વિવિધ્યન્તિ પાત્રેયુ પિબતોજનાન્ ।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

યડએતાવન્તશ્ચભૂયા (ગ્ગું) સશ્ચદિશોરુદ્રાવ્વિતસ્થિરે।
તેષા (ગ્ગું) સહસ્રયોજનેવધન્વાનિતન્મસિ ॥

નમોસ્તુ રુદ્રેભ્યોયેદિવિયેષાંવ્વર્ષમિષવઃ । તેભ્યોદશપ્રાચીર્દશદક્ષિણા-દશપ્રતીચીર્દશોદીચીર્દશોદ્ધ્વાઃ । તેભ્યોનમોડઅસ્તુતેનોવન્તુતેનો-મૃડયન્તુતેયન્દ્વિષ્મો યશ્ચનોદ્વેષ્ટિતમેષાં જમ્ભેદધ્મઃ॥

નમોસ્તુ રુદ્રેભ્યો યેન્તરિક્ષેયેષાં વ્વાતડઈષવઃ। તેભ્યોદશપ્રાચીર્દશ દક્ષિણા દશપ્રતીચી ર્દશોદીચીર્દશોદ્વાઃ । તેભ્યોનમોડઅસ્તુતેનોવન્તુતેનો મૃડયન્તુતે યન્દ્વિષ્મોયશ્ચનો દ્વેષ્ટિતમેષાંજમ્ભેદધ્મઃ॥

નમોસ્તુ રુદ્રેભ્યોયે પૃથિવ્યાંય્યેષામન્નમિષવઃ। તેભ્યોદશપ્રાચીર્દશ દક્ષિણા દશપ્રતીચીર્દશોદીચી ર્દશોધ્વાઃ । તેભ્યોનમોડઅસ્તુતેનોવન્તુતેનો મૃડયન્તુતે યન્દ્વિષ્મો યશ્ચનો દ્વેષ્ટિ તમેષાંજમ્ભેદધ્મઃ॥

:: ષષ્ઠોડધ્યાયઃ - મહચ્છિરઃ ::

ૐ વય ગું સોમ વ્રતે તવ મનસ્તનૂષુ બિભ્રતઃ । પ્રજાતન્તઃ સચેમહિ ॥૧॥ એષ તે રુદ્ર ભાગઃ સહ સ્વસ્રામ્બિકયા તં જુષસ્વ સ્વાહે ષ તે રુદ્ર ભાગડઆખુસ્તે પશુઃ ॥૨॥ અવ રુદ્રમદીમહ્યવ દેવં ત્ર્યમ્બકમ્ । યથા નો વસ્યસસ્કરદ્યથા નઃ શ્રેયસસ્કરદ્યથા નો વ્યવસાયયાત્ ॥૩॥ ભેષજમસિ ભેષજં ગવેડશ્વાય પુરુષાય ભેષજમ્ । સુખં મેષાય મેષ્યૈ ॥૪॥ ત્ર્યમ્બકં યજામહે સુગન્ધિં પુષ્ટિવર્ધનમ્ । ઉર્વારુકમિવ બન્ધનાન્મૃત્યોર્મુક્ષીય મામૃતાત્ । ત્ર્યમ્બકં યજામહે સુગન્ધિં પતિવેદનમ્ । ઉર્વારુકમિવ બન્ધનાદિતો મુક્ષીય મામુતઃ ॥૫॥ એતત્તે રુદ્રાવસં તેન પરો મૂજવતોડતીહિ । અવતતધન્વા પિનાકાવસઃ કૃત્તિવાસા અહિ ગું સન્નઃ શિવોડતીહિ ॥૬॥ ત્ર્યાયુષં જમદગ્નેઃ કશ્યપસ્ય ત્ર્યાયુષમ્ । યદ્દેવેષુ ત્ર્યાયુષં તન્નોડઅસ્તુ ત્ર્યાયુષમ્ ॥૭॥ શિવો નામાસિ સ્વધિતિસ્તે પિતા નમસ્તેડઅસ્તુ મા મા હિ ગું સીઃ । નિ વર્ત્તયામ્યાયુષેડન્નાદ્યાય પ્રજનનાય રાયસ્પોષાય સુપ્રજાસ્ત્વાય સુવીર્યાય ॥૮॥ ન તં વિદાથ યડઈમા જજાનાન્યદ્યુષ્માકમન્તરં બભૂવ । નીહારેણ પ્રાવૃતા જલ્પ્યા ચાસુતૃપ ઉક્થશાસશ્ચરન્તિ ॥૯॥ વિશ્વકર્મા હ્યજનિષ્ટ દેવડઆદિદ્ગન્ધર્વો અભવદ્ દ્વિતીયઃ । તૃતીયઃ પિતા જનિતૌષધીનામપાં ગર્ભં વ્યદધાત્ પુરુત્રા ॥૧૦॥ ૐ ઉગ્રશ્ચ ભીમશ્ચ ધ્વાન્તશ્ચ ધુનિશ્ચ । સાસહ્વાંશ્ચાભિયુગ્વા ચ વિક્ષિપઃ સ્વાહા ॥૧॥ અગ્નિ ગું હૃદયેનાશનિ ગું હૃદયાગ્રેણ પશુપતિં કૃત્સ્નહૃદયેન ભવં યકના । શર્વં મતસ્નાભ્યામીશાનં મન્યુના મહાદેવમન્તઃ પર્શવ્યેનોગ્રં દેવં વનિષ્ઠુના વસિષ્ઠહનુઃ શિઙ્ગીનિ કોશ્યાભ્યામ્ ॥૨॥ ઉગ્રંલ્લોહિતેન મિત્ર ગું સૌવ્રત્યેન રુદ્રં દૌર્વ્રત્યેનેન્દ્રં પ્રક્રિડેન મરુતો બલેન સાધ્યાન્ પ્રમુદા । ભવસ્ય કણ્ઠ્ય ગું રુદ્રસ્યાન્તઃપાશ્વર્યં મહાદેવસ્ય યકૃચ્છર્વસ્ય વનિષ્ઠુઃ પશુપતેઃ પુરીતત્ ॥૩॥ લોમભ્યઃ સ્વાહા લોમભ્યઃ સ્વાહા ત્વચે સ્વાહા ત્વચે સ્વાહા લોહિતાય સ્વાહા લોહિતાય સ્વાહા મેદોભ્યઃ સ્વાહા મેદોભ્યઃ સ્વાહા । મા ગું સેભ્યઃ સ્વાહા મા ગું સેભ્યઃ સ્વાહા સ્નાવભ્યઃ સ્વાહા સ્નાવભ્યઃ સ્વાહા ડસ્થભ્યઃ સ્વાહા ડસ્થભ્યઃ સ્વાહા મજ્જભ્યઃ સ્વાહા મજ્જભ્યઃ સ્વાહા । રેતસે સ્વાહા પાયવે સ્વાહા ॥૪॥ આયાસાય સ્વાહા પ્રાયાસાય સ્વાહા સંયાસાય સ્વાહા વિયાસાય

સ્વાહોદ્યાસાય સ્વાહા ॥ શુચે સ્વાહા શોચતે સ્વાહા શોચમાનાય સ્વાહા શોકાય સ્વાહા ॥૫॥ તપસે સ્વાહા તપ્યતે સ્વાહા તપ્યમાનાય સ્વાહા તપ્તાય સ્વાહા ધર્માય સ્વાહા । નિષ્કૃત્યૈ સ્વાહા પ્રાયશ્ચિત્યૈ સ્વાહા ભેષજાય સ્વાહા ॥૬॥ યમાય સ્વાહા ડન્તકાય સ્વાહા મૃત્યવે સ્વાહા । બ્રહ્મણે સ્વાહા બ્રહ્મહત્યાયૈ સ્વાહા વિશ્વેભ્યો દેવેસ્ય: સ્વાહા દ્યાવાપૃથિવીભ્યા ગું સ્વાહા ॥૭॥

:: ચમકાનુવાક: - સપ્તમોડધ્યાય: ::

ૐ વાજશ્ચ મે પ્રસવશ્ચ મે પ્રયતિશ્ચ મે પ્રસિતિશ્ચ મે ધીતિશ્ચ મે ક્રતુશ્ચ મે સ્વરશ્ચ મે શ્લોકશ્ચ મે શ્રવશ્ચ મે શ્રુતિશ્ચ મે જ્યોતિશ્ચ મે સ્વશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧॥ પ્રાણશ્ચ મેડપાનશ્ચ મે વ્યાનશ્ચ મેડસુશ્ચ મે ચિત્તં ચ મડઆધીતં ચ મે વાક્ ચ મે મનશ્ચ મે ચક્ષુશ્ચ મે શ્રોત્રંચ મે દક્ષશ્ચ મે બલં ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨॥ ઓજશ્ચ મે સહશ્ચ મડઆત્મા ચ મે તનૂશ્ચ મે શર્મ ચ મે વર્મ ચ મે મેડઙ્ગાનિ ચ મેડસ્થીનિ ચ મે પરુ ગું ષિ ચ મે શરીરાણિ ચ મડઆયુશ્ચ મે જરા ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૩॥ જ્યૈષ્ઠયં ચ મડઆધિપત્યં ચ મે મન્યુશ્ચ મે ભામશ્ચ મેડમશ્ચ મેમ્ભશ્ચ મે જેમા ચ મે મહિમા ચ મે વરિમા ચ મે પ્રથિમા ચ મે વર્ષિમા ચ મે દ્રાઘિમા ચ મે વૃદ્ધં ચ મે વૃદ્ધિશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૪॥ (ચ-૧) સત્યં ત મે શ્રધ્ધા ચ મે જગચ્ચ મે ધનં ચ મે વિશ્વં ચ મે મહશ્ચ મે ક્રીડા ચ મે મોદશ્ચ મે જાતં ચ મે જનિષ્યમાણં ચ મે સૂક્તં ચ મે સુકૃતં ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૫॥ ઋતં ચ મેડમૃતં ચ મે ડયક્ષ્મં ચ મે ડનામયચ્ચ મે જીવાતુશ્ચ મે દીર્ધાયુત્વં ચ મેડનમિત્રં ચ મે ડભયં ત મે સુખં ચ મે શયનં ચ મે સૂષાશ્ચ મે સુદિનં ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૬॥ યન્તા ચ મે ધર્તા ચ મે ક્ષેમશ્ચ મે ધૃતિશ્ચ મે વિશ્વં ચ મે મહશ્ચ મે સંવિચ્ચ મે જ્ઞાત્રં ચ મે સૂશ્ચ મે પ્રસૂશ્ચ મે સીરં ચ મે લયશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૭॥ શં ચ મે મયશ્ચ મે પ્રિયં ચ મેડનુકામશ્ચ મે કામશ્ચ મે સૌમનસશ્ચ મે ભગશ્ચ મે દ્રવિણં ચ મે ભદ્રં ચ મે શ્રેયશ્ચ મે વસીયશ્ચ મે યશશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૮॥ (ચ-૨) ઉર્ક્ ચ મે સૂનૃતા ચ મે પયશ્ચ મે રસશ્ચ મે ધૃતં ચ મે મધુ ચ મે સગ્ધિશ્ચ મે સપીતિશ્ચ મે કૃષિશ્ચ મે વૃષ્ટિશ્ચ મે જૈત્રં ચમડઔદ્ભિદ્યં ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૯॥

રયિશ્ચ મે રાયશ્ચ મે પુષ્ટં ચ મે પુષ્ટિશ્ચ મે વિભુ ચ મે પ્રભુ ચ મે પૂર્ણં ચ મે પૂર્ણતરં ચ મે કુયવં ચ મેડક્ષિતં ચ મેડન્નં ચ મેડક્ષુચ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૦॥ વિત્તં ચ મે વેદ્યં ચ મે ભૂતં ચ મે ભવિષ્યચ્ચ મે સુગં ચ મે સુપથ્યં ચ મે ઋદ્ધં ચ મે ઋદ્ધિશ્ચ મે ક્લૃપ્તં ચ મે ક્લૃપ્તિશ્ચ મે મતિશ્ચ મે સુમતિશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૧॥ વ્રીહયશ્ચ મે યવાશ્ચ મે માષાશ્ચ મે તિલાશ્ચ મે મુગ્દાશ્ચ મે ખલ્વાશ્ચ મે પ્રિયઙ્ગવશ્ચ મેડણવશ્ચ મે શ્યામાકાશ્ચ મે નીવારાશ્ચ મે ગોધૂમાશ્ચ મે મસૂરાશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૨॥ (ચ-૩) અશ્મા ચ મે મૃત્તિકા ચ મે ગિરયશ્ચ મે પર્વતાશ્ચ મે સિકતાશ્ચ મે વનસ્પતયશ્ચ મે હિરણ્યં ચ મેડયશ્ચ મે શ્યામં ચ મે લોહં ચ મે સીસં ચ મે ત્રપુ ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૩॥ અગ્નિશ્ચ મ આપશ્ચ મે વીરુધશ્ચ મે ઓષધયશ્ચ મે કૃષ્ટપચ્યાશ્ચ મેડકૃષ્ટપચ્યાશ્ચ મે ગ્રામ્યાશ્ચ મે પશવ આરણ્યાશ્ચ મે વિત્તં ચ મે વિત્તિશ્ચ મે ભૂતં ચ મે ભૂતિશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૪॥ વસુ ચ મે વસતિશ્ચ મે કર્મ ચ મે શક્તિશ્ચ મે ડર્થશ્ચ મે એમશ્ચમ ઈત્યા ચ મે ગતિશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૫॥ (ચ-૪) અગ્નિશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે સોમશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે સવિતા ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે સરસ્વતી ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે પૂષા ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે બૃહસ્પતિશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૬॥ મિત્રશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે વરુણશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે ધાતા ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે ત્વષ્ટા ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે મરુતશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે વિશ્વે ચ મે દેવા ઈન્દ્રશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૭॥ પૃથિવી ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મેડન્તરિક્ષં ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે દ્યૌશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે સમાશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે નક્ષત્રાણિ ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે દિશશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૮॥ (ચ-૫) અ ગું શુશ્ચ મે રશ્મિશ્ચ મે મેડદાભ્યશ્ચ મેડધિપતિશ્ચ મડઉપા ગું શુશ્ચ મેડન્તર્યામશ્ચ મડએન્દ્રવાયશ્ચ મે મૈત્રાવરુણશ્ચ મડઆશ્વિનશ્ચ મે પ્રતિપ્રસ્થાનશ્ચ મે શુક્રશ્ચ મે મન્થી ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૧૯॥ આગ્રયણશ્ચ મે વૈશ્વદેવશ્ચ મે ધ્રુવશ્ચ મે વૈશ્વાનરશ્ચ મડએન્દ્રાગ્નશ્ચ મે મહાવૈશ્વદેવશ્ચ મે મરુત્વતીયાશ્ચ મે નિષ્કેવલ્યશ્ચ મે સાવિત્રશ્ચ મે સારસ્વતશ્ચ મે પાત્નીવતશ્ચ મે હારિયોજનશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૦॥ સ્રુચશ્ચ મે ચમસાશ્ચ મે વાયવ્યાનિ ચ મે દ્રોણકલશ્ચ મે ગ્રાવાણશ્ચ મેડધિષવણે ચ મે પૂતભૃચ્ચ મડઆધવનીયશ્ચ મે વેદિશ્ચ મે બર્હિશ્ચ મેડવભૃથશ્ચ મે સ્વગાકારશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૧॥ (ચ-૬) અગ્નિશ્ચ મે ધર્મશ્ચ મેડર્કશ્ચ મે સૂર્યસ્ય મે પ્રાણશ્ચ મેડશ્વમેધશ્ચ મે

પૃથિવી ચ મેડદિતિશ્ચ મે દિતિશ્ચ મે દ્યૌશ્ચ મેડઙ્ગુલયઃ શક્કરયો દિશશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૨॥ વ્રતં ચ મડઋતવશ્ચ મે તપશ્ચ મે સંવત્સરશ્ચ મેડહોરાત્રેડઊર્વષ્ઠીવે બૃહદ્રથન્તરે ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૩॥ (ચ-૭) એકા ચ મે તિસ્રશ્ચ મે તિસ્રશ્ચ મે પઞ્ચ ચ મે પઞ્ચ મે સપ્ત ચ મે સપ્ત ચ મે નવ ચ મે નવ ચ મડએકાદશ ચ મડએકાદશ ચ મે ત્રયોદશ ચ મે ત્રયોદશ ચ મે પઞ્ચદશ ચ મે પઞ્ચદશ ચ મે સપ્તદશ ચ મે સપ્તદશ ચ મે નવદશ ચ મે નવદશ ચ મડએકવિ ગું શતિશ્ચ મડએકવિ ગું શાતિશ્ચ મે ત્રયો વિગુંશતિશ્ચ મે ત્રયો વિગુંશતિશ્ચ મે પઞ્ચવિ ગું શતિશ્ચ મે પઞ્ચવિ ગું શતિશ્ચ મે સપ્તવિ ગું શતિશ્ચ મે સપ્તવિ ગું શતિશ્ચ મે નવવિ ગું શતિશ્ચ મે નવવિ ગું શતિશ્ચ મ એકત્રિ ગું શચ્ચ મડએકત્રિ ગું શચ્ચ મે ત્રયસ્ત્રિ ગું શચ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૪॥ (ચ-૮) ચતસ્રશ્ચ મેડષ્ટૌ ચ મેડષ્ટૌ ચ મે દ્વાદશ ચ મે દ્વાદશ ચ મે ષોડશ ચ મે ષોડશ ચ મે વિગુંશતિશ્ચ મે વિગુંશતિશ્ચ મે ચતુર્વિ ગું શતિશ્ચ મે ચતુર્વિ ગું શતિશ્ચ મેડષ્ટાવિ ગું શતિશ્ચ મેડષ્ટાવિ ગું શતિશ્ચ મે દ્વાત્રિ ગું શચ્ચ મે દ્વાત્રિ ગું શચ્ચ મે ષટ્ત્રિ ગું શચ્ચ મે ષટ્ત્રિ ગું શચ્ચ મે ચત્વારિ ગું શચ્ચ મે ચત્વારિ ગું શચ્ચ મે ચતુશ્ચત્વારિ ગું શચ્ચ મે ચતુશ્ચત્વારિ ગું શચ્ચ મેડષ્ટાચત્વારિ ગું શચ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૫॥ (ચ-૯) ત્ર્યવિશ્ચ મે ત્ર્યવી ચ મે દિત્યાવાટ્ ચ મે દિત્યૌહી ચ મે પઞ્ચાવિશ્ચચમે પઞ્ચાવી ચ મે ત્રિવત્સશ્ચ મે ત્રિવત્સા ચ મે તુર્યવાટ્ ચ મે તુર્યૌહી ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૬॥ પષ્ઠવાટ્ ચ મે પષ્ઠૌહી ચ મડઉક્ષા ચ મે વશા ચ મડઋષભશ્ચ મે વેહચ્ચ મેડનડ્વાંશ્ચ મે ધેનુશ્ચ મે યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ ॥૨૭॥ (ચ-૧૦) વાજાય સ્વાહા પ્રસવાય સ્વાહાડપિજાય સ્વાહા ક્રતવે સ્વાહા વસવે સ્વાહાડહર્પતપે સ્વાહાડહ્ને મુગ્ધાય સ્વાહા મુગ્ધાય વૈન ગું શિનાય સ્વાહા વૈન ગું શિનડઆન્ત્યાયનાય સ્વાહાડડન્ત્યાય ભૌવનાય સ્વાહા ભુવનસ્ય પતયે સ્વાહાડધિપતયે સ્વાહા પ્રજાપતયે સ્વાહા । ઈયં તે રાણ્મિત્રાય યન્તાડસિ યમનડઊર્જે ત્વા વૃષ્ટયૈ ત્વા પ્રજાનાં ત્વાડડધિપત્યાય ॥૨૮॥ આયુર્યજ્ઞેન કલ્પતાં પ્રાણો યજ્ઞેન કલ્પતાં ચક્ષુર્યજ્ઞેન કલ્પતા ગું શ્રોત્રં યજ્ઞેન કલ્પતાં વાગ્યજેન કલ્પતાં મનો યજ્ઞેન કલ્પતામાત્મા યજ્ઞેન કલ્પતાં બ્રહ્મા યજ્ઞેન કલ્પતાં જ્યોતિર્યજ્ઞેન કલ્પતાં ગું સ્વર્યજ્ઞેન કલ્પતાં પૃષ્ઠં યજ્ઞેન કલ્પતાં યજ્ઞો યજ્ઞેન કલ્પન્તામ્ । સ્તોમશ્ચ યજુશ્ચ ઋક્ ચ સામ ચ બૃહચ્ચ રથન્તરં ચ ।

સ્વર્દેવાડઅગન્મામૃતાડઅભૂમ પ્રજાપતેઃ પ્રજાડઅભૂમ વેટ્ સ્વાહા ॥૨૯॥ (ચ-૧૧)

:: શાન્ત્યધ્યાયઃ ::

ૐ ઋચં વાચં પ્ર પદ્યે માનો યજુઃ પ્ર પદ્યે સામ પ્રાણં પ્ર પદ્યે ચક્ષુઃ શ્રોત્રં પ્ર પદ્યે। વાગોજઃ સહૌજો મયિ પ્રણાપાનૌ **॥૧॥** યન્મે છિદ્રં ચક્ષુષો હૃદયસ્ય મનસો વાતિતૃણ્ણં બૃહસ્પતિર્મે તદધાતુ । શં નો ભવતુ ભુવનસ્ય યસ્પતિઃ **॥૨॥** ભૂર્ભુવઃ સ્વઃ તત્સવિતુર્વેરણ્યં ભર્ગો દેવસ્ય ધીમહિ। ધિયો યો નઃ પ્રચોદયાત્ **॥૩॥** કયા નશ્ચિત્રડઆ ભુવદૂતી સદાવૃધઃ સખા। કયા શચિષ્ઠયા વૃતા **॥૪॥** કસ્ત્વા સત્યો મદાનાં મગુંહિષ્ઠો મત્સદન્ધસઃ । દૃઢા ચિદારુજે વસુ **॥૫॥** અભી ષુ ણઃ સખીનામવિતા જરિતૃણામ્। શતં ભવાસ્યૂતિભિઃ **॥૬॥** કયા ત્વં નડઊત્યાભિ પ્ર મન્દસે વૃષન્। કયા સ્તોતૃભ્ય આડભર **॥૭॥** ઈન્દ્રો વિશ્વસ્ય રાજતિ। શં નોડઅસ્તુ દ્વિપદે શં ચતુષ્પદે **॥૮॥** શં નો મિત્રઃ શં વરુણઃ શં નો ભવત્વર્યમા। શં નડઈન્દ્રો બૃહસ્પતિઃ શં નો વિષ્ણુરુરુક્રમઃ **॥૯॥** શં નો વાતઃ પવતા ગું શંનસ્તપતુ સૂર્યઃ। શં નઃ કનિક્રદદ્દેવઃ પર્જન્યો અભિ વર્ષતુ **॥૧૦॥** અહાનિ શં ભવન્તુ નઃ શ ગું રાત્રીઃ પ્રતિ ધીયતામ્ । શં નડઈન્દ્રાગ્ની ભવતામવોભિઃ શં નડઈન્દ્રાવરુણા રાતહવ્યા । શં નડઈન્દ્રાપૂષણા વાજસાતૌ શમિન્દ્રાસોમા સુવિતાય શં યોઃ **॥૧૧॥** શં નો દેવીરભિષ્ટયડઆપો ભવન્તુ પીતયે। શં પોરભિ સ્રવન્તુ નઃ **॥૧૨॥** સ્યોના પૃથિવિ નો ભવાનૃક્ષરા નિવેશની। યચ્છા નઃ શર્મ સપ્રથાઃ **॥૧૩॥** આપો હિ ષ્ઠા ભયોભુવસ્તા નડઊર્જે દધાતન । મહે રણાય ચક્ષસે **॥૧૪॥** યો વઃ શિવતમોર સસ્તસ્ય ભાજયતેહ નઃ। ઉશતીરિવ માતરઃ **॥૧૫॥** તસ્માડઅરં ગમામ વો યસ્ય ક્ષયાય જિન્વથ । આપો જનયથા ચ નઃ **॥૧૬॥** દ્યૌઃ શાન્તિરન્તરિક્ષ ગું શાન્તિઃ પૃથિવી શાન્તિરાપઃ શાન્તિરોષધયઃ શાન્તિઃ । વનસ્પતયઃ શાન્તિર્વિશ્વે દેવાઃ શાન્તિર્બ્રહ્મ શાન્તિઃ સર્વ ગું શાન્તિઃ શાન્તિરેવ શાન્તિઃ સા મા શાન્તિરેધિ **॥૧૭॥** દૃતે દૃગુંહ મા મિત્રસ્ય મા ચક્ષુષા સર્વાણિ ભૂતાનિ સમીક્ષન્તામ્। મિત્રસ્યાહં ચક્ષુષા સર્વાણિ ભૂતાનિ સમીક્ષે। મિત્રસ્ય ચક્ષુષા સમીક્ષામહે **॥૧૮॥** દૃતે દૃગુંહ મા । જ્યોક્તે સન્દૃશિ જીવ્યાસં જ્યોક્તે સન્દ્રશિ જીવ્યાસમ્ **॥૧૯॥** નમસ્તે હરસે શોચિષે નમસ્તે

અસ્ત્વર્ચિષે । અન્યાંસ્તે અસ્મત્તપન્તુ હેતયઃ પાવકોડઅસ્મભ્ય ગું શિવો ભવ । નમસ્તે અસ્તુ વિદ્યુતે નમસ્તે સ્તનત્નિવે નમસ્તે ભગવન્નસ્તુ યતઃ સમીહસે ॥૨૧॥ યતો-યતઃ સમીહસે તતો નોડઅભયં કુરુ । શં નઃ કુરુ પ્રજાભ્યોડભયં નઃ પશુભ્યઃ ॥૨૨॥ સુમિત્રિયા નડઆપડઓષધયઃ સન્તુ દુર્મિત્રિયાસ્યસ્મૈ સન્તુ યોડસ્માન્ દ્વેષ્ટિ યં ચ વયં દ્વિષ્મઃ ॥૨૩॥ તચ્ચક્ષુર્દેવહિતં પુરસ્તાચ્છુક્રમુચ્ચરત્ । પશ્યેમ શરદઃ શતં જીવેમ શરદઃ શતગું શૃણુયામ શરદઃ શતં પ્ર બ્રવામ શરદઃ શતમદીનાઃ સ્યામ શરદઃ શતં ભૂયશ્ચ શરદઃ શતાત્ ॥૨૪॥

:: સ્વસ્તિ પ્રાર્થનાદિ મંત્રાઃ ::

ૐ સ્વસ્તિનડઈન્દ્રો૦ ૐ પયઃ પૃથિવ્યાં૦ ૐ વિષ્ણોરરાટ૦

અગ્નિર્દેવતા વાતો દેવતા સૂર્યો દેવતા ચન્દ્રમા દેવતા વસતો દેવતા રુદ્રા દેવતા ડડદિત્યા દેવતા મરુતો દેવતા વિશ્વે દેવા દેવતા બૃહસ્પતિર્દેવતેન્દ્રો દેવતા વરુણો દેવતા ॥ ૐ અઘોજાતંપ્રપદ્યામિસદ્યોજાતાયવૈનમોનમઃ ॥ ભવેભવેનાતિભવે ભવસ્વ માં ભવોદ્ભવાય નમઃ ॥ વાસદેવાયનમો જ્યેષ્ઠાયનમઃ શ્રેષ્ઠાયનમો રુદ્રાયનમઃ । કાલાયનમ્ઃ કલવિકરણાયનમો બલવિકરણયનમો બલાય નમો બલપ્રમથનાય નમઃ સર્વભૂતદમનાય નમો મનોન્મનાય નમઃ ॥ અધોરેભ્યોડથઘોરેભ્યો ધોરધોરતરેધ્યઃ ॥ સર્વ્વેભ્યઃ સર્વ્વશર્વેભ્યો નમસ્તેડઅસ્તુ રુદ્રરુપેભ્યઃ ॥ તત્પુરુષાયવિહ્મહે મહાદેવાયધીમહિ ॥ તન્નો રુદ્રઃ પ્રચોદયાત્ ॥ ઈશાનઃ સર્વવિદ્યાનામીશ્વરઃ સર્વભૂતાનામ્ ॥ બ્રહ્માધિપતિર્બ્રહ્મણોધિપતિર્બ્રહ્મા શિવો મેડઅસ્તુ સદાશિવોમ્ ॥ ૐ શિવોનામાસિ સ્વધિતિસ્તે પિતા નમસ્તેડઅસ્તુ મા મા હિગુંસીઃ ॥ નિવર્ત્તયામ્યાયુષેન્નાદ્દ્યાયપ્રજનનનાય રાયસ્પોષાય સુપ્રજાસ્ત્વાય સવીર્યાય ॥ ૐ વિશ્વાનિ દેવ ૐ દ્યૌઃ શાન્તિ ૐ સર્વેષાં વા એષ વેદાના ગું રસો યત્સામ સર્વેષામેવૈનમેતદ્વેદાના ગું રસેનાભિષિંચતિ ॥ ૐ શાંન્તિઃ શાંન્તિઃ શાંન્તિઃ ॥ સંકલ્પઃ

:: રાક્ષોઘ્ન સૂક્ત ::

ૐ કૃણુષ્વપાજઃ પ્રસિતિન્ન પૃથ્વીંચ્યાહિરાજેવામર્વાં (૨) ।
ડઈભેન તૃષ્વી મનુપ્પ્રસિતિન્દ્રણાનોસ્તાસિવ્વિદ્ધ્ય રક્ષસસ્તપિષ્ઠૈ ॥

તવભ્ર માસાડઆશુયાપતન્ત્યનુસ્પૃશધૃષતાશોશુચાનઃ ।
તપૂ (ગ્ગૂં) ષ્ષ્યગ્નેજુહ્વા પતંગાનસન્દિતો વ્વિસૃજ વિષ્વગુલ્કાઃ ।
પ્રતિસ્પશો વ્વિસૃજતૂર્ણિતમોભવા પાયુર્વ્વિશોડઅસ્યાડઅદબ્ધઃ ।
યોનોદૂરેડઅધશ (ગ્ગૂં) સોયોડઅન્ત્યગ્ને માકિષ્ટેવ્વ્ય થિરાદધર્ષીત્ ॥

ઉદગ્ને તિપ્પ્રત્યાતનુષ્વન્યમિત્રાં (૨) ઓષતાત્તિગ્મહેતે ।
યોનોડઅરાતિ (ગ્ગૂં) સમિધાનચક્રે નીચાતન્ધક્ષ્યતસન્નશુષ્કમ્ ॥

ઉદ્ધ્વોભવ પ્રતિવિધ્યાધ્યસ્મદા વિષ્કૃણુષ્ષ્વદૈવ્યાન્યગ્ને ।
અવસ્થિરા તનુર્ભિયાતુજૂનાજામિમજામિમ્પ્રમૃણીહિશત્રૂન્ ।
અગ્નેષ્ટ્વા તેજસા સાદયામિ ॥

:: અગ્નિ સૂક્ત ::

ૐ સમાસ્ત્વાગ્નડઋતવો વ્યર્દ્ધયન્તુ સંવ્વત્સરાડઋષયો યાનિસત્યા ।
સન્દિવ્યે નદીદિહિ રોચને નવ્વિશ્વાડઆભાહિ પ્રદિશશ્ચચસ્રઃ ॥

સંચેધ્યસ્વાગ્ને પ્રચબોધયૈ નમુચ્ચતિષ્ઠ મહતે સૌભગાય ।
માચરિષદુપ સત્તાતેડઅગ્ને બ્રહ્માણસ્તેયશસઃ સન્તુ માન્યે ॥

ત્વામગ્ને વ્વૃણતેબ્રાહ્મણડઈ મેશિવોડઅગ્નેસંવ્વરણે ભવાનઃ ।
સપત્નહાનોડઅભિમાતિજિચ્ચ સ્વેગયેજા ગૃહ્ય પ્રયુચ્છન્ ॥

ઈહૈવાગ્નેડઅધિધારયારયિમ્મા ત્વા નિક્રત્રન્પૂ ર્વ્વચિતોનિકારિણઃ ।
ક્ષત્રમગ્ને સુયમમસ્તુ તુભ્યમુપસત્તા વ્વર્દ્ધતાન્વેડઅનિષ્ટ્રતઃ ॥

ક્ષત્રેણાગ્ને સ્વાયુઃ સ (ગ્ગૂં) રભસ્વમિત્રેણાગ્ને મિત્રધેયેયતસ્વ ।
સજાતાનામ્મધ્યમસ્થાડએધિરાજ્ઞામગ્નેવ્વિહવ્યો દીદિહીહ ॥

અતિનિહોડઅતિસ્રિધોત્યચિત્તિમત્યરાતિમગ્નો ।
વ્વિશ્વાહ્યગ્નેદુરિતાસહસ્વાથાસ્મભ્ય(ગ્ગૂં) સહવીરા(ગ્ગૂં) રયિન્દાઃ ॥

અનાધૃષ્યોજાતવેદાડનિષ્ટ્તો વ્વિરાડગ્નેક્ષત્રભૃદ્દીદિહીહ ।
વિશ્વાડડઆશાઃ પ્રમુંચન્માનુષીર્ભિય શિવેભિરદ્દ્યપરિપાહિનો વ્વૃધે ॥
બૃહસ્પતે સવિતર્બ્બોધયૈન(ગ્ગૂં) સ(ગ્ગૂં)
શિતં ચિત્સન્તરા(ગ્ગૂં) સ(ગ્ગૂં) શિશાધિ ।
વ્વર્દ્ધયૈનમ્મહતે સૌભાગ્ય વ્વિશ્વડએનમનુમદન્તુદેવાઃ ॥
અમુત્રભૂયાદધયદધમસ્ય બૃહસ્પતેઅભિશસ્તેરમુંચઃ ।
પ્રત્યૌહતા મશ્વિનામૃત્યુ મસ્માદેવાનામગ્ને ભિષજાશચીભિઃ ।

:: અગ્નિ સૂક્ત ::

ૐ અસ્યાજરાસોદમામરિત્રાઅર્ચદ્દ્ધૂમાસોડઅગ્નયઃ પાવકાઃ ।
શ્વિતીચયઃ શ્વાત્રાસોભુરણ્યવોવ્વનર્ષદો વ્વાયવો ન સોમાઃ ॥
હરયોધૂમકેતવોવ્વાતજૂતાડઉપદ્દ્યવિ । યતન્તે વ્વૃથગગ્નયઃ ॥
યજાનો મિત્રાવરુણાયજાદેવાં(૨) ઋતમ્બૃહત્ । અગ્નેયક્ષિસ્વન્દમમ્ ॥
યુક્ષ્વા હિદેવહૂતમાં(૨) અશ્વાં(૨) અગ્નેરથીરિવા । નિહોતાપૂર્વ્યઃ સદઃ ॥
દ્વે વ્વિરૂપેચરતઃ સ્વર્થેડ અન્ન્યાવ્વત્સમુપધાપયેતે ।
હરિરન્ન્યસ્યામ્ભવતિસ્વધાવાચ્છુક્રોડઅન્નયસ્યાન્દદશેસુવર્ચ્ચાઃ ॥
અયમિહપ્રથમોધાયિધાતુભિર્હોતા યજિષ્ઠોડઅદ્ધ્વરેષ્વીડયઃ ।
યમપ્નવાનો ભૃગવોવ્વિરુરુચુર્વ્વનેષુચિત્રંવ્વિભ્વંવ્વિશે વિશે ॥
ત્રિણિશતાત્રીસહસ્રાણ્યગ્નિન્ત્રિ (ગ્ગૂં) શચ્ચદેવાનવચાસપર્ય્યન્ ।
ઔક્ષન્ધૃતૈરસ્તૃણન્બહિરસ્માડઆદિદ્ધોતારન્ન્યસાદયન્ત ॥
મૂર્દ્ધાનન્દિવોડઅરતિમ્પૃથિવ્યાવ્વૈશ્વાનપમૃતડઆજાતમગ્નિમ્ ।
કવિ (ગ્ગૂં) સમ્રાજ્યમતિથિંજનાના માસન્ના પાત્રં જનયન્ત દેવાઃ ॥
અગ્નિર્વ્વૃત્રાણિ જંઘનદ્દ્રવિણસ્યુર્વ્વિપન્યયા । સમિદ્દ્ધઃ શુક્રડઆહુતઃ ॥
વ્વિશ્વેભિઃ સોમ્મ્યમ્મદ્દ્ધ્વગ્નડઈન્દ્રણવ્વાયુના । પિબામિત્રસ્યધામભિઃ ॥
આયદિષે નૃપતિન્તેજડઆનટ્ શુચિરેતોનિષિક્તન્દ્યૌરભીકે ।
અગ્નિ શર્દ્ધ મનવદ્યં ય્યુવાન (ગ્ગૂં) સ્વાદ્ધ્ય જનયત્સૂદયચ્ચ ॥

અગ્નેશદ્ધ્ર્ધ મહતો સૌભગાયતવદ્દ્યુમ્મ્નાન્ન્યુત્તમાનિસન્તુ ।
સંજાસ્પત્ય(ગ્ગૂં) સુયમમા કૃષ્ણુષ્વશત્રુયતામભિતિષ્ઠામહા(ગ્ગૂં) સિ ॥
ત્વા(ગ્ગૂં) હિમન્દ્ર તમમર્કશોકૈર્વ્વ વૃમહેમહિનઃ શ્રોષ્ય્યગ્ને ।
ઈન્દ્રન્નત્વા શવસા દેવતા વ્વાયુમ્પૃણન્તિરાધસાનૃતમાઃ ॥

ત્વેડઅગ્નેસ્વાહુતપ્રિયાસઃ સન્તુસૂરયઃ ।
યન્તારો યે મઘવાનો જનાના મૂર્વ્વાન્દયન્ત ગોનામ્ ॥

શ્રુધિ શ્રુત્કર્ણ વ્વન્હિભિર્દેવૈરગ્ને સયાવભિઃ ।
આસીદંતુ બર્હિષિમિત્રોડઅર્ય્યમા પ્પ્રાતય્યાવાણોડઅદ્ધ્વમ્ ॥

વ્વિશ્વેષા મદિતિર્ય્યજ્ઞિયાનાં વ્વિશ્વેષામતિથિ ર્મ્માનુપાણામ્ ।
અગ્નિર્દેવાનામવડઆવૃણાનઃ સુમૃડીકો ભવતુ જાતવેદાઃ ॥

મહોડઅગ્નેઃ સમિધાનસ્યશર્મ્મણ્યનાગા મિત્રે વ્વરુણેસ્વસ્તયે ।
શ્રેષ્ઠેસ્યામસવિતુઃ સવીમનિતદેવાનામવો ડઅદ્દ્યાવ્વૃણીમહે ॥

:: હિરણ્ય સુક્ત ::

ૐ હિરણ્યગર્ભઃ સમવર્ત્તતાગ્રે ભૂતસ્યજાતઃ પતિરેકડઆસીત્ । સદાધાર પૃથિવીન્દ્યા મુતેમાંકસ્મૈદેવાય હવિષાવિધેમ । ઉપયામગૃહીતોસિ પ્રજાપતયે ત્વા જુષ્ટં- ગૃહ્ણા મ્યેષતે યોનિઃ સૂર્ય્યસ્તે મહિમા । યસ્તે હન્ત્સંવ્વત્સરે મહિમા સંબભૂવયસ્તે વ્વાયાવન્તરિક્ષે મહિમા । સંબભૂવયસ્તે દિવિ સૂર્ય્યે મહિમા સંબભૂવતસ્મૈતે મહિમ્ને પ્રજાપતયે સ્વાહા દેવેભ્યઃ । યઃ પ્પ્રાણતો નિમિષતોમહિત્વૈકડઈદ્રાજાજગતો બભૂવ । યડઈશેડઅસ્ય દ્વિપદ શ્ચતુષ્પ્પદઃ કસ્મૈદેવાય હવિષા વ્વિધેમ । ઉપયામગૃહીતોસિ પ્રજા પતયેત્વાજુષ્ટં ગૃહ્ણામ્યેષ તે યોનિશ્ચન્દ્ર માસ્તે મહિમા । યસ્તે રાત્રૌ સંવત્સરે મહિમા સંબભૂવ યસ્તે પૃથિવ્યામગ્નૌ મહિમા । સંબભૂવ યસ્તે નક્ષનેષુ ચન્દ્રમસિ મહિમા સંબભૂવતસ્મૈતે મહિમ્ને પ્રજાપતયેદેવેભ્યઃ સ્વાહા । યુંજન્તિ બ્રધ્નમરુષં ચરન્તમ્પરિતસ્થુ ષઃ । રોચન્તે રોચના દિવિ । યુંજન્ત્યસ્ય કામ્યા હરી વ્વિપક્ષસારથે । શોણાધૃષ્ષ્ણૂનૃવાહસા । યદ્વાતોડઅપોડ

અગ્નીગશ્નિપ્રિયા મિન્દ્રસ્યતન્વમ્ । એત (ગ્ગૂં) સ્તોતરનેનપથા પુનરશ્ચમાવર્ત્તયા સિનઃ । વ્વસવસ્ત્વાંજન્તુ ગાયત્રેણચ્છન્દસારુદ્રાસ્ત્વાં જન્તુ ત્રૈષ્ટુભે નચ્છન્દસા દિત્યાસ્ત્વાં જન્તુજાગતે નચ્છન્સા । ભૂર્ભુવઃ સ્વર્લ્લાજી઼ં (૩) છાચીં (૩) ન્ન્યવ્યેગવ્યડ એતદન્નમત્ત દેવાડએતદ ન્નમઘ્ધિપ્રજાપતે।

:: લક્ષ્મીસૂક્ત (શ્રી સુક્ત) ::

હિરણ્યવર્ણાં હરિણીં સુરર્ણરજતસ્ત્રજામ્ । ચન્દ્રાંહિરણ્યમયીં લક્ષ્મીં જાતવેદોમડઆવહ ॥૧॥ તાંમડઆવહજાતવેદો લક્ષ્મીમનપગામિનીમ્ । યસ્યાં હિરણ્ય વિન્દેયં ગામશ્વં પુરુષાનહમ્ ॥૨॥ અશ્વપૂર્વાંરથમધ્યાં હસ્તિનાદ પ્રબોધિનીમ્ । શ્રિયંદેવીમુપહ્વયે શ્રીર્માદેવીર્જુષતામ્ ॥૩॥ કાંસોસ્મિતાં હિરણ્ય પ્રાકારામાદ્રાં જવલન્તીં તૃપ્તાં તર્પયન્તીમ્ । પદ્મેસ્થિતાં પદ્મવર્ણાં તામિહોપ હ્વયે શ્રિયમ્ ॥૪॥ ચન્દ્રાંપ્રભાસાં યશસા જ્વલન્તીં શ્રિયંલોકેદેવજુષ્ટામુદારામ્ । તાંપદ્મિનીમીં શરણમહં પ્રપદ્યેડઅલક્ષ્મીર્મે નશ્યતાંત્વાંવૃણે ॥૫॥ આદિત્ય વર્ણે તપસોધિજાતો વનસ્પતિ સ્તવ વૃક્ષોથબિલ્વઃ । તસ્ય ફલાનિતપસાનુદન્તુ માયાન્તરાયાશ્ચ બાહ્યાડ અલક્ષ્મીઃ ॥૬॥ ઉપૈતુમાં દેવસખઃ કીર્તિશ્ચ મણિનાસહ । પ્રાદુર્ભૂતોસુરાષ્ટ્રે સ્મિન્કીર્તિ મૃદ્ધિં દદાતુમે ॥૭॥ ક્ષુત્પિપાસામલાંજ્યેષ્ઠા મલક્ષ્મીં નાશયામ્યહમ્ । અભૂતિમસમૃદ્ધિં ચ સર્વાન્નિર્ણુદમેગૃહાત્ ॥૮॥ ગન્ધદ્વારાંદુરાધર્ષાંનિત્ય પુષ્ટાં કરીષિણીમ્ । ઈશ્વરીં સર્વભૂતાનાં તામિ્હોપ હ્વયે શ્રિયમ્ ॥૯॥ મનસઃ કામમાકૂતિંવાચઃ સત્યમશીમહિ । પશૂનાં રૂપમન્નસ્યમયિશ્રીઃ શ્રયતાંયશઃ ॥૧૦॥ કર્દમેન પ્રજાભૂતાં મયિસંભવ કર્દમ । શ્રિયંવાસય મેકુલેમાતરં પદ્મમાલિનીમ્ ॥૧૧॥ આપઃ સ્રજન્તુ સ્નિગ્ધાનિ ચિકલીત વસમે ગૃહે । નિચદેવીં માતરં શ્રિયંવાસયમેકુલે ॥૧૨॥ આર્દ્રાં પુષ્કરિણીં પુષ્ટિં પિંગલાં પદ્મમાલિનીમ્ । ચન્દ્રાં હિરણમયીં લક્ષ્મી જાતવેદોમડઆવહ ॥૧૩॥ આર્દ્રાંયઃ કરણીં યષ્ટિં સુવર્ણાં હેમ માલિનીમ્ । સૂર્યાં હિરણમયીં લક્ષ્મી જાતવેદોમડઆવહ ॥૧૪॥ તાંમડઆવહ-જાતવેદોલક્ષ્મીમનપ ગામિનીમ્ । યસ્યાં હિરણ્યં પ્રભૂતં ગાવોદાસ્યો

શ્વાન્વિન્દેયં પુરુષાનહમ્ ॥૧૫॥ યઃ શુચિઃ પ્રયતોભૂત્વા જુહુયાદાજ્યમન્વહન્ । સૂક્તં પંચદશર્ચંચ શ્રીકામઃ સતતં જપેત્ ॥૧૬॥ પદ્‌માનનેપદ્‌મ ઉરુપદ્‌માક્ષિપદ્મસંભવે । તન્મેભજસિપદ્‌માક્ષી યેન સૌખ્યંલભામ્યહમ્ ॥૧॥ અશ્વદાયૈ ગોદાયૈધનદાયૈ મહાધને । ધનં મેજુષતાં દેવિ સર્વકામાંશ્ચદેહિમે ॥૨॥ પદ્‌માનને પદ્‌મવિ પદ્‌મપત્રેપદ્‌મપ્રિયે પદ્‌મદલાયતાક્ષિ । વ્વિશ્વપ્રિયે વિશ્વમનોનુકૂલેત્વત્પાદ પદ્‌મંમયિ સન્નિધત્સ્વ ॥૩॥ પુત્ર પૌત્રંધનં ધાન્યં હસ્ત્ય શ્વાદિગવેરથમ્ । પ્રજાનાં ભવસિમાતાડઆયુષ્મંતં કરોતુમે ॥૪॥ ધનમગ્નિધનં વાયુધનં સૂર્યોધનંવસુઃ । ધનમિન્દ્રો બૃહસ્પતિઃ વરુણં ધનમસ્તુ મે ॥૫॥ વૈનતેયસોમં પિબસોમંપિબતુવૃત્રહા । સોમંધનસ્ય સોમિનો મહ્યં દદાતુ સોમિનઃ ॥૬॥ ન ક્રોધો નચમાત્સર્યં નલોભોનાશુભામતિઃ । ભવન્તિકૃતપુણ્યાનાં ભક્તાનાં શ્રીસૂક્તંજપેત્ ॥૭॥ સરસિજનિલયે સરોજહસ્તે ધવલતરાંશુકગન્ધ માલ્યશોભે । ભગવતિ હરિવલ્લભે મનોજ્ઞેત્રિભુવનભૂતિ કરિ પ્રસીદમહ્યમ્ ॥૮॥ વિષ્ણુ પત્નીં ક્ષમાંદેવીં માધવીં માધવપ્રિયામ્ । લક્ષ્મીં પ્રિયસખીં દેવીંનમામ્યચ્યુત વલ્લભામ્ ॥૯॥ મહાલક્ષ્મી ચ વિદ્‌મહે વિષ્ણુપત્ની ચ ધીમહિ । તન્નો લક્ષ્મીઃ પ્રચોદયાત્ ॥૧૦॥ શ્રીર્વર્ચસ્વ માયુષ્યમારોગ્ય-માવિધાચ્છોભમાનં મહીયતે । ધાન્યંધનં પશુંબહુપુત્રલાભં શતસંવત્સરં દીર્ઘમાયુઃ ॥૧૧॥ આનંદઃ કર્દમઃ શ્રીદઃ ચિક્લીત ઈતિ વિશ્રુતાઃ । ઋષયઃ શ્રિયપુત્રાશ્ચ મયિ શ્રીર્દેવિ-દેવતા ॥૧૨॥ ઋણરોગાદિદારિદ્યં પાપં ક્ષુદ્ અપમૃત્યવઃ । ભયશોકમનસ્તાપાઃ નશ્યન્તુ મમ સર્વદા ॥૧૩॥

:: પવમાન સૂક્ત ::

ૐ પુનન્તુ મા દેવજનાઃ પુનન્તુ મનસા ધિયઃ । પુનન્તુ વ્વિશ્વા ભૂતાનિ જાતવેદઃ પુનીહિમા ॥૧॥ પવિત્રેણ પુનીહિમા શુક્રેણ દેવ દીદ્યત । અગ્ને ક્રત્વા ક્રતું ડ રનુ ॥૨॥ યત્તે પવિત્રમર્ચિષ્યગ્ને વ્વિતત મન્તરા । બ્રહ્મતેન પુનાતુમા ॥૩॥ પવમાનઃ સોડઅદ્યનઃ પવિત્રેણ વ્વિચર્ષણિઃ । યઃપોતા સપુનાતુ મા ॥૪॥ ઉભાભ્યાંન્દેવ સવિતઃ પવિત્રેણ સવેન ચ । મામ્પુનીહિ વ્વિશ્વતઃ ॥૫॥ વ્વૈશ્વદેવી પુનતી દેવ્વયાગાદ્યાસ્યામિમા બહવ્ય સ્તન્વો વ્વીતપૃષ્ઠાઃ । તયા

મદન્તઃ સધમાદેષુ વ્વય (ગ્ગૂં) સ્યામ પતયો રયીણામ્ ॥૬॥ યે સમાનાઃ સમનસઃ પિતરો યમરાજ્યે। તેષાંલ્લોકઃ સ્વધા નમો યજ્ઞે દેવેષુ કલ્પતામ્ ॥૭॥ યે સમાનાઃ સમનસે જીવા જીવેષુ મામકાઃ। તેષાં(ગ્ગૂં) શ્રીઃ મયિ કલ્પના મસ્મિન્ લોકે શત(ગ્ગૂં) સમાઃ ॥૮॥ દ્વે સૃતીડશૃણવમ્પિતૃણા મહન્દેવાના મુત મર્ત્ત્યાનામ્। તાભ્યા મિદં વ્વિશ્વમેજત્સમેતિ યદન્તરા પિતરમ્માતરં ચ ॥૯॥ ઈદ(ગ્ગૂં) હવિઃ પ્રજનનં મેડઅસ્તુ દશવ્વીરા(ગ્ગૂં) સર્વ્વગણ (ગ્ગૂં) સ્વસ્તયે। આત્મસનિ પ્રજાસનિ પશુસનિ લોકસન્ન્યભય સનિ। અગ્નિઃ પ્રજાં બહુલાં મે કરોત્વનં પયો હેતોડઅસ્માસુ ધત્ત ॥૧૦॥

:: વરુણ સૂક્ત ::

ૐ ઈમમ્મે વ્વરુણ શ્રુધી હવમદ્ ઘાય મૃડય। ત્વામવસ્યુરાચકે ॥૧॥ તત્વાયામિ વ્બ્રહ્મણા વ્વન્દમાનસ્તદશાસ્તે યજમાનો હવિર્ભિઃ। અહેડમાનો વ્વરુણે હબોદ્ધ્યુરુશ (ગ્ગૂં) સમાનડઆયુઃ પ્રમોષીઃ ॥૨॥ ત્વન્નો અગ્ને વ્વરુણસ્ય વ્વિદ્દ્વાન્ દેવસ્ય હેડોડઅવયાસિસીષ્ઠાઃ। યજીષ્ઠો હિનેતમઃ શોશુચાનો વ્વિશ્વાદ્વેષા(ગ્ગૂં)સિ પ્રમુ મુગ્ધસ્મત્ ॥૩॥ સત્વન્નોડઅગ્ને વમોભવોનેદિષ્ઠોડ અસ્યાડઉષસો વ્યુષ્ટૌ। અવયક્ષ્વનો વ્વરુણ(ગ્ગૂં) રાચણો વ્વીહિમૂડીક(ગ્ગૂં) સુહવોનડએધિ ॥૪॥ વ્વરુણઃ પ્રાવિતા ભુવન્મિત્રો વ્વિશ્વાભિરૂતિભિઃ। કરતાન્નઃ સુરાધસઃ ॥૫॥ માપો મૌષધી હિં(ગ્ગૂં) સીદ્ધર્મ્મનો ધામ્નો રાજં સ્તતો વ્વરુણોનુ મુંચ। યદાહુરગ્દ્દન્યાડ-ઈતિ વ્વરુણેતિ શપામહે તતો વ્વરુણનો મુંચ। સુમત્રિયાનડ-આપડઓષધયઃ સન્તુ દુર્મ્મિત્રિયા સ્તસ્મૈસન્તુ યોસ્માન્દ્વેષ્ટિ યં ચવ્વયં દ્વિષ્મઃ ॥૬॥ નમો મિત્રસ્ય વ્વરુણસ્ય ચક્ષસે મહો દેવાય તદેત(ગ્ગૂં) સપર્ય્યત। દૂરે દેશે દેવજાતાય કેતવે દિવસ્પુત્રાય સૂર્ય્યાય શ(ગ્ગૂં) સત ॥૭॥ વ્વરુણસ્યો ત્તંભનમસિ વ્વરુણસ્ય સ્કંભ સર્જનીસ્ત્થો વ્વરુણ સ્યડઋતસદન્ન્યસિ વ્વરુણસ્યડઋતસદનમસિ વ્વંરુણસ્યડઋતસદન માસીદ ॥૮॥ વ્વરુણઃ ક્ષયમિન્દ્રિયમ્ભગેન સવિતા શ્રિયમ્। સુત્રામા યશસા બલં દધાના યજ્ઞ મા શત ॥૯॥

:: સર્પ સૂક્ત ::

ૐ નમોસ્તુસર્પ્પેભ્યો યે કે ચ પૃથિવીમનુ । યેડઅન્તરિક્ષે યે દિવિતેભ્યઃ સર્પ્પેભ્યો નમઃ ॥૧॥ યાડઈષવોયાતુ ધાનાનાં ય્યે વાવ્વનસ્પતી (૧) રનુ । યેવાવટેષુ શેરતે તેભ્યોસર્પ્પેભ્યો નમઃ ॥૨॥ યે વામીરોચને દિવો યે વા સૂર્ય્યસ્યરશ્મિષુ । યેષામપ્પ્સુ સદસ્કૃતન્તેભ્યઃ સર્પેભ્યો નમઃ ॥૩॥

:: ઈન્દુ સૂક્તમ્ ::

આથ્યાયસ્વ સમેતુ તે વિશ્વનઃ સોમ વૃષ્ણર્યમ । ભવા વાજસ્ય સઙ્ગથે ॥૧॥ સન્તે પયા(ગું)સિ સમુયન્તુ વાજાઃ સઁવૃષ્ણયાન્ય ભિમાતિષાહઃ । આપ્યાયમાનોડ અમૃતાય સોમ દિવિ શ્રવા(ગું)સ્યુત્તમાનિ ધિષ્વ ॥૨॥ આપ્યાયસ્વ મદિન્તમ સોમ વિશ્વેભિર (ગું) શુભિઃ । ભવાનઃ સપ્રથસ્તમઃ સખા વૃધે ॥૩॥ આ તે વત્સો મનો યમત્પરમાશ્ચિત્સધસ્થાત્ । અગ્ને ત્વાઙ્ગમયા ગિરા ॥૪॥ તુભ્યન્તાડઅહિરસ્તમ વિશ્વાઃ સુક્ષિતયઃપૃથક્ । અગ્ને કામાય યેમિરે ॥૫॥ અગ્નિઃ પ્રિયેષુ ધામસુ કમો ભૂતસ્ય ભવ્યસ્ય । સમ્રાડેકો વિરાજતિ ॥૬॥

:: પૂર્ણાહુતિ મંત્ર ::

ૐ સમુદ્રાદર્મિર્મધુ માંર ઉદારદુપા (ગું) શુના સમમૃતત્વમાનટ્ । ધૃતસ્ય નામ ગુહ્યં યદસ્તિ જિહ્વા દેવાનામમૃતસ્ય નાભિઃ ॥ વયં નામ પ્ર બ્રવામા ધૃતસ્યાસ્મિન્ યજ્ઞે ધારયામા નમૌભિઃ । ઉપ બ્રહ્મા શૃણવચ્છસ્યમાનં ચતુઃશૃઙ્ગોડવમીદ્રૌર એતત્ ॥ ચત્વારિ શૃઙ્ગા ત્રયો અસ્ય પાદા દ્વે શીર્ષે સપ્ત હસ્તાસો અસ્ય । ત્રિધા બદ્ધો વૃષભો રોરવીતિ મહો દેવો મર્ત્યાઁર આ વિવેશ । ત્રિધા હિતં પણિભિર્ગુહ્યમાનં ગવિ દેવાસો ધૃતમન્વવિન્દન્ । ઈન્દ્ર એક (ગું) સૂર્ય એકં જજાન વેનાદેક (ગું) સ્વધયા નિષ્ટતક્ષઃ ॥ એતા અર્ષન્તિ હઘાત્સમુદ્રાચ્છતવ્રજા રિપુણા નાવચક્ષે । ધૃતસ્ય ધારા અભિ ચાકશીમિ હિરણ્યયો વેતસો મધ્ય આસામ્ ॥ સમ્યક્ સ્રવન્તિ સરિતો ન ધેના અન્તર્હૃદા મનસા પૂયમાનાઃ । એતે અર્ષન્ત્યૂર્મયો ધૃતસ્ય મૃગા ઈવ ક્ષિપણોરીષમાણાઃ

॥ સિન્ધોરિવ પ્રાધ્વને શૂઘનાસો વાતપ્રમિયઃ પતયન્તિ યહ્વાઃ। ઘૃતસ્ય ધારા અરુષો ન વાજી કાષ્ઠા ભિન્દન્નૂર્મિભિઃ પિન્વમાનઃ ॥ અભિ પ્રવન્ત સમનેવ યોષાઃ કલ્યાણ્યઃ સ્મયમાનાસો અગ્નિમ્। ઘૃતસ્ય ધારાઃ સમિધો નસન્ત તા જુષાણો હર્યતિ જાતવેદાઃ ॥ કન્યા ઈવ વહતુમેતવા ઉ અઞ્જ્યશ્વાના અભિ ચાકશીમિ। યત્ર સોમઃ સૂયતે યત્ર યજ્ઞો ઘૃતસ્ય ધારા અભિ તત્પવન્તે ॥ અભ્યર્ષત સુષ્ટુતિં ગવ્યમાજિમસ્માસુ ભદ્રા દ્રવિણાનિ ધત્ત। ઈમં યજ્ઞં નયત દેવતા નો ઘૃતસ્ય ધારા મધુમત્પવન્તે ॥ ધામં તે વિશ્વં ભુવનમધિ શ્રિતમન્તઃ સમુદ્રે હદ્યન્તરાયુષિ। અપામનીકે સમિથે ય આભૃતસ્તમશ્યામ મધુમન્તં ત ઉર્મિમ્ ॥ મૂર્ધાનં દિવો અરતિં પૃથિવ્યા વૈશ્વાનરમૃત આ જાતમગ્નિમ્। કવિ (ગું) સમ્રાજમતિથિં જનાનામાસન્ના પાત્રં જનયન્ત દેવાઃ ॥ પુનસ્ત્વાऽऽદિત્યા રુદ્રા વસવઃ સમિન્ધતાં પુનર્બ્રહ્માણો વસુનીથ યજ્ઞૈઃ। ઘૃતેન ત્વં તન્વં વર્ધયસ્વ સત્યાઃ સન્તુ યજમાનસ્ય કામાઃ ॥ પૂર્ણા દર્વિ પરા સુપૂર્ણા પુનરા પત। વસ્નેવ વિક્રીણાવહા ઈષમૂર્જ (ગું) શતક્રતો ॥

અથ પ્રાતરાહુતે વાહુતે વાયતરથા કામયેત સોસ્યા ऽ અનિરસિતાયૈ કુંભ્યૈ દવ્યોપહન્તિ પૂર્ણાદર્વિ...તો સ્વાહા ॥ ઈદમગ્નયે વૈશ્વાનરાય વસુરુદ્રાદિત્યેભ્યઃ શતક્રતવે સપ્તવતે ऽ ગ્નયે અદ્ભ્યશ્ચ ન મમ ॥

:: વસોર્દ્ધારા ::

ૐ સપ્ત તે અગ્ને સમિધઃ સપ્ત જિહ્વાઃ સપ્ત ઋષયઃ સપ્ત ધામ પ્રિયાણિ। સપ્ત હોત્રાઃ સપ્તધા ત્વા યજન્તિ સપ્ત યોનીરા પૃણસ્વ ઘૃતેન સ્વાહા ॥ શુક્રજ્યૌતિશ્ચ ચિત્રજ્યૌતિશ્ચ સત્યજ્યૌતિશ્ચ જ્યોતિષ્માઁશ્ચ। શુક્રશ્ચ ઋતપાશ્ચાત્ય (ગું) હાઃ ॥ ઈદૃઙ્ ચાન્યાદૃઙ્ ચ સદૃઙ્ ચ પ્રતિસદૃઙ્ ચ। મિતશ્ચ સમ્મિતશ્ચ સભરાઃ ॥ ઋતશ્ચ સત્યશ્ચ ધ્રુવશ્ચ ધરુણશ્ચ। ધર્તા ચ વિધર્તા ચ વિધારયઃ ॥ ઋતજિચ્ચ સત્યજિચ્ચ સેનજિચ્ચ સુષેણશ્ચ। અન્તિમિત્રશ્ચ દુરે અમિત્રશ્ચ ગણઃ ॥ ઈદૃક્ષાસ એતાદૃક્ષાસ ઉ ષુ ણઃ સદૃક્ષાસઃ પ્રતિસદૃક્ષાસ એતન। મિતાસશ્ચ સમ્મિતાસો નો અદ્ય સભરસો મરુતો યજ્ઞે અસ્મિન્ ॥ સ્વતવાઁશ્ચ પ્રઘાસી ચ સાન્તપનશ્ચ ગૃહમેધી ચ। ક્રીડી ચ શાકી ચૌજ્જેષી ॥ ઈન્દ્રં દૈવીર્વિશો મરુતોऽનુવત્માનોऽભવન્યથેન્દ્રં દૈવીર્વિશો

માનુષીશ્ચાનુવર્ત્માનો ભવન્તુ ।। ઈમ (ગું) સ્તનમૂર્જસ્વન્તં ધયાપાં પ્રપીનમગ્રે સરિરસ્ય મધ્યે । ઉત્સં જુષસ્વ મધુમન્તમર્વન્ત્સમુદ્રિય (ગું) સદનમા વિશસ્વ ।। ધૃતં મિમિક્ષે ધૃતમસ્ય યોનિર્ધુતે શ્રિતો ધૃતમ્વસ્ય ધામ। અનુષ્વધમા વહ માદયસ્વ સ્વાહાકૃતં વૃષભ વક્ષિ હવ્યમ્ ।। વસોઃ પવિત્ર૦

ૐ યત્કર્મણાત્યરીરિચં યદ્વા ન્યૂનમિહાકરમ્ । અગ્નિ સ્વિષ્ટકૃદવિદ્વાન્ સ્વિષ્ટ સુહુતં કરોતુ સ્વાહા। ઈદમગ્રયે ન મમ ।। નાત્ર સંસ્રવપ્રક્ષેપઃ ।।

:: સર્વતોભદ્રમંડલદેવતાનાં હોમઃ ::

ૐ બ્રહ્મણે નમઃ સ્વાહા ૦ સોમાય ૦ ઈશાનાય ૦ ઈન્દ્રાય ૦ અગ્નયે ૦ યમાય ૦ નિર્ઋતયે ૦ વરુણાય ૦ વાયવે ૦ અષ્ટવસુભ્યો ૦ એકાદશરુદ્રેભ્યો ૦ દ્વાદશાદિત્યેભ્યો ૦ અશ્વિભ્યાં ૦ સપૈતૃકવિશ્વેભ્યો દેવેભ્યો ૦ સપ્તયક્ષેભ્યો ૦ ભૂતનાગેભ્યો ૦ ગન્ધર્વાપ્સરોભ્યો ૦ સ્કન્દાય ૦ નન્દીશ્વરાય ૦ શૂલમહાકાલાભ્યાં ૦ દક્ષાદિસપ્તગણેભ્યો ૦ દુર્ગાયૈ ૦ વિષ્ણવે ૦ સ્વધાસહિતપિતૃભ્યો ૦ મૃત્યુરોગાભ્યાં ૦ ગણપતયે ૦ અદ્ભ્યો ૦ મરુદ્ભ્યો ૦ પૃથિવ્યૈ ૦ ગંગાદિનદીભ્યો ૦ સપ્તસાગરેભ્યો ૦ મેરવે ૦ ગદાયૈ ૦ ત્રિશૂલાય ૦ વજ્રાય ૦ શક્તયે ૦ દણ્ડાય ૦ ખડ્ગાય ૦ પાશાય ૦ અંકુશાય ૦ ગૌતમાય ૦ ભરદ્વાજાય ૦ વિશ્વામિત્રાય ૦ કશ્યપાય ૦ જમદગ્નયે ૦ વસિષ્ઠાય ૦ અત્રયે ૦ અરુન્ધત્યૈ ૦ એન્દ્રૈ ૦ કૌમાર્યૈ ૦ બ્રાહ્મ્યૈ ૦ વારાહ્યૈ ૦ ચામુડાયૈ ૦ વૈષ્ણવ્યૈ ૦ માહેશ્વર્યૈ ૦ વૈનાયક્યૈ

વિસકુંભ અને વ્રજની ત્રણ ઘડી ગંડ અને અતિગંડની છ પરિઘની અડધી શૂળની પાંચ, વ્યાઘાતની નવ ઘડી ખરાબ છે. ચૌથની બાકી આઠ ઘડીઓ ષષ્ઠીની નવ, અષ્ટમીની ચૌદ, સાતમ્ની પચ્ચીસ, બારસની દસ, અને ચૌદશની પાંચ ઘડી અશુભ છે. દિવસનો ક્ષય પણ દોષ છે. દોષ નીવારણ માટે ભગવાન શિવ ઉપર અભિષેક ૧૧ રુદ્ર પાઠ કરાવવો ૨.૩ દોષ સાથે હોય તો ગ્રહયજ્ઞ પીપળા ની પ્રદક્ષિણા શિવાલયમા દીપદાન ગણેશઅથર્વશીર્ષ, સૌરસૂક્ત શાંતિસૂક્ત, મુત્યુંજય, રુદ્રી આદિ વગેરે નો પાઠ કરાવવો દીર્ધાયુ સુચક મંત્રો નો પાઠ કરાવવો.

:: શિવમહિમ્નઃ સ્તોત્રમ્ ::

શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥ પુષ્પદંત ઉવાચ ॥

મહિમ્નઃ પારં તે પરમવિદુષો યદ્યમદૃશી
સ્તુતિર્બ્રહ્માદીનામપિ તદવસન્નાસ્ત્વયિ ગિરઃ ।
અથાવાચ્યઃ સર્વઃ સ્વમતિપરિણામાવધિ ગૃણન્
મમાપ્યેષ સ્તોત્રે હર નિરપવાદઃ પરિકરઃ ॥૧॥

અતીતઃ પંથાનં તવ ચ મહિમા વાઙ્મનસયો
રતદ્વ્યાવૃત્યા યં ચકિતમભિધત્તે શ્રુતિરપિ ।
સ કસ્ય સ્તોતવ્યઃ કતિવિધગુણઃ કસ્ય વિષયઃ
પદે ત્વર્વાચીને પતતિ ન મનઃ કસ્ય ન વચઃ ॥૨॥

મધુસ્ફીતા વાચઃ પરમમમૃતં નિર્મિતવત
સ્તવ બ્રહ્મન્કિં વાગપિ સુરગુરોર્વિસ્મયપદમ્ ।
મમ ત્વેતાં વાણીં ગુણકથનપુણ્યેન ભવતઃ
પુનામીત્યર્થેઽસ્મિન્ પુરમથન બુદ્ધિર્વ્યવસિતા ॥૩॥

તવૈશ્વર્યં યત્તજ્જગદુદયરક્ષાપ્રલયકૃત્
ત્રયીવસ્તુ વ્યસ્તં તિસૃષુ ગુણભિન્નાસુ તનુષુ ।
અભવ્યાનામસ્મિન્વરદ રમણીયામરમણીં
વિહંતું વ્યાક્રોશીં વિદધત ઈહૈકે જડધિયઃ ॥૪॥

કિમીહઃ કિંકાયઃ સ ખલુ કિમુપાયસ્ત્રિભુવનં
કિમાધારો ધાતા સૃજતિ કિમુપાદાન ઈતિ ચ ।
અતર્ક્યૈશ્વર્યે ત્વય્યનવસરદુઃસ્થો હતધિયઃ
કુતર્કોઽયં કાંશ્ચિન્મુખરયતિ મોહાય જગતઃ ॥૫॥

અજન્માનો લોકાઃ કિમવયવવન્તોઽપિ જગતા
મધિષ્ઠાતારં કિં ભવવિધિરનાદૃત્ય ભવતિ ।
અનીશો વા કુર્યાદ્ભુવનજનને કઃ પરિકરો
યતો મંદાસ્ત્વાં પ્રત્યમરવર સંશેરત ઈમે ॥૬॥

ત્રયી સાંખ્યં યોગઃ પશુપતિમતં વૈષ્ણવમિતિ
પ્રભિન્ને પ્રસ્થાને પરમિદમદઃ પથ્યમિતિ ચ ।
રુચીનાં વૈચિત્ર્યાદૃજુકુટિલનાનાપથજુષાં
નૃણામેકો ગમ્યસ્ત્વમસિ પયસામર્ણવ ઈવ ॥૭॥

મહોક્ષઃ ખટ્વાગં પરશુરજિનં ભસ્મ ફણિનઃ
કપાલં ચેતીયત્તવ વરદ તંત્રોપકરણમ્ ।
સુરાસ્તાં તામૃદ્ધિં દધતિ તુ ભવદ્ ભ્રૂપ્રણિહિતાં
ન હિ સ્વાત્મારામં વિષયમૃગતૃષ્ણાભ્રમયતિ ॥૮॥

ધ્રુવં કશ્ચિત્સર્વં સાકલમપરસ્ત્વધ્રુવમિદં
પરો ધ્રૌવ્યાધ્રૌવ્યે જગતિ ગદતિ વ્યસ્તવિષયે ।
સમસ્તેડપ્યેતસ્મિન્પુરમથન તૈર્વિસ્મિત ઈવ
સ્તુવન્ જિહ્રેમિ ત્વાં ન ખલુ નનુ ધૃષ્ટા મુખરતા ॥૯॥

તવૈશ્વર્યં યત્નાદ્યદુપરિ વિરિંચિર્હરિરધઃ
પરિચ્છેતું યાતાવનલમનલસ્કંધવપુષઃ ।
તતો ભક્તિશ્રદ્ધાભરગુરુગૃણદ્ભ્યાં ગિરિશ યત્
સ્વયં તસ્થે તાભ્યાં તવ કિમનુવૃત્તિર્ન ફલતિ ॥૧૦॥

અયત્નાદાપાદ્ય ત્રિભુવનામવૈરવ્યતિકરં
દશાસ્યો યદ્વાહૂન ભૃત રણકંડૂપરવશાન્ ।
શિરઃપદ્મશ્રેણીરચિતાચરણાંભોરુહબલેઃ
સ્થિરાયાસ્ત્વદ્ભક્તેસ્ત્રિપુરહર વિસ્ફૂર્જિતમિદમ્ ॥૧૧॥

અમુષ્ય ત્વત્સેવાસમધિગતસારં ભુજવનં
બલાત્કૈલાસેડપિ ત્વદધિવસતૌ વિક્રમયતઃ ।
અલભ્યા પાતાલેડપ્યલસચલિતાંગુષ્ઠશિરસિ
પ્રતિષ્ઠા ત્વય્યાસીદ્ધ્રુવમુપચિતો મુહ્યતિ ખલઃ ॥૧૨॥

યદૃદ્ધિં સુત્રામ્ણો વરદ પરમોચ્ચૈરપિ સતી
મધશ્ચકે બાણઃ પરિજનવિધેયત્રિભુવનઃ ।
ન તચ્ચિત્રં તસ્મિન્વરિવસિતરિ ત્વચ્ચરણયો
ર્નકસ્યાપ્યુન્નત્યૈ ભવતિ શિરસસ્ત્વય્યવનતિઃ ॥૧૩॥

અકાંડબ્રહ્માંડ ક્ષયચકિતદેવાસુર કૃપા
વિધેયસ્યાડડસીદ્યસ્ત્રિનયન વિષં સંહૃતવતઃ ।
સકલ્માષઃ કંઠે તવ ન કુરુતે ન શ્રિયમહો
વિકારોડપિ શ્લાઘ્યો ભુવનભયભંગવ્યસનિનઃ ॥૧૪॥

અસિદ્ધાર્થા નૈવ ક્કચિદપિ સદેવા સુરનરે
નિવર્તંતે નિત્યં જગતિ જયિનો યસ્ય વિશિખાઃ ।
સ પશ્યન્નીશ ત્વામિતરસુરસાધારણભૂત્
સ્મર સ્મર્તવ્યાત્મા ન હિ વશિષુ પથ્યઃ પરિભવઃ ॥૧૫॥

મહી પાદાઘાતાદ્વ્રજતિ સહસા સંશયપદં
પદં વિષ્ણોર્ભ્રામ્યદ્ભુજપરિઘરુગ્ણગ્રહગણમ્ ।
મુહુર્દ્યૌર્દૌઃસ્થ્યં યાત્યનિભૃતજટાતાડિતતટા
જગદ્રક્ષાયૈ ત્વં નટસિ નનુ વામૈવ વિભુતા ॥૧૬॥

વિયદ્વ્યાપી તારાગણગુણિતફેનોગ્દમરુચિઃ
પ્રવાહો વારાં યઃ પૃષતલઘુદૃષ્ટઃ શિરસિ તે ।
જગદ્વીપાકારં જલધિવલયં તોન કૃતમિ
ત્યનેનૈવોન્નેયં ધૃતમહિમ દિવ્યં તવ વપુઃ ॥૧૭॥

રથઃ ક્ષોણી યન્તા શતધૃતિરગેંદ્રો ધનુરથો
રથાંગે ચંદ્રાર્કૌ રથચરણપાણિઃ શર ઈતિ ।
દિધક્ષોસ્તે કોડયં ત્રિપુરતૃણમાડંબરવિધિ
ર્વિધેયૈઃ ક્રીડંત્યો ન ખલુ પરતંત્રાઃ પ્રભુધિયઃ ॥૧૮॥

હરિસ્તે સાહસ્રં કમલબલિમાધાય પદયો
ર્યદેકોને તસ્મિન્નિજમુદહરન્નેત્રકમલમ્ ।
ગતો ભક્ત્યુદ્રેકઃપરિણતિરસૌ વક્રવપુષા
ત્રયાણાં રક્ષાયૈ ત્રિપુરહર જાગર્તિ જગતામ્ ॥૧૯॥

ક્રતૌ સુપ્તે જાગ્રત્ત્વમસિ ફલયોગે ક્રતુમતાં
ક્ક કર્મ પ્રધ્વસ્તં ફલતિ પુરુષારાધનમૃતે ।
અતસ્ત્વાં સંપ્રેક્ષ્ય ક્રતુષુ ફલદાનપ્રતિભુવં
શ્રુતૌ શ્રદ્ધાં બદ્ધ્વા દૃઢપરિકરઃ કર્મસુ જનઃ ॥૨૦॥

ક્રિયાદક્ષો દક્ષઃ ક્રતુપતિરધીશસ્તનુભૃતા
મૃષીણામાર્ત્વિજ્યં શરણદ સદસ્યાઃ સુરગણાઃ ।
ક્રતુભ્રેષઃ ત્વત્તઃ ક્રતુફલવિધાનવ્યસનિનો
ધ્રુવં કર્તુઃ શ્રદ્ધાવિધુરમભિચારાય હિ મખાઃ ॥૨૧॥

પ્રજાનાથં નાથ પ્રસભમભિકં સ્વાં દુહિતરં
ગતં રોહિદ્ભૂતાં રિરમયિષુમૃષ્યસ્ય વપુષા ।
ધનુષ્પાણેર્યાતં દિવમપિ સપત્રાકૃતમમું
ત્રસંતં તેઽદ્યાપિ ત્યજતિ ન મૃગવ્યાધરભસઃ ॥૨૨॥

સ્વલાવણ્યાશંસાધૃતધનુષમહ્નાય તૃણવત્
પુરઃ પ્લુષ્ટં દૃષ્ટ્વા પુરમથન પુષ્પાયુધમપિ ।
યદિ સ્ત્રૈણં દેવી યમનિરત દેહાર્ધઘટનાદવૈતિ
ત્વામદ્ધા બત વરદ મુગ્ધા યુવતયઃ ॥૨૩॥

શ્મશાનેષ્વાક્રીડા સ્મરહર પિશાચાઃ સહચરા
શ્ચિતાભસ્માલેપઃ સ્રગપિ નૃકરોટીપરિકરઃ ।
અમંગલ્યં શીલં તવ ભવતુ નામૈવમખિલં
તથાપિ સ્મર્તૃણાં વરદ પરમં મંગલમસિ ॥૨૪॥

મનઃ પ્રત્યક્ચિત્તે સવિધમવધાયાત્તમરુતઃ
પ્રહૃષ્યદ્રોમાણઃ પ્રમદસલિલોત્સંગિતદૃશઃ ।
યદાલોક્યાહ્લાદં હ્રદ ઈવ નિમજ્જ્યામૃતમયે
દધત્યંતસ્તત્ત્વં કિમપિ યમિનસ્તત્કિલ ભવાન્ ॥૨૫॥

ત્વમર્કસ્ત્વં સોમસ્ત્વમસિ પવનસ્ત્વં હુતવહ
સ્ત્વમાપસ્ત્વં વ્યોમ ત્વમુ ધરણિરાત્મા ત્વમિતિ ચ ।
પરિચ્છિન્નામેવં ત્વયિ પરિણતા બિભ્રતુ ગિરં
ન વિદ્મસ્તત્તત્ત્વં વયમિહ તુ યત્ત્વં ન ભવસિ ॥૨૬॥

ત્રયીં તિસ્રો વૃત્તીસ્ત્રિભુવનમથો ત્રીનપિ સુરા
નકારાદ્યૈર્વર્ણૈસ્ત્રિભિરભિદધત્તીર્ણવિકૃતિ ।
તુરીયં તે ધામ ધ્વનિભિરવરુન્ધાનમણુભિઃ
સમસ્તવ્યસ્તં ત્વાં શરણદ ગૃણાત્યોમિતિ પદમ્ ॥૨૭॥

ભવઃ શર્વો રુદ્રઃ પશુપતિ રથોગ્રઃ સહમહાં
સ્તથા ભીમેશાનાવિતિ યદભિધાનાષ્ટકમિદમ્ ।
અમુષ્મિન્પ્રત્યેકં પ્રવિચરતિ દેવ શ્રુતિરપિ
પ્રિયાયાસ્મૈ ધામ્ને પ્રવિહિતનમસ્યોઽસ્મિ ભવતે ॥૨૮॥

નમો નેદિષ્ઠાય પ્રિયદવ દવિષ્ઠાય ચ નમો
નમઃ ક્ષોદિષ્ઠાય સ્મરહર મહિષ્ઠાય ચ નમઃ ।
નમો વર્ષિષ્ઠાય ત્રિનયન યવિષ્ઠાય ચ નમો
નમઃ સર્વસ્મૈ તે તદિદમિતિ શર્વાય ચ નમઃ ॥૨૯॥

બહલરજસે વિશ્વોત્પત્તૌ ભવાય નમો નમઃ
પ્રબલતમસે તત્સંહારે હરાય નમો નમઃ ।
જનસુખકૃતે સત્ત્વોદ્રિક્તૌ મૃડાય નમો નમઃ
પ્રમહસિ પદે નિસ્ત્રૈગુણ્યે શિવાય નમો નમઃ ॥૩૦॥

કુશપરિણતિ ચેતઃ ક્લેશવશ્યં ક્વચેદં
ક્વ ચ તવ ગુણસીમોલ્લંઘિની શશ્વદૃદ્ધિઃ ।
ઈતિ ચકિતમમંદીકૃત્ય માં ભક્તિરાધા
દ્વરદ ચરણયોસ્તે વાક્યપુષ્પોપહારમ્ ॥૩૧॥

અસિતગિરિસમં સ્યાત્કજ્જલં સિંધુપાત્રે
સુરતરુવરશાખા લેખની પત્રમુર્વી ।
લિખતિ યદિ ગૃહીત્વા શારદા સર્વકાલં
તદપિ તવ ગુણાનામીશ પારં ન યાતિ ॥૩૨॥

અસુરસુરમુનીંદ્રૈ ર્ચિતસ્યેંદુમૌલે
ર્ગ્રથિતગુણમહિમ્નો નિર્ગુણસ્યેશ્વરસ્ય ।
સકલગુણવરિષ્ઠઃ પુષ્પદંતાભિધાનો
રુચિરમલઘુવૃત્તૈઃ સ્તોત્રમેતચ્ચકાર ॥૩૩॥

અહરહરનવદ્યં ધૂર્જટેઃ સ્તોત્રમેતત્
પઠતિ પરમભક્ત્યા શુદ્ધચિત્તઃ પુમાન્યઃ ।
સ ભવતિ શિવલોકે રુદ્રતુલ્યસ્તથાઽત્ર
પ્રચુરતરધનાયુઃપુત્રવાન્કીર્તિમાંશ્ચ ॥૩૪॥

મહેશાન્નાપરો દેવો મહિમ્નો નાપરા સ્તુતિઃ ।
અધોરાન્નાપરો મંત્રો નાસ્તિ તત્ત્વં ગુરોઃ પરમ્ ॥૩૫॥

દિક્ષા દાનં તપસ્તીર્થં જ્ઞાનં યાગાદિકાઃ ક્રિયાઃ ।
મહિમ્નઃ સ્તવપાઠસ્ય કલાં નાર્હંતિ ષોડશીમ્ ॥૩૬॥

કુસુમદશનનામા સાર્વગંધર્વરાજઃ
શશિધરવરમૌલેર્દેવદેવસ્ય દાસઃ ।
સ ગુરુ નિજમહિમ્નો ભ્રષ્ટ એવાસ્ય રોષાત્
સ્તવનમિદમકાર્ષીદ્દિવ્યદિવ્યં મહિમ્નઃ ॥૩૭॥

સુરવરમુનિપૂજ્યં સ્વર્ગમોક્ષૈકહેતું
પઠતિ યદિ મનુષ્યઃ પ્રાંજલિર્નાન્યચેતાઃ ।
વ્રજતિ શિવસમીપં કિંનરૈઃ સ્તૂયમાનઃ
સ્તવનમિદમમોઘં પુષ્પદંતપ્રણીતમ્ ॥૩૮॥

શ્રી પુષ્પદંતમુખપંકજનિર્ગતેન
સ્તોત્રેણ કિલ્બિષહરેણ હરિપ્રિયેણ ।
કંઠસ્થિતેન પઠિતેન સમાહિતેન
સુપ્રીણિતો ભવતિ ભૂતપતિર્મહેશઃ ॥૩૯॥

ઈત્યેષા વાઙ્મયી પૂજા શ્રીમચ્છંકરપાદયોઃ ।
અર્પિતા તેન દેવેશઃ પ્રીયતાં મે સદાશિવઃ ॥૪૦॥

તવ તત્ત્વં ન જાનામિ કીદૃશોડસિ મહેશ્વર ।
યાદૃશોડસિ મહાદેવ તાદૃશાય નમો નમઃ ॥
એકકાલં દ્વિકાલં વા ત્રિકાલં યઃ પઠેન્નરઃ ।
સર્વપાપવિનિર્મુક્તઃ શિવલોકે મહીયતે ॥
ઈતિ શ્રી પુષ્પદંતવિરચિતં શિવમહિમ્નઃ સ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્ ॥

